

Programmabegroting 2021 Meerjarenperspectief 2022-2024

Gemeente Alblasserdam

Opgesteld 13 oktober 2020

Gemeenteraad 10 november 2020

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Financiële begroting	9
Hoofdstuk 1 Van Perspectiefnota naar begroting	10
Hoofdstuk 2 Overzicht van baten en lasten	18
Hoofdstuk 3 Uiteenzetting van de financiële positie.....	24
Beleidsbegroting.....	28
Hoofdstuk 4 Programmaplan	29
Impact Covid19	31
Programma 1: Actiever, zorgzamer & ondernemender.....	32
Programma 2: Buiten beter	44
Programma 3: Beter wonen & Bereikbaarder	50
Programma 4: Dienstverlening en bestuur	59
Programma 5: Solide financieel beleid.....	63
Hoofdstuk 5 Paragrafen	66
1. Paragraaf lokale heffingen.....	66
2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	71
3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	77
4. Paragraaf financiering	80
5. Paragraaf bedrijfsvoering	88
6. Paragraaf verbonden partijen.....	96
Bijlagen	106
Bijlage 1 Indicatoren Samenlevingsagenda en verplichte indicatoren BBV.....	107
Bijlage 2 Investeringsplan 2021-2024	111
Bijlage 3 Staat van reserves en voorzieningen	112
Bijlage 4 Overzicht taakvelden	113

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2021. De beleidslijnen uit de Samenlevingsagenda 2.0 met het motto 'Van Samen Doen naar Samen Versterken' zijn in deze begroting concreter uitgewerkt voor het jaar 2021. In de Perspectiefnota 2021 '*Grenzen aan een financieel gezond perspectief*' was al duidelijk dat er ruimte scheppende maatregelen nodig zijn om een structureel sluitende begroting voor de jaren 2023 én 2024 te presenteren. In deze begroting zijn daarvoor voorstellen opgenomen.

Alblasserdam zet spaarpot in én neemt maatregelen voor structureel sluitende begroting vanaf 2023

De kosten in het sociaal domein lopen sterk op én de gemeente ontvangt hiervoor onvoldoende compensatie van het Rijk. In de afgelopen jaren hebben wij continu financiële ruimte gezocht voor onze ambities binnen een structureel sluitende begroting. In de begroting 2020 hebben wij al aan de knoppen 'kosten verlagen' en 'inkomsten verhogen' gedraaid om vanaf 2023 weer een structureel sluitende begroting te kunnen presenteren. In de Perspectiefnota 2020, Begroting 2020 en Perspectiefnota 2021 zijn al maatregelen getroffen met een structureel effect oplopend tot € 4,0 miljoen vanaf 2023.

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2020	2021	2022	2023
Knop 1: Kosten verlagen	345	1.174	1.893	2.294
Knop 2: Inkomsten verhogen	993	1.278	1.588	1.669
Totaal maatregelen PPN2020, Begroting 2020 en PPN2021	1.338	2.452	3.481	3.963

De Perspectiefnota (PPN) 2021 na maatregelen gaf nog een structureel nadelig resultaat van € 0,8 miljoen in 2021 aflopend tot € 0,3 in 2023 en volgende jaren. Bij de algemene beschouwingen op 8 juli 2020 heeft de gemeenteraad aangegeven de woonlasten niet verder te willen verhogen en het college opgeroepen om verdere maatregelen te treffen. Alle fracties in de raad hebben het college verzocht daarbij de 'stokpaardjes' van alle partijen in de raad op tafel te leggen. In deze begroting zijn de maatregelen voorgesteld om te komen tot een structureel sluitende begroting vanaf 2023.

Na behandeling van de Perspectiefnota 2021 heeft de Provincie Zuid-Holland de begrotingen 2021 van de Gemeenschappelijke regelingen Drechtsteden (GRD) en Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJ) beoordeeld. De provincie heeft het groene scenario uit de begroting van de GRD als realistisch beoordeeld. De provincie acht de taakstellingen in de begroting van de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) in de begroting van DG&J niet volledig onderbouwd in de jaren 2021 en 2022 en heeft geconstateerd dat de kostenverhoging 2020, die blijkt uit de 1^e bestuursrapportage 2020 van de SOJ, niet is verwerkt in de meerjarenbegroting 2021-2024 van DG&J. De Provincie Zuid-Holland verwacht van gemeenten dat ze hier rekening mee houden in de gemeentelijke begroting 2021-2024. In deze begroting 2021 is daarom een extra last van € 0,7 miljoen in 2021 aflopend naar structureel ruim € 0,4 miljoen voor 2023 en volgende jaren verwerkt ten opzichte van de Perspectiefnota 2021.

In deze begroting 2021 is een aanvullend pakket aan maatregelen voorgesteld om de kosten te verlagen voor een bedrag van € 95.000 in 2021, € 165.000 in 2022, € 460.000 in 2023 en € 592.000 in 2024. Het college realiseert zich dat zij pijnlijke keuzes heeft moeten maken, zoals het schrappen van brugcoaches, minder intensivering op verhoging van de kwaliteit buitenruimte en het verhogen van de sporttarieven. Alle sectoren van de samenleving worden geraakt. Het pakket aan maatregelen komt overeen met een extra verhoging van de OZB in de jaren 2021 t/m 2023 van 4,2% per jaar, bovenop de OZB verhoging in deze jaren van 1,55% per jaar die al in de begroting 2020 is opgenomen.

OZB verhoging (in %)	2020	2021	2022	2023	2024
Verhoging OZB per jaar in begroting 2020	1,55%	1,55%	1,55%	1,55%	-
Cumulatieve verhoging ten opzicht van 2019	1,55%	3,12%	4,72%	6,35%	6,35%
Maatregelen Begroting 2021, staat gelijk aan:					
'Extra' verhoging OZB per jaar 2021-2023		4,20%	4,20%	4,20%	-
Cumulatieve 'extra' verhoging ten opzicht van 2020		4,20%	8,58%	13,14%	13,14%

Door de voorgestelde maatregelen wordt deze 'extra' verhoging van de woonlasten met jaarlijks 4,2% voorkomen. Indien de maatregelen niet op draagvlak kunnen rekenen resteert de 'OZB-knop'. Iedere 1% OZB verhoging levert ongeveer € 47.000 op.

Vanaf 2019 tot en met 2022 moet de gemeente Alblasterdam de spaarpot inzetten. Op 1 januari 2019 had de gemeente Alblasterdam een algemene reserve van € 10,2 miljoen (inclusief resultaatbestemming 2018). Uit deze begroting 2021 blijkt dat de algemene reserve terugloopt tot € 2,9 miljoen in 2024. In totaal zet de gemeente Alblasterdam dus € 7,3 miljoen in om niet in één keer zodanige maatregelen te moeten nemen waarmee wij de sociale infrastructuur van de gemeente zouden afbreken. De algemene weerstandsratio daalt tot 0,8 in 2024 en komt ruim onder het door de raad voorgestelde minimumniveau van 1,4. Het college stelt voor het weerstandsvermogen in 2021 aan te vullen met een bedrag van € 2,0 miljoen vanuit de bestemmingsreserve instandhouding kapitaalgoederen, zodat vanaf 2022 de ratio voldoet aan het vastgestelde minimum niveau van 1,4. Hierdoor is dat bedrag niet meer beschikbaar voor het doel waarvoor het was bestemd.

Inzetten weerstandsvermogen Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Algemene reserve per 1 januari	10.219	7.150	5.060	3.453	2.857	2.880
Mutatie per saldo	-/- 3.069	-/- 2.090	-/- 1.607	-/- 596	23	-
Algemene reserve per 31 december	7.150	5.060	3.453	2.857	2.880	2.880
Benodigd weerstandsvermogen	4.201	4.185	4.129	3.505	3.505	3.505
Weerstandsratio	1,7	1,2	0,8	0,8	0,8	0,8
Aanvulling weerstandsvermogen			2.027			
Algemene reserve per 31 dec na aanvulling	4.201	4.185	5.480	4.884	4.907	4.907
Weerstandsratio na aanvulling	1,7	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4

Het algemeen weerstandsvermogen heeft met de voorgestelde aanvulling nog geen ruimte om tegenvallers op te vangen zonder direct weer onder het minimale niveau van 1,4 te duiken. Bij tegenvallers zal het weerstandsvermogen direct weer moeten worden aangevuld. Voor een weerstandsratio van 2,0 is een aanvullende storting in de algemene reserve nodig van € 2,1 miljoen. Een extra aanvulling kan in 2021 mogelijk worden gedekt uit een in 2020 te realiseren positief resultaat uit grondexploitaties, het restant uit de bestemmingsreserve instandhouding kapitaalgoederen of de bestemmingsreserve verkoop Eneco.

Solide financiële positie, maar de problemen zijn nog niet voorbij!

De gemeent Alblasserdam voert een solide financieel beleid. Voor een aantal kengetallen hanteren wij een normering volgens eigen beleid. Wij sturen daarmee op een 'structureel' sluitende begroting, voldoende weerstandsvermogen en een gezonde schuldpositie.

Met de voorgestelde maatregelen werken wij er naar toe dat wij:

- vanaf de begroting 2023 weer voldoen aan de classificatie 'gunstig' met een structureel sluitende begroting in alle jaren.
- vanaf de begroting 2022 weer voldoen aan de classificatie 'gunstig' met een weerstandsratio (algemeen) in alle jaren van minimaal 1,4 en een weerstandsratio grondexploitatie van minimaal 1,0.

Door de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 voldoet de schuldpositie weer aan de classificatie 'gunstig' met een debt ratio kleiner dan 80% en een netto schuldquote lager dan 100%.

De druk op de gemeentefinanciën blijft groot. Het college blijft inzetten op voldoende compensatie voor stijging van kosten door het Rijk en blijft sturen op het realiseren van taakstellingen door gemeenschappelijke regelingen. Het beheersbaar krijgen van de oplopende kosten in het sociaal domein vraagt ook de komende jaren veel van onze gemeente zelf en onze partners. Naast de problematiek in het sociaal domein zullen wij ook geconfronteerd worden met de gevolgen van de Corona crisis. Het Rijk zal gemeenten daarvoor compenseren, maar ook hier is het risico dat de compensatie niet voldoende is.

De begroting 2020 en begroting 2021 blijken erg kwetsbaar voor tijdige besluitvorming door het algemeen bestuur van gemeenschappelijke regelingen over maatregelen om invulling te geven aan taakstellingen. Voor de begroting 2020 kwam de Drechtraad niet tijdig tot besluitvorming over invulling van de taakstelling en voor de begroting 2021 worden wij op het laatste moment geconfronteerd met extra lasten voor de SOJ. In de begroting 2020 konden wij dat opvangen met de post onvoorzien. De provincie heeft in de toezichtsbrief bij de begroting 2020 aangegeven dat een ongebruikelijke plek te vinden, maar heeft dat wel geaccepteerd omdat het college voornemens is met de raad afspraken te maken over de gewenste hoogte en spelregels over het gebruik van de post onvoorzien.

Het is wenselijk in de begroting een structurele buffer aan te houden om de kwetsbaarheid van de gemeentelijke begroting op te kunnen vangen voor:

- aanpassing van de algemene uitkering door het Rijk;
- het niet tijdig invullen van taakstellingen door gemeenschappelijke regelingen;
- mogelijke stijging van de rentelasten.

Het college stelt in deze begroting voor om naast een interne normering voor incidenteel weerstandsvermogen ook een interne normering voor structureel weerstandsvermogen vast te stellen. Binnen de post onvoorzien wordt hiervoor een budget aangehouden als structureel weerstandsvermogen. Dat betekent dat deze buffer in de begroting niet beschikbaar is als dekking voor ambities. In hoofdstuk 3 'Uiteenzetting van de financiële positie' is het voorstel hiervoor verder uitgewerkt. De minimale omvang van het structureel weerstandsvermogen is bepaald op € 0,4 miljoen. Dit komt overeen met ongeveer 0,8% van het totaal van de lasten. In het jaar 2023 is een buffer beschikbaar van € 377.000 en in 2024 van € 428.000. Dat betekent dat wij vanaf de begroting 2024 zullen voldoen aan de classificatie 'gunstig' volgens de voorgestelde interne normering.

De financiële positie van de gemeente Alblasterdam is solide. Nieuwe tegenvallers in de komende jaren zetten de financiële positie van de gemeente Alblasterdam echter direct onder druk. Dit vraagt om de komende jaren, met onze partners, scherp te blijven sturen op de kostenontwikkeling in sociaal domein én om de impact van de Coronacrisis scherp te monitoren om tijdig maatregelen te treffen om de cruciale voorzieningen in de Alblasterdamse samenleving in stand te houden. Van het Rijk verwachten wij voldoende financiële compensatie om de lasten duurzaam te kunnen dragen.

Bestemmingsreserve verkoop Eneco

In 2020 zijn de aandelen Eneco verkocht. De opbrengst van € 18,4 miljoen is gestort in een bestemmingsreserve verkoop Eneco. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de incidentele opbrengst wordt benut ter vermindering van de schuldenlast van de gemeente en voor toekomstgerichte duurzaamheidsmaatregelen. In de 1^e bestuursrapportage 2020 is een eerste voorzet gedaan waarvoor deze reserve kan worden ingezet: 1) verbeteren schuldpositie; 2) aanzuivering weerstandsvermogen; 3) incidenteel inzetten voor ambities en gevolgen Corona crisis. Het college heeft aangegeven bij de Perspectiefnota 2021 of uiterlijk bij de Begroting 2021 een voorstel voor de doelstelling van deze bestemmingsreserve aan de raad voor te leggen.

Het college stelt voor om de volgende bestedingsdoelstellingen vast te stellen:

1. Verbeteren schuldpositie: op grond van de balanspositie per 31 december 2020 in de jaarrekening 2020 bepalen van een minimale omvang van een 'financieringsreserve' binnen de algemene reserve. Doel van deze financieringsreserve is om de schuldpositie niet meer op te laten lopen tot de kritische grens van 80% debt ratio en 100% netto schuld quote.
2. Aanzuiveren algemeen weerstandsvermogen tot een ratio van 2,0: bij de jaarrekening 2020 zal blijken of en in welke omvang er een positief resultaat op de grondexploitaties gerealiseerd wordt in 2020. Op dat moment kan een goede afweging worden gemaakt over de dekking van een aanvulling van het algemeen weerstandsvermogen.
3. Toekomstgerichte duurzaamheidsmaatregelen én maatregelen instandhouding cruciale voorzieningen die in financiële problemen komen als gevolg van de coronacrisis.

De schuldpositie is door de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 sterk verbeterd. De debt ratio bedraagt eind 2021 63% en de netto schuldquote 87%. Het bedrag dat vanuit de Eneco gelden nodig is om de schuldpositie te verbeteren is sterk afhankelijk van de gewenste maximale percentages voor de debt ratio en de netto schuldquote. In onderstaande tabel is dat voor een aantal scenario's voor de debt ratio en netto schuldquote weergegeven per eind 2022, omdat de begroting vanaf 2023 weer structureel sluitend is en er geen weerstandsvermogen meer wordt ingezet.

Inzet bestemmingsreserve verkoop Eneco Bedragen x € 1.000	Variant 1	Variant 2	Variant 3	Variant 4	Variant 5
Beschikbaar bedrag door verkoop in 2020	18.419	18.419	18.419	18.419	18.419
Maximale debt-ratio (per eind 2022)	70%	75%	80%		
Maximale schuld quote (per eind 2022)				95%	100%
Bestedingsdoelen:					
1. Verbeteren schuldpositie (afhankelijk gewenste ratio's)	14.200	10.000	5.800	16.800	14.200
2. Versterken weerstandsvermogen	PM	PM	PM	PM	PM
3. Toekomstgerichte duurzaamheidsmaatregelen én coronacrisis	4.219	8.419	12.619	1.619	4.219

Met het versterken van het weerstandsvermogen wordt ook de schuldpositie verbeterd. Als een bedrag vanuit de Eneco gelden wordt ingezet voor versterken van het weerstandsvermogen dan kan het bedrag bij het bestedingsdoel verbeteren schuldpositie met hetzelfde bedrag worden verlaagd. Dit heeft per saldo geen invloed om het bedrag dat nog overblijft voor toekomstgerichte duurzaamheidsmaatregelen en coronacrisis. Uit de verschillende varianten blijkt dat de 'gewenste' maximale ratio's, ofwel de buffer die de raad wil aanhouden voordat wij qua schuldpositie weer tegen kritische grenzen aanlopen, sterk bepalend zijn voor de mate waarin de Eneco gelden ingezet kunnen worden voor andere doelen dan verbeteren schuldpositie en versterken weerstandsvermogen.

Het al dan niet realiseren van een positief resultaat op de grondexploitaties in 2020 en de werkelijke kostenontwikkeling in het sociaal domein in 2020 zijn nog sterk bepalend voor het resultaat in 2020. Moeten wij in 2020 nog meer reserves inzetten om tekorten te dekken of sluiten wij 2020 af met een positief resultaat waarmee schuldpositie en weerstandsvermogen versterkt kunnen worden. Het college zal bij de jaarrekening 2020 een definitief voorstel doen aan de raad over de bestedingsdoelen van de Enecogelden.

Samenlevingsagenda 2.0 (2018-2022)

De Samenlevingsagenda 2.0 is een dynamisch document. Het moet een instrument zijn om – met heldere voorwaarden, verwachtingen en spelregels - samen met alle betrokkenen in Alblasterdam aan de slag te gaan om Alblasterdam echt samen te maken.

In deze begroting is de Samenlevingsagenda voor het jaar 2021 verder uitgewerkt. Deze verdere uitwerking vindt u in het programmaplan. Daar zijn de wagons die in de Samenlevingsagenda zijn benoemd verder uitgewerkt.

In de raadsinformatie brief 'Prioriteiten stellen 2020' is de raad geïnformeerd over de door het college vastgestelde keuzes, prioriteiten en fasering voor 2020. In de 2^e bestuursrapportage 2020 heeft het college verantwoording afgelegd over de stand van zaken per eind augustus 2020. In de programmabegroting zijn vanuit deze startpositie de prioriteiten voor 2021 uitgewerkt. Wagons die als going concern zijn aangemerkt en geen bestuurlijke aandacht meer vragen en wagons waarvan naar aanleiding van de prioriteitendiscussie is bepaald die niet meer te doen zijn niet meer opgenomen in de begroting 2021. Als er onderwerpen worden uitgesteld naar 2022 is expliciet aangegeven dat deze wagons in 2021 op het rangeerterrein staan. In 2021 rijden van de oorspronkelijke 62 wagons uit de Samenlevingsagenda nog 40 wagons op de verschillende sporen.

Impact Covid19

De gevolgen van de Corona crisis voor de langere termijn zijn nog onvoldoende in te schatten. Met een impactteam Corona monitoren wij de ontwikkelingen landelijk en in de Alblasserdamse samenleving. De gevolgen kunnen impact hebben op alle beleidsterreinen van de gemeente. In de begroting 2021 hebben wij een nieuwe wagon 'impact Covid19' opgenomen. Deze wagon is niet aan één van de sporen gekoppeld, maar rijdt een route over alle sporen. De financiële consequenties kunnen wij op dit moment ook nog niet inschatten. Uitgangspunt is dat de gemeente voor de financiële consequenties wordt gecompenseerd. Deze financiële consequenties kunnen alle programma's in de begroting raken. De wagon 'impact Covid19' is niet opgenomen op een van de programma's maar voor de programma's aan het begin van de beleidsbegroting opgenomen.

Programma-indeling

De programma's zijn inhoudelijk afgeleid vanuit het coalitieakkoord en de Samenlevingsagenda. De gemeentelijke verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de volgende vijf programma's:

1. Actiever, zorgzamer & ondernemender
2. Buiten beter
3. Beter wonen & bereikbaarder
4. Dienstverlening en bestuur
5. Solide financieel beleid

De vijf inhoudelijke sporen uit het coalitieakkoord en de Samenlevingsagenda zijn samengevoegd in drie programma's zodat ook sprake is van een financieel evenwichtige verdeling. De overige twee programma's zijn voor het fundament om beweging in locomotieven en wagons te kunnen bewerkstelligen: dienstverlening op orde, transparant bestuur en een solide financieel beleid.

Financiële begroting

Hoofdstuk 1 Van Perspectiefnota naar begroting

De uitgangspositie vanuit de Perspectiefnota 2021

In de Perspectiefnota (PPN) 2021 'Grenzen aan een financieel gezond perspectief' zijn de eerste financiële contouren van 2021-2024 weergegeven. De Perspectiefnota 2021 gaf het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Geraamd resultaat PPN 2021	-/- 374	-/- 222	-/- 361	-/- 257
Af: incidenteel geraamd resultaat	468	364	-/- 23	-
Geraamd 'structureel' resultaat PPN 2021	-/- 842	-/- 586	-/- 338	-/- 257

De begroting 2020 liet een nadelig structureel resultaat zien in de jaren 2020 tot en met 2022 en een structureel sluitende begroting van 2023. In de begroting 2021 moeten wij een structureel sluitende begroting presenteren voor de jaren 2023 én 2024.

Veranderingen ten opzichte van de Perspectiefnota 2021

In deze begroting is een financiële vertaling opgenomen van de Samenlevingsagenda voor 2021 en is het financieel perspectief voor 2022-2024 weergegeven. Het college streeft ernaar de ambities uit de Samenlevingsagenda zo veel mogelijk waar te maken binnen een structureel sluitend meerjarenperspectief. In de jaren 2021 en 2022 zetten wij reserves in om de hogere structurele lasten dan structurele baten incidenteel te kunnen dekken. Vanaf het jaar 2023 zijn de structurele baten en lasten weer met elkaar in evenwicht.

In deze begroting worden de keuzes voorgelegd om te komen tot een sluitende begroting in de jaren 2021 en 2022 en een structureel sluitende begroting vanaf 2023. Hierbij is zo veel als mogelijk rekening gehouden met de opmerkingen en suggesties van de raad tijdens de algemene beschouwingen over de PPN2021.

Het financiële meerjarenoverzicht ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Geraamd resultaat PPN 2021	-/- 374	-/- 222	-/- 361	-/- 257
(Autonome) ontwikkelingen	-/- 830	-/- 174	-/- 111	-/- 313
Ambities	-	-	-	-
Totaal mutaties	-/- 830	-/- 174	-/- 111	-/- 313
Voorlopig resultaat Begroting 2021	-/- 1.204	-/- 396	-/- 472	-/- 570
Voorgestelde ruimtescheppende maatregelen	95	165	460	592
Voorgestelde inzet algemene reserve	1.109	232		
Resultaat begroting 2021	-	-	-/- 12	22

Voor een goed beeld van het financieel meerjarenperspectief is naast het geraamd resultaat ook inzicht nodig in het onderscheid tussen incidenteel en structureel resultaat. Het structureel resultaat geeft aan of er sprake is van een 'structureel sluitende begroting'.

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Geraamd resultaat	-	-	-/- 12	22
Af: Incidenteel geraamd resultaat	1.741	596	-/- 23	-
Geraamd 'structureel' resultaat	-/- 1.741	-/- 596	11	22

Het geraamd 'structureel' resultaat in de jaren 2021 en 2022 is nadelig. Hier zetten wij het weerstandsvermogen in om de nadelige geraamde structurele resultaten incidenteel te dekken. Vanaf 2023 is de begroting structureel sluitend na ruimtescheppende maatregelen.

De belangrijkste veranderingen ten opzichte van de Perspectiefnota 2021 worden hierna toegelicht.

(Autonome) ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Algemene uitkering	372	576	417	212
Gemeenschappelijke regelingen	-/- 791	-/- 745	-/- 523	-/- 520
Overige autonome ontwikkelingen	-/- 411	-/- 5	-/- 5	-/- 5
Totaal autonome ontwikkelingen	-/- 830	-/- 174	-/- 111	-/- 313

Algemene uitkering

De algemene uitkering in deze begroting is geraamd op grond van de meicirculaire 2020. Extra middelen voor jeugdzorg zijn structureel geraamd in de begrotingsjaren 2022 tot en met 2024 (€ 300.000).

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
GR GRD	-/- 78	-/- 78	-/- 78	-/- 78
GR DG&J (SOJ)	-/- 713	-/- 667	-/- 445	-/- 442
Totaal gemeenschappelijke regelingen	-/- 791	-/- 745	-/- 523	-/- 520

GR GRD (SDD)

In de begroting 2021 van de GR Drechtsteden die in de Drechttraad van 7 juli 2020 is behandeld is een aangepaste bijdrage tabel gemeente 2021 opgenomen. Hieruit blijkt dat de verdeling van de apparaatskosten SDD tussen de gemeenten is aangepast. Voor Alblasserdam betekent dat een structureel hogere bijdrage van € 78.000 dan de bijdrage die in de PPN 2021 is opgenomen.

GR DG&J (SOJ)

De in de PPN 2021 opgenomen bijdrage aan de SOJ is gebaseerd op scenario 1 uit de (meerjaren)begroting 2021-2024 van de DG&J. In de raming in dit scenario in de begroting van de SOJ is een taakstelling opgenomen die is gebaseerd op het financieel kader zoals opgenomen in de Omdenknotitie en het Aanjaagplan Jeugdhulp ZHZ.

Uit de toezichtsbrief van de Provincie Zuid-Holland blijkt dat de provincie oordeelt dat de taakstelling in 2021 en 2022 niet is onderbouwd met maatregelen voor € 4,7 miljoen en € 4,2 miljoen en dat de kostenontwikkeling 2020 van € 3,6 miljoen die blijkt uit de 1^e burap 2020 van DGJ niet is doorvertaald in de begroting van DGJ/SOJ. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten in de lokale begroting 2021-2024 hier rekening mee houden. Voor Alblasserdam betekent dit dat in de begroting 2021 een fors hogere structurele last verwerkt moet worden ten opzichte van de PPN 2021. Voor 2021 is dat € 713.000 aflopend naar ongeveer € 445.000 vanaf 2023 en verder.

In onderstaande tabel is het scenario dat is verwerkt in de begroting 2021 van de gemeente Alblasserdam vergeleken met de (mogelijke) scenario's zoals gepresenteerd in de PPN 2021:

Scenario's DGJ/SOJ:

Bedragen * € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Scenario 1 (verwerkt in PPN 2021)	-/- 159	-/- 196	-/- 228	-/- 228
scenario 2a t.o.v. scenario 1	-/- 328	-/- 322	-/- 91	-/- 91
Scenario 2a totaal	-/- 487	-/- 518	-/- 319	-/- 319
scenario 2b t.o.v. scenario 2a	-/- 292	-/- 295	-/- 297	-/- 297
Scenario 2b totaal	-/- 779	-/- 813	-/- 616	-/- 616
scenario 3 t.o.v. scenario 2b	48	-/- 199	-/- 433	-/- 434
Scenario 3 totaal	-/- 731	-/- 1.012	-/- 1.049	-/- 1.050
Scenario n.a.v. toezicht Provincie ZH (verwerkt in Begroting 2021)	-/- 872	-/- 863	-/- 673	-/- 670

Overige autonome ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Effecten 2 ^e bestuursrapportage 2020	-/- 35	-/- 35	-/- 35	-/- 35
BSSA en SSM	-/- 100	-	-	-
Omgevingswet	-/- 200	-	-	-
Areaaluitbreiding lokale heffingen	30	30	30	30
Project KZA	-/- 106	-	-	-
Totaal overige autonome ontwikkelingen	-/- 411	-/- 5	-/- 5	-/- 5

Effecten 2^e bestuursrapportage 2020

De structurele mutaties vanuit de 2^e bestuursrapportage 2020 zijn deels budgettair neutraal. Dit betreft de nieuwe wet inburgering en maatregelen GFE hoogbouw (grondstoffenplan). De aanpassing voor de basiskaart grootschalige topografie (BGT) is structureel.

BSSA en SSM

In de PPN 2021 is al rekening gehouden met een structureel hogere subsidie aan de Beheerstichting Sport Alblasserdam (BSSA) en Stichting Sporthal Molenzicht (SSM) van in totaal € 100.000 voor de jaren 2021 en verder. In de 1^e bestuursrapportage 2020 is voor 2020 het risico vermeld dat ook de subsidie 2020 hoger kan zijn. Op grond van de jaarrekeningen 2020 van deze stichtingen zal de definitieve subsidie 2020 voor deze stichtingen in 2021 worden vastgesteld. De aanvullende subsidie moet dan in de jaarrekening 2021 van de gemeente worden verantwoord.

Omgevingswet

Invoering van de Omgevingswet leidt tot structurele veranderingen in capaciteit, kosten, dienstverlening en kwaliteit. De financiële consequenties van implementatie en extra taken die in dit kader worden overgeheveld naar gemeenten zijn nog steeds niet duidelijk. De zorgen hierover zijn bekend bij de VNG. In regionaal verband is getracht inzicht te krijgen in de kosten. Voor 2021 zijn deze geraamd op € 200.000 met name voor voorbereiding Omgevingsvisie en Omgevingsplan, inhuur en kennisontwikkeling. Hier staat tegenover dat het budget van 2020 niet volledig nodig is. In de 2^e burap 2020 is het budget voor 2020 met € 50.000 verlaagd.

Areaaluitbreiding lokale heffingen

Door uitbreiding van en aanpassingen in het areaal zijn de opbrengsten OZB in 2021 € 30.000 hoger.

Project KZA

In 2020 is gestart met de implementatie van het project KZA. De lokale externe ondersteuning en het overzetten van processen naar de nieuwe omgeving zaakgericht werken loopt ook in 2021 door.

Ambities

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Voormalig pand bibliotheek	-/- 10	-/- 10	-/- 10	-/- 10
Innovatiebudget Sociaal Domein	10	10	10	10
Havengebied	-/- 116			
Algemene reserve grondexploitatie	116			
Koploper cliëntondersteuning	-/- 231	-/- 231		
Subsidie koploper cliëntondersteuning	231	231		
Totaal ambities	-	-	-	-

Voormalig pand bibliotheek (Eén gezamenlijke toegang)

In het sociaal domein zijn wij bezig met een "beweging naar voren" die ervoor moet zorgen dat meer zorg eerder en meer lokaal en met minder bureaucratie omkleedt kan worden gegeven. Dit maakt het mogelijk dat zorg eerder kan worden afgeschaald en we beter grip hebben op die zorg. De vermeerdering van lokale taken betekent ook dat meer partijen moeten gaan samenwerken en bij voorkeur ook gezamenlijk gehuisvest worden. In 2021 wordt een gezamenlijke toegang voor inwoners van 0 tot 100 jaar met een hulpvraag (Concept DOK 12) – onderdeel van de transformatie in het sociaal domein – gerealiseerd in het voormalig pand van de Bibliotheek.

In 2020 is een voorbereidingskrediet gevraagd aan de raad. In het investeringsplan 2021-2024 in deze begroting is het totale krediet opgenomen. De totale lasten (exploitatie vastgoed en effect op subsidies) bedragen € 30.000. In de PPN 2021 was hiervoor een budget opgenomen van € 20.000. De extra lasten van € 10.000 worden gedekt uit het innovatiebudget sociaal domein.

Havengebied

In 2021 wordt het plan voor het Havengebied door een projectontwikkelaar uitgewerkt. Verwacht wordt dat een nieuwe grondexploitatieopzet in het 3e kwartaal 2021 aan de raad wordt voorgelegd. De projectkosten tot en met het 3^e kwartaal 2021 bedragen € 116.000. Voorgesteld wordt deze kosten te dekken uit de algemene reserve grondexploitatie.

Koploper cliëntondersteuning

De gemeente krijgt via het ministerie van VWS extra middelen gedurende 2 jaar om cliëntondersteuning verder te ontwikkelen en te verbeteren. Dit zodat mensen met een zorg- of ondersteuningsaanvraag in de gemeente (weten dat ze) kosteloos een beroep kunnen doen op een onafhankelijke cliëntondersteuner. De middelen worden onder meer ingezet voor extra capaciteit om de bekendheid te vergroten en extra aanvragen als gevolg daarvan te behandelen. Door extra inzet zal ook borging van kennis plaatsvinden voor na de pilot periode.

Ruimtescheppende maatregelen

Bij de algemene beschouwingen op 8 juli 2020 heeft de gemeenteraad aangegeven de woonlasten niet verder te willen verhogen en het college oproepen om verdere maatregelen te treffen. Alle fracties in de raad hebben het college verzocht daarbij de 'stokpaardjes' van alle partijen in de raad op tafel te leggen.

Het college realiseert zich dat zij pijnlijke keuzes heeft moeten maken, zoals het schrappen van brugcoaches, minder intensivering op verhoging van de kwaliteit buitenruimte en het verhogen van de sporttarieven. Alle sectoren van de samenleving worden geraakt.

Het pakket aan maatregelen komt overeen met een extra verhoging van de OZB in de jaren 2021 t/m 2023 van 4,2% per jaar, bovenop de OZB verhoging in deze jaren van 1,55% per jaar die al in de begroting 2020 is opgenomen. Door de voorgestelde maatregelen wordt deze 'extra' verhoging van de woonlasten met jaarlijks 4,2% voorkomen. Indien de maatregelen niet op draagvlak kunnen rekenen resteert de 'OZB-knop'. Iedere 1% OZB verhoging levert ongeveer € 47.000 op.

Onderstaand de ruimtescheppende maatregelen die het college in deze begroting voorstelt.

Bedragen x € 1.000 -/- = nadelig	2021	2022	2023	2024
Meetstation luchtkwaliteit	10	10	10	10
Brugcoach	35	75	75	75
Programmacoördinator Bibliotheek			50	50
Innovatiebudget sociaal domein	10	10	10	10
Sporttarieven		30	30	30
Ambitie kwaliteit buitenruimte	32	32	32	32
Groeiagenda 2023 en 2024			205	205
Regionaal Project Portfolio			40	40
Kapitaallasten Nedersassen	8	8	8	8
Inzet structureel weerstandsvermogen				132
Inzet weerstandsvermogen incidenteel	1.109	232		
Totaal ruimtescheppende maatregelen	1.204	397	460	592

Meetpunt luchtkwaliteit

In het actieprogramma Luchtkwaliteit wordt gewerkt vanuit 3 sporen: Bewustwording, Lokale maatregelen en Lobby. Het binnen dit programma (voortzetten van het) meetpunt waarmee de luchtkwaliteit wordt gemonitord brengt aanzienlijke kosten met zich mee. De meetresultaten geven geen aanvullende informatie ten opzichte van de modellen die ook beschikbaar zijn.

Brugcoach

Het brugcoachproject in het schooljaar 2020-2021 wordt afgerond. Voorgesteld wordt om vanaf het school jaar 2021-2022 te stoppen met het brugcoachproject.

Programmacoördinator Bibliotheek

Het college heeft vanuit het oogpunt van een betrouwbare overheid besloten om de programmacoördinator Bibliotheek pas vanaf 2023 als een mogelijke besparing op te nemen in het meerjarenperspectief, zodat wij de afspraken die met partners zijn gemaakt deze collegeperiode nakomen. Deze ambitie kan dan in de volgende collegeperiode worden heroverwogen.

Innovatiebudget sociaal domein

Het Integraal Preventie Plan (IPP) is vastgesteld. In het sociaal domein focussen wij op de aandachtsgebieden uit het IPP en voor jeugd op de uitvoering van de maatregelen uit het aanjaagplan. Het innovatiebudget sociaal domein van € 75.000 is deels ingezet voor dekking van de kosten voor het realiseren van één toegang in de oude bibliotheek (zie ambities). Het resterende budget wordt met € 10.000 verlaagd. Dit resterende budget wordt vooral ingezet in het voorveld.

Sporttarieven

De tarieven voor sport zijn niet kostendekkend. In 2021 werken wij aan een update van het tarieven- en subsidie beleid. Inzet is om de kostendekkendheid van de tarieven sport vanaf 2022 te verhogen.

Kwaliteit buitenruimte

Voor de ambitie om de kwaliteit van de buitenruimte te verhogen is een budget beschikbaar van € 180.000. Voorgesteld wordt om de ambitie bij te stellen door minder intensief te starten en het budget te verlagen met € 32.000 structureel vanaf 2021.

Groeiagenda 2023 en 2024

Wij onderschrijven de groeiagenda. Gezien de oplopende kosten in het sociaal domein stellen wij voor om het commitment van de gemeente Alblasserdam voor de groeiagenda vooralsnog niet te verlengen na 2022. In de volgende collegeperiode kan voortzetting afhankelijk van de ambities en de beschikbare financiële ruimte op dat moment worden heroverwogen.

Regionaal Project Portfolio

De Drechtstedengemeenten storten jaarlijks een bedrag van € 6,50 per inwoner in een fonds voor het Regionaal Project Portfolio. Dit fonds is voor gemeenten beschikbaar voor innovaties in ICT e.d. In de afgelopen jaren wordt dit fonds niet volledig besteed en is de omvang het fonds opgelopen. Alblasserdam zal in 2021 aankondigen dat het met ingang van 2023 de jaarlijkse bijdrage zal verlagen met € 2,00 per inwoner. Als blijkt dat het fonds in de toekomst volledig besteed is dan kan in de volgende collegeperiode een verhoging van de bijdrage worden heroverwogen.

Kapitaallasten Nedersassen

Door een andere invulling te geven aan de herinrichting van de opgang Nedersassen kan het hiervoor beschikbaar gestelde krediet worden verlaagd met € 175.000. In de 2^e bestuursrapportage 2020 is dit voorgesteld aan de raad. De vrijval van kapitaallasten is structureel verwerkt in de begroting 2021.

Inzet structureel weerstandsvermogen

In het begrotingsjaar 2024 is binnen de post onvoorzien een bedrag als structureel weerstandsvermogen beschikbaar van € 560.000. Voorgesteld om hiervan € 132.000 in te zetten als dekking voor de in de begroting 2021 te verwerken kostenontwikkeling 2019 van de Serviceorganisatie Jeugd.

Inzet weerstandsvermogen

De voorstellen zijn voldoende om te komen tot een structureel sluitende begroting vanaf 2023. De jaren 2021 en 2022 zijn nog niet (structureel) sluitend met alleen deze voorstellen. Voorgesteld wordt om het weerstandsvermogen in te zetten in de jaren 2021 en 2022 om te komen tot een sluitende begroting in die jaren. In hoofdstuk 3 is een nadere toelichting opgenomen op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen in de jaren 2021 tot en met 2014

Corona crisis

De (financiële) gevolgen van de Corona crisis blijven uiterst onzeker, zeker nu het coronavirus weer bezig is met een opmars in Nederland. Ook voor de gemeente Alblasserdam zijn daarom de gevolgen nog niet in te schatten en niet financieel te vertalen in de begroting. Gelet op de actualiteit hiervan is in de programmabegroting een nieuwe wagon 'impact Covid-19' opgenomen.

Investeringsplan 2021 - 2024

In deze begroting worden de investeringskredieten voor 2021 uit het investeringsplan 2021-2024 die aangemerkt zijn met een A in bijlage 2 (totaal € 928.000) aan de raad ter autorisatie voorgesteld. Dit betreft vooral voorbereidingskredieten en kredieten voor cyclische werkzaamheden.

In het investeringsplan is voor een bedrag van € 4.291.000 aan B-kredieten opgenomen. Met de vaststelling van deze begroting 2021 heeft de raad nog geen krediet geautoriseerd voor de investeringen die met een B zijn aangemerkt. Deze investeringen zullen via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd. Dit betreft de volgende kredieten:

Investerings (bedragen * € 1.000)	
Oude Bibliotheek verbouwing	825
Bernard en Marijkestraat bestrating	90
Damwand Jan Smitkade	250
GVVP	500
Haven, icm Centrumplan	114
Edisonweg ged. Grote Beer – Wenaeweg	140
Kerkstraat Oude Lijnbaan	980
Vang, uitvoering	621
Zeilmakerstraat	771

Voor een nadere specificatie van de investeringskredieten wordt verwezen naar bijlage 2 in deze begroting.

Het investeringsplan 2021-2024 in bijlage 2 geeft voor de jaren 2021 tot en met 2024 inzicht in de te verwachten investeringen en in de planning van de te verwachten uitgaven naar jaren. In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met de kapitaallasten van deze te verwachten investeringen.

Hoofdstuk 2 Overzicht van baten en lasten

Programma's	Bedragen x € 1.000	Jaar-rekening 2019	Begroting na wijziging 2020	Begroting Primair 2021	Begroting Primair 2022	Begroting Primair 2023	Begroting Primair 2024
Actiever, zorgzamer & ondernemender	lasten	27.936	31.384	28.792	28.535	28.150	28.276
	baten	6.211	9.026	6.728	6.900	6.796	6.853
	Saldo van baten en lasten	-/- 21.725	-/- 22.358	-/- 22.064	-/- 21.635	-/- 21.354	-/- 21.423
	Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
	Onttrekking aan reserves	261	385	-	-	-	-
	Mutaties in de reserves	261	385	-	-	-	-
	Geraamd resultaat	-/- 21.464	-/- 21.973	-/- 22.064	-/- 21.635	-/- 21.354	-/- 21.423
Buiten Beter	Lasten	9.739	9.595	9.759	9.871	9.940	10.030
	Baten	4.648	4.545	4.597	4.911	4.946	4.946
	Saldo van baten en lasten	-/- 5.091	-/- 5.047	-/- 5.163	-/- 4.961	-/- 4.995	-/- 5.085
	Toevoeging aan reserves	174	171	98	91	81	62
	Onttrekking aan reserves	296	-	-	-	-	124
	Mutaties in de reserves	122	-/- 171	-/- 98	-/- 91	-/- 81	62
	Geraamd resultaat	-/- 4.969	-/- 5.218	-/- 5.261	-/- 5.052	-/- 5.076	-/- 5.022
Beter wonen & Bereikbaarder	Lasten	7.790	5.752	6.747	4.364	3.536	3.510
	Baten	4.934	3.262	4.263	3.294	1.748	1.748
	Saldo van baten en lasten	-/- 2.856	-/- 2.490	-/- 2.483	-/- 1.070	-/- 1.788	-/- 1.762
	Toevoeging aan reserves	200	-	-	824	-	-
	Onttrekking aan reserves	779	98	134	-	-	-
	Mutaties in de reserves	579	98	134	-/- 824	-	-
	Geraamd resultaat	-/- 2.277	-/- 2.392	-/- 2.350	-/- 1.894	-/- 1.788	-/- 1.762
Dienstverlening en bestuur	Lasten	3.549	3.227	3.223	3.077	2.871	2.870
	Baten	709	701	695	665	665	665
	Saldo van baten en lasten	-/- 2.840	-/- 2.526	-/- 2.527	-/- 2.411	-/- 2.205	-/- 2.204
	Toevoeging aan reserves	-	75	71	72	73	43
	Onttrekking aan reserves	149	16	-	-	-	-
	Mutaties in de reserves	149	-/- 59	-/- 71	-/- 72	-/- 73	-/- 43
	Geraamd resultaat	-/- 2.691	-/- 2.585	-/- 2.598	-/- 2.483	-/- 2.279	-/- 2.247
Solide financieel beleid	<i>Alg. dekkings middelen</i>	262	444	525	455	385	311
	<i>Overhead</i>	5.196	5.758	5.293	5.230	5.058	5.074
	<i>Heffing VPB</i>	-	-	-	-	-	-
	<i>Onvoorzien</i>	-	50	113	235	477	528
	Totaal lasten	5.458	5.758	5.932	5.919	5.921	5.913
	Baten *)	34.802	54.087	36.593	36.384	36.423	35.546
	Saldo van baten en lasten	29.344	48.329	30.661	30.464	30.502	30.472
	Toevoeging aan reserves*)	114	18.510	2.095	45	23	-
	Onttrekking aan reserves	2.443	2.350	3.707	646	5	5
	Mutaties in de reserves	2.329	-/- 16.160	1.612	601	-/- 18	5
	Geraamd resultaat	31.673	32.169	32.273	31.065	30.484	30.477
Totaal	Lasten	54.472	55.714	54.452	51.766	50.418	50.600
	Baten *)	51.304	71.621	52.876	52.154	50.578	50.598
	Saldo van baten en lasten	-/- 3.168	15.907	-/- 1.576	387	160	-/- 2
	Toevoeging aan reserves*)	488	18.756	2.264	1.032	177	105
	Onttrekking aan reserves	3.928	2.849	3.840	646	5	129
	Mutaties in de reserves	3.440	-/- 15.907	1.576	-/- 387	-/- 172	24
	Geraamd resultaat	272	-	-	-	-/- 12	22

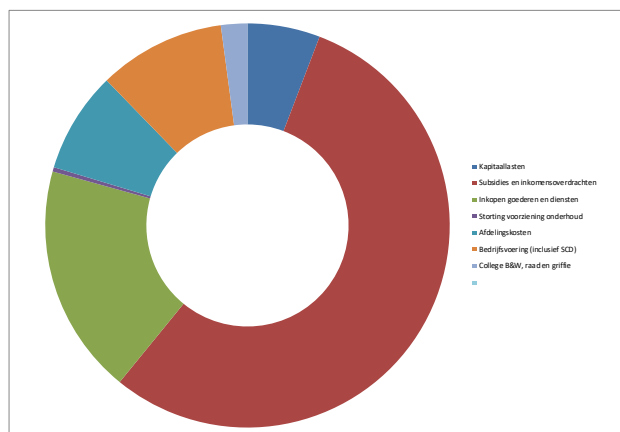
*) In 2020 is een incidentele opbrengst verkoop van de aandelen Eneco verantwoord van € 18.419.000. Deze opbrengst is gestort in de bestemmingsreserve verkoop Eneco.

Het totaal van de lasten voor mutaties reserves bedraagt € 54.452.000. Dit bedrag is inclusief een overboeking naar de balans van mutaties in het onderhanden werk van de grondexploitaties van € 2.297.000. In de onderstaande grafiek is het totaal van deze lasten, exclusief de overboeking naar de balans voor grondexploitaties, van € 52.155.000 weergegeven. De kosten zijn ingedeeld naar aard van de kosten: kapitaallasten, subsidies en inkomensoverdrachten (inclusief bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen), inkopen goederen en diensten, storting voorziening onderhoud, afdelingskosten, kosten van bedrijfsvoering (inclusief het Service Centrum Drechtsteden) en de vergoedingen aan college van B&W, raad en griffie. De subsidies en inkomensoverdrachten betreffen bijdragen aan maatschappelijke partners. Deze kosten hangen nauw samen met de realisatie van maatschappelijke effecten die wij samen met deze maatschappelijke partners willen bereiken. In het programmaplan zijn de aard van de kosten en de bijdragen aan maatschappelijke partners per programma weergegeven.

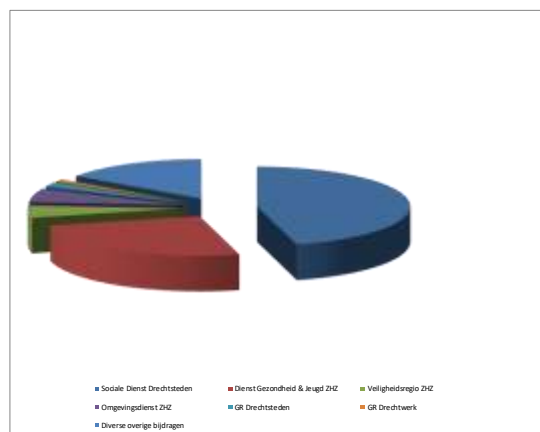
Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen is opgenomen in het programmaplan in de beleidsbegroting bij het programma solide financieel beleid.

Totaal programmabegroting 2021 Alblasserdam

Wat mag het kosten?

Bijdragen aan 'Maatschappelijke partners'

Kapitaallasten	€ 3.028.000
Subsidies en inkomensoverdrachten	€ 28.727.000
Inkopen goederen en diensten	€ 9.606.000
Storting voorziening onderhoud	€ 183.000
Afdelingskosten	€ 4.218.000
Bedrijfsvoering (inclusief SCD)	€ 5.293.000
College B&W, raad en griffie	€ 1.100.000
Totaal	€ 52.155.000

Sociale Dienst Drechtsteden	€ 13.160.000
Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ	€ 7.291.000
Veiligheidsregio ZHZ	€ 1.436.000
Omgevingsdienst ZHZ	€ 1.604.000
GR Drechtsteden	€ 552.000
GR Drechtwerk	€ 305.000
Diverse overige bijdragen	€ 4.379.000
Totaal	€ 28.727.000

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Voor een beoordeling van de meerjarige financiële positie is het belangrijk om inzicht te hebben in de incidentele baten en lasten. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de geraamde incidentele baten en lasten per programma. De belangrijkste posten zijn per programma afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten zijn als totaalbedrag vermeld.

Programma's (bedragen x 1.000)	2021		2022		2023		2024	
	Incidentele lasten	Incidentele baten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Incidentele lasten	Incidentele baten
Actiever, zorgzamer & ondernemender								
-								
Buiten beter								
-								
Beter wonen & Bereikbaarder								
- Grondexploitaties				824				
Dienstverlening en bestuur								
-								
Solide financieel beleid								
-								
Totaal incidentele baten en lasten	-	-	-	824	-	-	-	-
Mutaties reserves	2.264	3.841	1.032	646	177	5	105	129
Af: waarvan structureel	169	5	163	5	154	5	105	129
Totaal incidentele mutaties reserves	2.095	3.846	869	641	23	-	-	-
Totaal incidentele baten en lasten (incl. mutaties reserves)	2.095	3.846	869	1.465	23	-	-	-
Totaal incidenteel geraamd resultaat	1.741		596		-/- 23		-	

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

De financiële positie van een gemeente kan in gevaar komen wanneer structurele lasten worden gedekt met incidentele baten. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

In onderstaande tabel zijn de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves opgenomen:

Reserves (bedragen x 1.000)	2021		2022		2023		2024	
	Structurele lasten	Structurele baten	Structurele lasten	Structurele baten	Structurele lasten	Structurele baten	Structurele lasten	Structurele baten
Cluster 3 Egalisatie reserves	169		163		154		105	124
Cluster 5 Reserve Jeugd		5		5		5		5
Totaal structurele mutaties reserves	169	5	163	5	154	5	105	129

De (bestemmings)reserves zijn in de staat reserves en voorzieningen geclusterd. Cluster 3 betreft egaliseringsreserves als dekking van gelijkmatige verdeling in tariefstelling van rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten. In cluster 5 zijn drie bestemmingsreserves bestemd voor dekking van de lasten van structurele activiteiten. Dit betreft de dekking van een jaarlijkse liquidatiebijdrage van de logopedische dienst.

EMU-saldo

Op grond van de Europese begrotingsregels mag het landelijk EMU-tekort (het gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) van de landen die participeren in de Economische Monetaire Unie niet boven de 3% uitkomen. Een goede informatievoorziening voor het Rijk is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo.

Voor een goede beheersing van het EMU-saldo is het van belang om naast een raming van de exploitatiebegroting ook een prognose op te stellen van de balansposten van de gemeente.

In onderstaande tabel is een prognose van de balansposten op hoofdlijnen weergegeven:

Prognose balansposten (bedragen x 1.000)	2019 jaarrek	2020 prognose	2021 prognose	2022 prognose	2023 prognose	2024 prognose
Immateriële vaste activa	554	471	388	340	330	320
Materiële vaste activa	58.637	68.106	72.518	74.332	73.472	73.462
Financiële vaste activa	2.504	3.337	2.812	2.614	2.415	2.236
Voorraden (w.o. grondexploitaties)	4.926	2.958	662	-	-	-
Uitzetting (< 1 jaar)	4.807	4.807	4.807	4.807	4.807	4.807
Liquide middelen	4	4	4	4	4	4
Overlopende activa	1.566	1.566	1.566	1.566	1.566	1.566
Totaal activa	72.998	81.249	82.757	83.663	82.594	82.395
Eigen vermogen	14.772	30.678	29.102	29.488	29.625	29.566
Voorzieningen	1.030	1.251	1.327	1.578	1.629	1.845
Langlopende schulden	49.864	40.823	42.882	43.141	46.049	41.358
Netto vlottende schulden	3.169	4.334	5.283	5.293	1.128	5.463
Overlopende passiva	4.163	4.163	4.163	4.163	4.163	4.163
Totaal passiva	72.998	81.249	82.757	83.663	82.594	82.395

In de onderstaande tabel is het aandeel van Alblasserdam in het EMU-saldo opgenomen:

Berekening EMU-saldo (bedragen x 1.000)		2021	2022	2023	2024
1. Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit de reserves	+	-/- 1.576	387	160	-/- 2
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	2.551	2.509	2.487	2.487
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	318	318	318	318
4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	6.963	4.323	1.627	2.477
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	+	-	-	-	-
6. Desinvesteringen in im(materiële vaste activa): Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	+	-	-	-	-
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-
8. Baten bouwgrondexploitaties: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	-	-	-	-
9. Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-	242	67	267	102
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11. Verkoop van effecten: a. Gaat u effecten verkopen? b. Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?		nee	nee	nee	nee
Berekende EMU-saldo (-/- = tekort)		-/- 5.912	-/- 1.176	1.071	224

Hoofdstuk 3 Uiteenzetting van de financiële positie

De financiële positie van een gemeente is niet alleen uit de balans af te lezen. Om een goed beeld van de financiële positie van een gemeente te krijgen, zijn meerdere kengetallen relevant. In de verschillende paragrafen is nadere informatie opgenomen over onder meer het risicoprofiel, het weerstandsvermogen, de schuldpositie, het beheer van kapitaalgoederen en het grondbeleid. Op grond van deze informatie kan een totaal beeld van de financiële positie van een gemeente worden gevormd.

Een aantal belangrijke kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasterdam is als volgt samen te vatten:

Indicator	Gunstig	Neutraal	Ongunstig
Structureel sluitende begroting		Begroting 2021 *)	PPN 2021
Weerstandsvermogen –incidenteel -		←	
Weerstandvermogen – structureel -		**)	
Schuldpositie			

De verschillende indicatoren worden hierna kort toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting op de financiële positie wordt verwezen naar de paragrafen.

Structureel sluitende begroting

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig: alle jaren zijn individueel 'structureel' sluitend*
- *Neutraal: alle jaren zijn per saldo 'structureel' sluitend *)*
- *Ongunstig: geen 'structureel' sluitende begroting*

In hoofdstuk 2 is het meerjarenperspectief voor de begroting 2021-2024 weergegeven. In de jaren 2021-2022 is de begroting sluitend, na aanwending van de algemene reserve. Na de voorgestelde ruimtescheppende maatregelen is vanaf 2024 sprake van een structureel sluitende begroting .

*) In de begroting 2021 zijn de jaren 2021, 2022 en 2024 sluitend met de voorgestelde maatregelen en zijn de laatste twee jaar 'structureel' sluitend. Wij beschouwen deze indicator als neutraal in de begroting 2021.

***) In de begroting 2021 is de omvang in 2023 nagenoeg en vanaf 2024 op de streefwaarde. Wij beschouwen deze indicator als neutraal in de begroting 2021.

Voldoende weerstandsvermogen – incidenteel

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* weerstandsratio (algemeen) voldoet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Neutraal:* weerstandsratio (algemeen) voldoet niet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4, maar is wel minimaal 1,0 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Ongunstig:* weerstandsratio (algemeen) is in één of meerdere jaren kleiner dan 1,0

Wij streven naar een ratio van het incidentele weerstandsvermogen van minimaal 1,4. Dit betekent dat de buffer 1,4 maal de bekende risico's afdekken.

Rekening houdend met de geraamde mutaties in de algemene reserve en de algemene reserve grondexploitaties hebben wij het meerjarig perspectief van het weerstandsvermogen in beeld gebracht.

Bedragen * 1.000		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Weerstandscapaciteit	Algemeen	7.150	5.060	3.453	2.857	2.880	2.880
	Grondexploitaties	1.411	1.019	903	885	885	885
	Totaal	8.561	6.079	4.356	3.742	3.765	3.765
Risicoprofiel	Algemeen	4.201	4.185	4.129	3.505	3.505	3.505
	Grondexploitatie	-	10	-	-	-	-
	Totaal	4.201	4.195	4.129	3.505	3.505	3.505
Weerstandsratio	Algemeen	1,7	1,2	0,8	0,8	0,8	0,8
	Grondexploitatie	Max	101,9	Max.	Max.	Max.	Max.
	Totaal	2,0	1,4	1,1	1,1	1,1	1,1

Uit de ontwikkeling van het weerstandsvermogen blijkt dat de weerstandsratio daalt van 1,7 in 2019 naar 0,8 in periode 2021-2024. Een weerstandsratio van kleiner dan 1 wordt als ongunstig beoordeeld en voldoet niet aan de norm van 1,4. Het weerstandsvermogen vanaf 2021 wordt niet voldoende geacht om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen. Daarom wordt voorgesteld om de algemene reserve aan te zuiveren tot een weerstandsratio van 1,4. Dit betekent een dotatie aan de algemene reserve van € 2.027.000. Dit kan door aanwending van de reserve instandhouding kapitaalgoederen. Het doel waarvoor deze reserve is gevormd, opvangen groei stijging structurele kapitaallasten in verband met de stelselwijziging van voorziening onderhoud openbare ruimte naar activeren en afschrijven, is op grond van de verslaggevingsregels niet meer mogelijk. Inzet van de reserve in een aantal jaar waarin de begroting niet structureel sluitend is, wordt als incidenteel aangemerkt. In deze begroting is ook een structureel weerstandsvermogen gevormd, dat wel voor dit doel ingezet kan worden indien nodig.

Na aanvulling van de algemene reserve is het meerjarig perspectief van het weerstandsvermogen:

Bedragen * 1.000		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Weerstandscapaciteit	Algemeen	7.150	5.060	5.480	4.884	4.907	4.907
	Grondexploitatie	1.411	1.019	903	885	885	885
	Totaal	8.561	6.079	6.383	5.769	5.792	5.792
Risicoprofiel	Algemeen	4.201	4.185	4.129	3.505	3.505	3.505
	Grondexploitatie	-	10	-	-	-	-
	Totaal	4.201	4.195	4.129	3.505	3.505	3.505
Weerstandratio	Algemeen	1,7	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4
	Grondexploitatie	Max	101,9	Max.	Max.	Max.	Max.
	Totaal	2,0	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7

Het weerstandsvermogen na aanvulling is in alle jaren 2021 tot en met 2024 voldoende om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen.

Voldoende weerstandsvermogen – structureel

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* structureel weerstandsvermogen voldoet in alle jaren aan streefomvang van € 400.000
- *Neutraal:* structureel weerstandsvermogen voldoet niet in alle jaren aan streefomvang van € 400.000
- *Ongunstig:* structureel weerstandsvermogen is in één of meerdere jaren kleiner dan streefomvang van € 400.000

Wij streven naar een minimale omvang van het structurele weerstandsvermogen van € 400.000.

Via deze begroting stellen wij voor om naast een incidenteel weerstandsvermogen ook een normering voor een structureel weerstandsvermogen te bepalen. Dit is een buffer die achter de hand wordt gehouden om structurele tegenvallers op te kunnen vangen vanuit: 1) rijksbeleid rond algemene uitkering; 2) het (nog) niet invullen van taakstellingen door gemeenschappelijke regelingen (wat dan lokaal moet worden opgevangen); 3) risico op renteverhoging (interne rekenrente is nu met 1% historisch laag) en 4) opvangen pieken in kapitaallasten (opvangen stijging kapitaallasten na piek in vervangingsinvesteringen).

Er zijn geen wettelijke regels voor bepaling van de omvang. Uitgaande van het gemiddelde van 1,25% van de omvang van algemene uitkering; 1,25% omvang bijdragen GR'en en 1,25% van de gemiddeld uitstaande leningen u/g bepalen stellen wij een minimale omvang voor van € 400.000 (dat komt overeen met 0,8% van het totaal van de gemiddelde lasten in de begrotingsjaren). In de meerjarenbegroting is in de post onvoorzien een ruimte beschikbaar in 2023 van € 377.000 en in 2024 € 428.000.

Schuldpositie

Normering op grond van normen afgeleid van Europese normen:

- *Debt ratio: kleiner gelijk dan 80%. Een debt ratio van hoger dan 80% geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.*
- *Netto schuld / inkomsten: kleiner dan 100% (stoplicht op oranje) en 130% (stoplicht op rood). De netto schuld (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten.*

De schuldpositie is door de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 sterk verbeterd. De debt ratio bedraagt eind 2021 63% (was 78% ultimo 2019) en de netto schuldquote 87% (was 99% ultimo 2019). In de begroting 2020 hebben wij de schuldpositie (voor verkoop Eneco) nog als ongunstig geclassificeerd omdat de debt-ratio in alle begrotingsjaren hoger was dan 80% en de schuldquote dicht tegen de kritische grens van 130% aan zat.

De debt ratio daalt in deze begrotingsperiode van 63% in 2021 naar 62% in 2024. De netto schuld / inkomsten (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) is in 2021 87%, stijgt naar 89% in 2022 en 2023 en bedraagt eind 2024 88%. Wij classificeren de schuldpositie als gunstig omdat de debt-ratio in alle begrotingsjaren kleiner is dan 80% en de schuldquote kleiner dan 100%.

In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de kengetallen opgenomen, die verplicht zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Beleidsbegroting

Hoofdstuk 4 Programmaplan

In het Coalitieakkoord 2018-2022 'Samen maken wij Alblasserdam' is uitgegaan van twee lange termijn toekomstperspectieven: op het gebied van wonen en ondernemen. Deze toekomstperspectieven zijn uitgewerkt in vijf sporen die een bijdrage aan deze toekomst moeten leveren. De sporen zijn: Actiever en zorgzamer, Buiten beter, Beter wonen, Bereikbaar en Ondernemender. Om de beeldspraak door te trekken zijn in de eerste aanzet Samenlevingsagenda 2.0 'van Samen doen naar samen versterken' op de sporen locomotieven en wagons ontworpen die, onder andere via route 22 Alblasserdam doorkruisen waarbij ruimte aan de raad en de samenleving geboden wordt om (een deel van) de reis op de sporen samen te maken en wellicht zelfs de besturing van de wagons ter hand te nemen. De Samenlevingsagenda 2.0 geeft nog meer ruimte om Samen te Doen en elkaar daarbij te versterken.

De keuze voor sporen met locomotieven en wagons is ingegeven door de wens om ook duidelijk te kunnen maken in beelden waar wij naartoe willen tijdens deze raadsperiode. De Samenlevingsagenda 2.0 moet verder gaan dan slechts het benoemen van gewenste maatschappelijke effecten (locomotieven) en de manieren waarop we dat met elkaar willen bereiken (de wagons). De doorontwikkeling van het concept van Samen Doen staat hierbij centraal. De gemeente kan zich voor veel dingen verantwoordelijk voelen of zaken belangrijk vinden: het is niet altijd de gemeente die aan zet is om dingen te initiëren. Wij willen veel duidelijker zijn over wie, op welk moment, welke rol heeft in een proces. Dat vraagt inzet van alle betrokkenen, duidelijkheid over verwachtingen, transparantie in besluitvorming en heldere lijnen in onze manier van werken. Naast sporen, locomotieven en wagons, is ook de infrastructuur van groot belang. Wij willen dienstverlening, woonlasten, bestuur en communicatie benoemen als voorwaarden voor een goede reis: als deze randvoorwaarden in orde zijn, staat niets een goed resultaat in de weg.

Deze beleidsbegroting 2021 is een nadere uitwerking van het spoorboekje voor de reis die wij in 2021 gaan maken. De beleidsbegroting bestaat uit vijf programma's: programma 1 tot en met 3 voor de sporen uit het coalitieakkoord en programma 4 en 5 voor de infrastructuur:

- Programma 1: Actiever, zorgzamer & ondernemender
- Programma 2: Buiten beter
- Programma 3: Beter wonen & bereikbaar
- Programma 4: Dienstverlening en bestuur
- Programma 5: Solide financieel beleid

In de raadsinformatie brief 'Prioriteiten stellen 2020' is de raad geïnformeerd over de door het college vastgestelde keuzes, prioriteiten en fasering voor 2020. In de 2^e bestuursrapportage 2020 heeft het college verantwoording afgelegd over de stand van zaken per eind augustus 2020. In de programmabegroting zijn vanuit deze startpositie de prioriteiten voor 2021 uitgewerkt. Wagons die als going concern zijn aangemerkt en geen bestuurlijke aandacht meer vragen en wagons waarvan naar aanleiding van de prioriteitendiscussie is bepaald die niet meer te doen zijn niet meer opgenomen in de begroting 2021. Als er onderwerpen worden uitgesteld naar 2022 is expliciet aangegeven dat deze wagons in 2021 op het rangeerterrein staan. In 2021 rijden van de oorspronkelijke 62 wagons uit de Samenlevingsagenda nog 40 wagons op de verschillende sporen.

In het programmaplan treft u per programma:

- Een samenvattend overzicht van de sporen, locomotieven en wagons (programma 1 t/m 5).
- **Wat willen wij bereiken?** Per spoor en locomotief is in de eerste aanzet van de Samenlevingsagenda de richting en het doel aangegeven. In de begroting zal per locomotief ook worden aangegeven met welke effect-indicatoren wij de voortgang van de reis zullen volgen.
- **Wat gaan wij daarvoor doen in 2021?** In deze beleidsbegroting is met name voor de wagons uit de eerste aanzet voor de samenlevingsagenda nader uitgewerkt wat wij en de samenleving in 2021 gaan doen. Per wagon is transparant welke rol de gemeente en de samenleving heeft: 1) gemeente faciliteert, de samenleving aan zet; 2) coproductie, gelijkwaardige samenwerking initiatief overheid; 3) overheid verantwoordelijk, gemeente aan zet. In deze uitwerking geven wij duidelijk weer wie, op welk moment, welke rol heeft in een proces.
- **Wat mag het kosten?**
 - Een tweetal grafieken met de aard van de kosten per programma. Hierin is onderscheid gemaakt tussen de bestedingen door de gemeente en de financiële bijdragen aan partner(s). De verdeling van de bijdragen aan verschillende partner(s) is weergegeven.
 - Een tabel 'wat mag het kosten?' geeft inzicht in de lasten en baten van het betreffende programma. De lasten en baten zijn gespecificeerd naar de verschillende producten binnen het programma. De lasten per taakveld zijn weergegeven in bijlage 4.

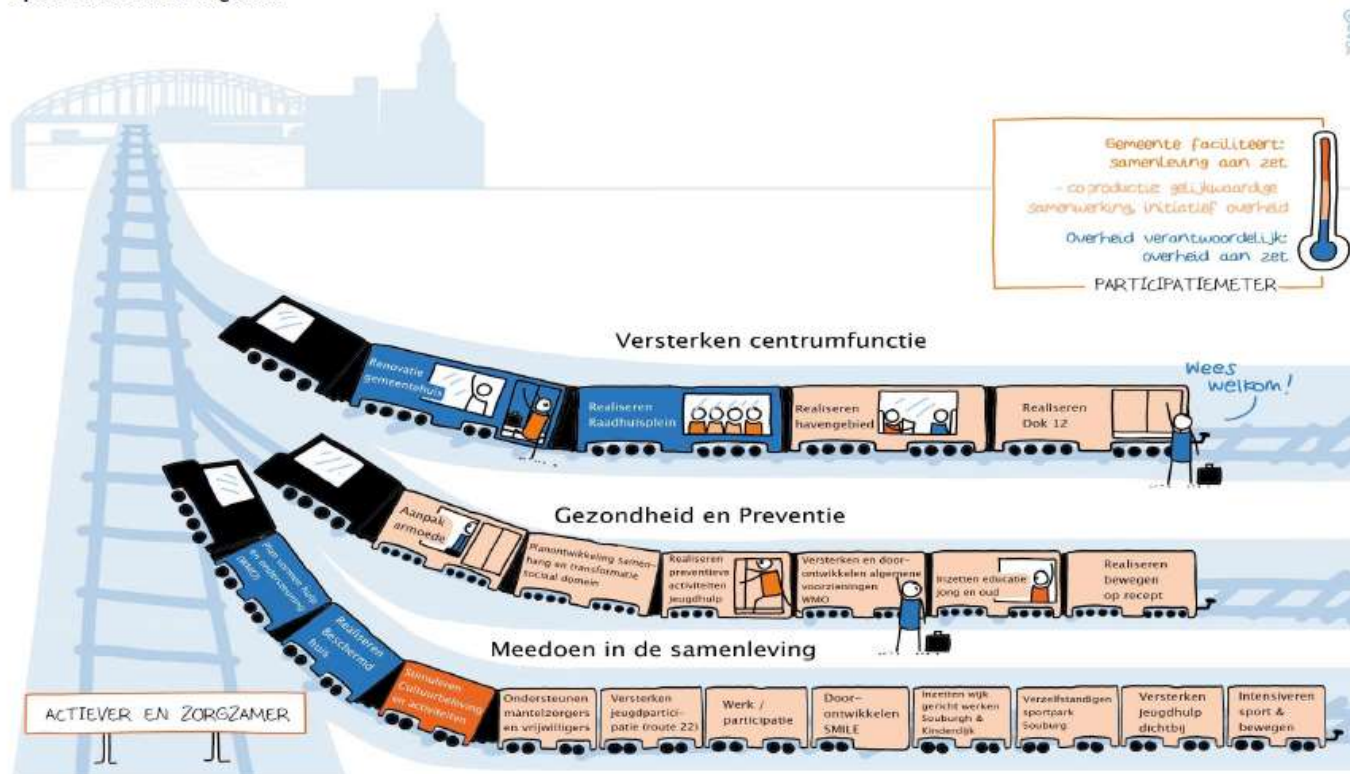
Impact Covid19

De gevolgen van de Corona crisis voor de langere termijn zijn nog onvoldoende in te schatten. De gevolgen kunnen impact hebben op alle beleidsterreinen van de gemeente. In de begroting 2021 hebben wij een nieuwe wagon 'impact Covid19' opgenomen. Deze wagon is niet aan één van de sporen gekoppeld, maar rijdt een route over alle sporen. De financiële consequenties kunnen wij op dit moment ook nog niet inschatten. Uitgangspunt is dat de gemeente voor de financiële consequenties wordt gecompenseerd. Deze financiële consequenties kunnen alle programma's in de begroting raken. De wagon 'impact Covid19' is niet opgenomen op een van de programma's maar voor de programma's aan het begin van de beleidsbegroting opgenomen.

Impact Covid19		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Impact Covid19 (J.G.A. Paans)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	Met een impactteam Corona monitoren wij de ontwikkelingen landelijk en in de Alblasserdamse samenleving om tijdig maatregelen te treffen om de cruciale voorzieningen in de Alblasserdamse samenleving in stand te houden.

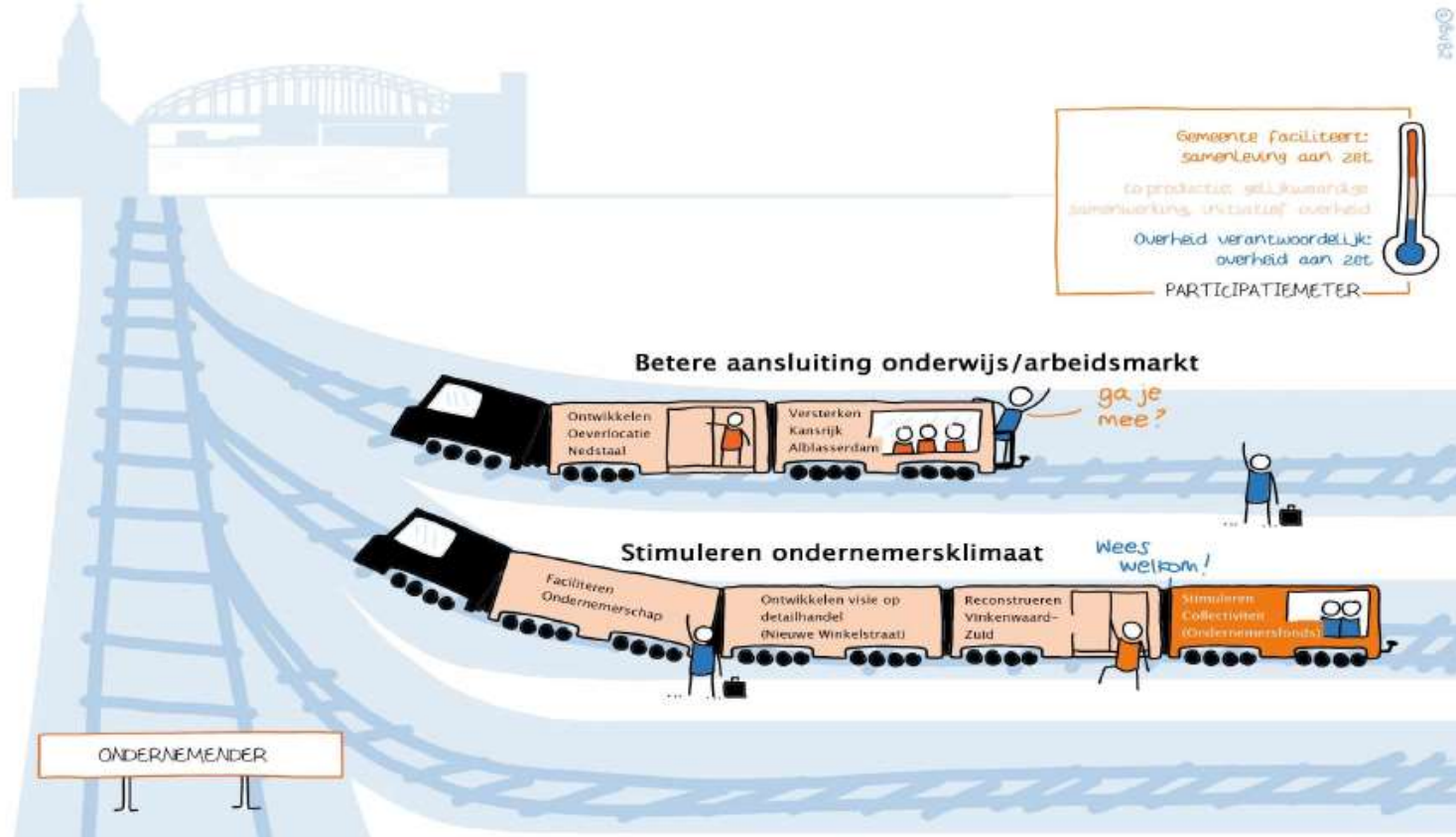
Programma 1: Actiever, zorgzamer & ondernemender

Spoor 1 Actiever en zorgzamer

Definitieve versie 2 juli 2018

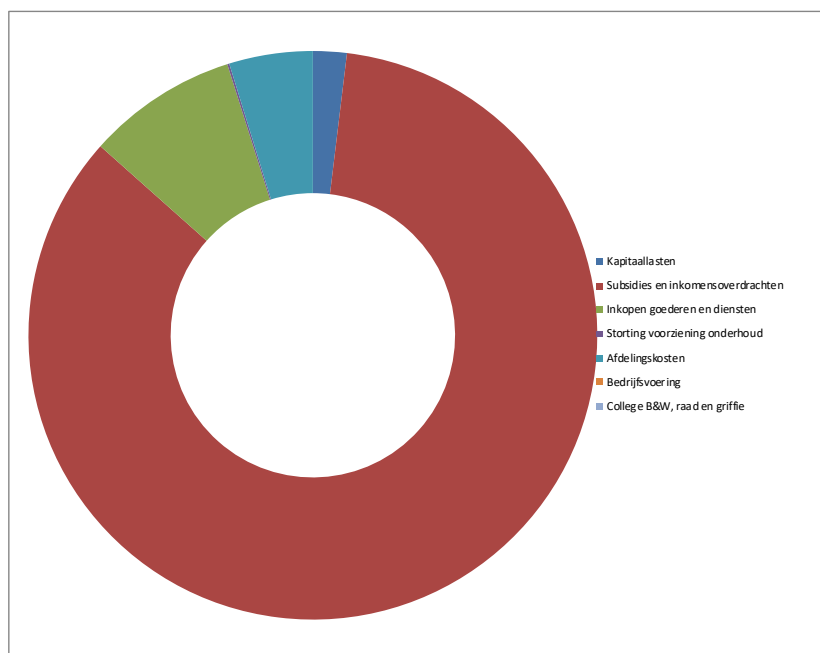
Spoor 5 Ondernemender

Definitieve versie 2 juli 2018

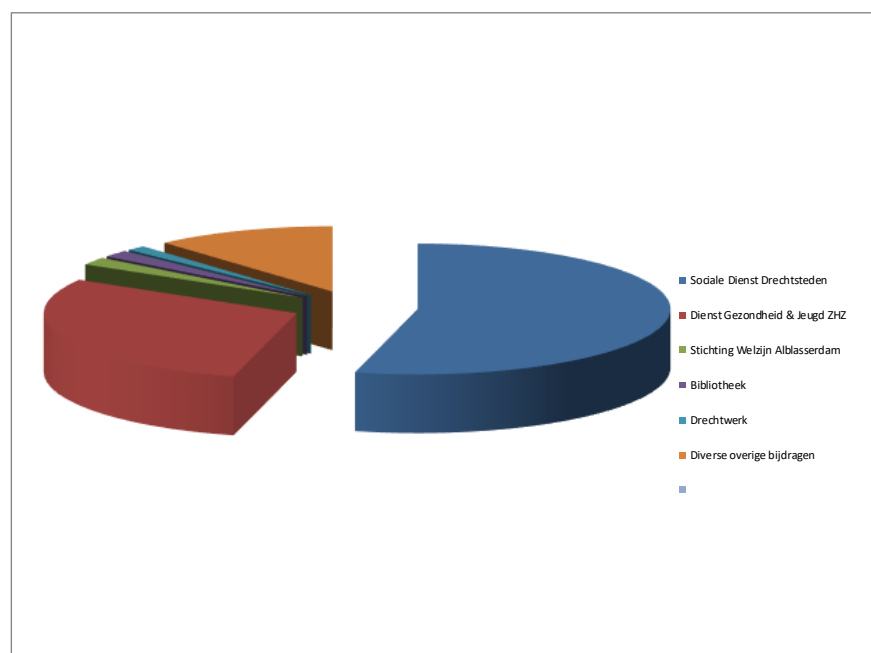
Actiever, zorgzamer & ondernemender

Wat mag het kosten?

Kapitaallasten	€	552.000
Subsidies en inkomensoverdrachten	€	24.375.000
Inkopen goederen en diensten	€	2.464.000
Storting voorziening onderhoud	€	33.000
Afdelingskosten	€	1.368.000
Bedrijfsvoering	€	-
College B&W, raad en griffie	€	-
Totaal	€	28.792.000

Bijdragen aan 'Maatschappelijke partners'

Sociale Dienst Drechtsteden	€	13.160.000
Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ	€	7.199.000
Stichting Welzijn Alblasserdam	€	463.000
Bibliotheek	€	426.000
Drechtwerk	€	305.000
Diverse overige bijdragen	€	2.822.000
Totaal	€	24.375.000

Wat willen wij bereiken?

Spoor 1: Actiever en zorgzamer – Gezond en actief meedoen in de samenleving, met keuzevrijheid voor mensen op een voor hen passende manier, met een centrum als ontmoetingshart van het dorp en met actieve, goede zorg, cultuur- en sportaanbod. Jong en oud voelen zich welkom in Alblasserdam en voelen zich op hun plaats in ons dorp.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Versterken centrumfunctie	Om ontmoeten mogelijk te maken, is een fysieke plek van belang.	• bezettingsgraad parkeergelegenheid centrum • % inwoners dat de beleving van het centrum beoordeelt met een 7 of hoger (7 is streefwaarde). (inclusief een toelichtende vraag mbt duiding van rapportcijfer)
Gezondheid en preventie	Door interventies aan de voorkant, voorkomen we dat mensen een zwaar beroep moeten doen op de vangnetten van de zorg en zich volwaardig lid van de gemeenschap voelen. We gaan uit van wat mensen wél kunnen. We zien gezondheid niet meer als de af-of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Het raakt daarom preventie, meedoen, gezondheid, sport, geluk etc.	• % inwoners dat mantelzorgt
Meedoen in de samenleving	Door mensen actief bij de samenleving te betrekken, krijgen zij de kans op eigen wijze bij te dragen aan de gemeenschap. Hierbij krijgen mensen heel nadrukkelijk het stuur in eigen hand.	• Percentage groep 3 'ers (= mensen met een lage verdiencapaciteit) dat werkzaam is in Alblasserdam • % inwoners met onvoldoende contacten • aantal inwoners dat een beroep doet op toegang 18-plus en clientondersteuning • % van de bevolking dat sport • aantal en aandeel personen in bijstand

Spoor 5: Ondernemender - We willen meer inwoners aan het werk hebben; goede scholingsmogelijkheden in de regio; duurzame en kansrijke ondernemers met open armen ontvangen en goed faciliteren om hun werk gezond en effectief te kunnen doen in en voor Alblasserdam.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Betere aansluiting onderwijs / arbeidsmarkt	Wij willen een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt realiseren zodat meer mensen in Alblasserdam aan werk geholpen kunnen worden.	• Werkgelegenheidsontwikkeling Alblasserdam, andere regio's en Nederland • Percentage voortijdig schoolverlaters • Instroom gediplomeerde schoolverlaters / vanuit uitkering bij regionale bedrijven • Belangstellingspercentage voor technische richting Voortgezet Onderwijs • aantal jongeren dat een mbo-techniek opleiding volgt woonachtig in Alblasserdam
Stimuleren ondernemersklimaat	Wij willen Alblasserdam aantrekkelijk maken voor bedrijven en ondernemingen omdat dit de werkgelegenheid en voorzieningenniveau van het dorp verhoogt.	• aantal betalende bezoekers Kinderdijk • dekkinggraad parkeren centrum

Wat gaan wij daarvoor doen in 2021?

Versterken centrumfunctie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Realiseren één toegang (D. Zandvliet)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Eind 2019 is het project DOK 12 aan de Parallelweg, vanwege de financiële onhaalbaarheid, voortijdig beëindigd. In het vierde kwartaal van 2020 zal de evaluatie DOK 12 (OCD) over het gevoerde proces (en de te leren lessen hieruit) met de gemeenteraad worden gedeeld. Begin 2021 zal de Oude Bibliotheek aan de Ieplaan worden ingericht en opengesteld als ZO-Alblasserdam, één ondersteuningsloket voor alle inwoners (0 tot 100 jaar) met een hulpvraag. De welzijnscomponent wordt gehuisvest in het gebouw van de Oude Bibliotheek aan de Ieplaan en de initiatiefnemers van DOK 11 (zorgcomponent) zijn voornemens om de kavel aan de Parallelweg te verwerven om daarmee de uitbreiding van DOK 11 te realiseren.
Realiseren havengebied (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	De afronding van de ontwikkelfase van het Havengebied staat gepland in het 4e kwartaal 2021. De start van de realisatiefase voor het 4e kwartaal 2021 en de geprognosticeerde oplevering van het project voor het einde van het 4e kwartaal van 2023. Eén en ander nader te bepalen en in overleg met geselecteerde marktpartij.

Gezondheid en preventie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Planontwikkeling samenhang en transformatie sociaal domein (D. Zandvliet)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Met de partners in het sociaal domein is een strategiebijeenkomst georganiseerd over de toekomst van het sociaal domein. Daaruit zijn voor de transformatie van het sociaal domein in 2020 vijf deelopgaven opgestart. In 2021 worden deze vijf opgaven verder uitgewerkt. De vijf opgaven dragen bij aan meer samenhang in de dienstverlening aan inwoners en een beter controle op de kostenontwikkeling in het sociaal domein. De oude bibliotheek wordt verbouwd als centrale toegang voor alle hulpvragen van inwoners van 0 tot 100 jaar (1 centraal loket). Hierin zullen naast cliëntondersteuning SDD-functies worden gesitueerd (aan de voorkant). Met de SDD gaan wij verder in gesprek om te komen tot vormen van indicatievrije HO en individuele begeleiding (als algemene voorziening) vanaf 2021. Met middelen van de Regiodeal wordt op het Nedstaalterrein een centrum voor praktijkleren ontwikkeld. De doorontwikkeling van maatschappelijke leerwerkbedrijven wordt ingezet om meer kansen te bieden aan de ontwikkeling van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De voorzieningen van de WMO en de Jeugdzorg worden (preventief) meer aan de voorkant ingezet zodat dure maatwerkvoorzieningen worden teruggebracht. In 2021 geven we verder inhoud aan de samenwerkingsagenda met de SDD en werken we met de DG&J aan preventie en innovatie in de jeugdzorg. Beschermd Wonen maakt onderdeel uit van de Wmo en wordt vanaf 2023 gedecentraliseerd naar de gemeenten. Vanwege de complexiteit van de vraagstukken is een overgangstermijn van kracht. In regionaal verband bereiden wij ons hierop voor. Voor de doelgroep Beschermd Wonen ligt er de opgave om mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. We maken vanaf 2021 de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. De lokale opgaven voor 2021 en verder is om de ambulante begeleiding uit te breiden en beter in te richten op de wensen en mogelijkheden van de doelgroep (GGz en LVB). De inzet van een speciale kwartiermaker behoort eveneens tot de geplande activiteiten. De huidige werkelijkheid in het coronatijdperk zorgt er voor dat we nu weten dat er meer mensen met schulden komen en dat er meer mensen in armoede gaan leven. Dit zijn ook andere doelgroepen dan die normaliter op de radar staan. Veel zzp-ers, flexwerkers, 35minners en schoolverlaters zullen geraakt worden. De groep 55+ zal moeite hebben met het opnieuw vinden van een baan. Cijfers van onderzoekers spreken over een verdubbeling van het aantal huishoudens met schulden. Dit en de invoering van de wet WGS (vroegsignalering) maakt armoede in 2021 een groot vraagstuk. Door koppeling met ZO Alblasserdam (1 loket) worden burgers met (dreigende) armoede en schulden direct gesignaleerd en geholpen.

Gezondheid en preventie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Realiseren preventieve activiteiten jeugdhulp (D. Zandvliet)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In de lijn van de Omdenknotitie zal er een aantal preventieve projecten in 2021 worden uitgevoerd. Hierbij richten we ons op jongeren die, op basis van professioneel inzicht en lokaal onderzoek, wellicht tot de doelgroep van het CJG gaan behoren. Drie lijnen worden uitgevoerd: met meiden wordt een vriendschapskring opgezet, met jongens wordt een Talentenlab opgezet en richting sportverenigingen wordt een On-the-Jobcoaching (hoe om te gaan met lastige kinderen) voorbereid. Volgens de Omdenknotitie zijn lokale sturing en zeggenschap de sleutel om regionale uitgaven te verminderen. Dit willen wij samen met de regio bereiken door budgetverantwoordelijkheid voor lokale teams tot ambulante jeugdhulp (deels) lokaal te gaan organiseren en in het kader van preventie de uren van de kinderpsycholoog uit te breiden. Door de Corona tijd zijn een aantal van deze projecten niet opgestart. Op dit moment bekijken we of en in welke vorm we hier mee aan de slag kunnen.
Plan van Aanpak preventie (D. Zandvliet)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Op basis van het Integraal Preventieplan 2020-2023 gaan wij de toegang tot en het gebruik van algemene voorzieningen bevorderen en het gebruik van zwaardere maatwerkvoorzieningen zo veel mogelijk uitstellen of voorkomen. Een belangrijke rol bij de signalering en toekenning is weggelegd voor cliëntondersteuners van MEE-Vivenz en SWA en overige partners binnen ZO-Alblasserdam (één loket in de oude Bibliotheek).
Realiseren Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	Wettelijke verplichting in 2020, gemeente voert regie	In 2021 zal er een uitvoeringsonderzoek worden uitgevoerd naar het eerste scenario uit het IHP dat in het najaar van 2020 is vastgesteld.

Meedoen in de samenleving		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Versterken jeugdparticipatie (route 22) (D. Zandvliet)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2021 zal de kinderkrant in Alblasserdam worden uitgebracht. Dit is een activiteit uit de notitie Route22. Door de kinderkrant raken kinderen meer bekend (en daardoor betrokken) met hun wijk, gemeente en regio. Kinderen voelen zich vaak meer verbonden met hun wijk of dorp als ze er meer bij betrokken raken. Dat kan betekenen dat ze er anders of meer open tegenaan gaan kijken en wellicht wat voor hun omgeving of anderen willen gaan betekenen.

Meedoen in de samenleving		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Werk/participatie (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Op basis van de plannen zoals die ook bij de taskforce zijn ingediend, wordt gezocht naar mogelijkheden om een aan de Wmo voorliggende voorziening te ontwikkelen. Mensen met die nog niet voor een Wmo-indicatie in aanmerking komen kunnen daardoor al hulp krijgen, terwijl dit aan mensen met een uitkering de gelegenheid biedt om een opleiding te volgen via Kansrijk, hun stage te benutten voor het aanbieden van diensten aan deze doelgroep en hun inkomenspositie te verbeteren door gebruik te maken van de vrije ruimte bovenop hun uitkering. Daarnaast zal met de bedrijven die zich in de toekomst zouden kunnen vestigen op het Nedstaalterrein getracht worden om voor de laaggeschoolde functies via Kansrijk een vergelijkbare mogelijkheid te creëren. In beide gevallen is er sprake van de triple O (overheid, onderwijs en ondernemers) Om preventie te versterken zal tevens worden ingezet op het stimuleren van arbeidsmatige dagbesteding en het positioneren van leerwerkbedrijven hierbij. Tevens zal er worden ingezet op het organiseren en bieden van plekken voor een maatschappelijke tegenprestatie. Hiervoor zullen de algemene voorzieningen worden herijkt. Door de vestiging van de 1-loketfunctie in de Oude Bibliotheek ontstaat er een samenwerking tussen hulpverlening en aanbieders van hulpverlening. Door de verbinding tussen het 1-loket en leerwerkbedrijven en Kansrijk op het Nedstaalterrein (waarvoor een rijksbijdrage vanuit de regio Deal is toegekend van € 600.000) ontstaan er mogelijkheden om mensen zich te laten ontwikkelen of gebruik te maken van de diensten die leerwerkbedrijven bieden (WMO algemene voorziening uitvoeren door Helpende Handen). De rijksbijdrage zal worden ingezet om Kansrijk verder te ontwikkelen met praktijkleren (bij voorkeur op het Nedstaalterrein). De samenwerking met bedrijven zal verder worden versterkt door met hen het scholingsprogramma te ontwikkelen dat wordt uitgevoerd door het Da Vinci College. Kansrijk zoekt hierin de samenwerking met Buitenruimte om invulling te geven aan de lokale SROI inzet.
Doorontwikkelen SMILE (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Het bestuur van Smile heeft een start gemaakt met een doorontwikkeling naar SMILE 2.0. Smile heeft als ambitie om voor werknemers- en werkzoekende met een arbeidsbeperking die ondersteuning nodig hebben de functie te vervullen van een sociaal ontwikkelbedrijf. Met het bestuur van Smile zal in 2021 een nadere uitwerking worden onderzocht naar de haalbaarheid van deze ambitie. Wordt SMILE 2.0. een ontwikkelbedrijf voor mensen uit Alblasserdam? Werken zij regionaal of ook bovenregionaal? Welke type activiteiten biedt SMILE aan haar doelgroep? Arbeidsmatige dagbesteding, werkervaringsplaats, taal-werkstages, beschut werk; detachingsbureau voor mensen met arbeidsbeperking.

Meedoen in de samenleving		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Verzelfstandigen sportpark Souburgh (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In overleg met de Souburghse sportverenigingen willen we voor het sportpark een beheermodel ontwikkelen om vroegtijdig de gemeentelijke positie te bepalen. Het gaat enerzijds om het vaststellen van de tarieven en anderzijds om samenwerking en vernieuwing om in te spelen op een groeiend tekort aan sportaccommodaties. Eventuele invoering van een nieuw model zal niet eerder dan met ingang van 2022 kunnen plaatsvinden. Eerst zal er worden gewerkt aan een update van het tarieven- en subsidie beleid. Er worden met alle GR Souburgh deelnemers account gesprekken ingepland.
Versterken jeugdhulp dichtbij (D. Zandvliet)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In lijn met de Omdenknotitie is er in 2020 gewerkt aan een project Jeugdhulp naar de voorkant. Inzet was om per 1 september 2020 een gedeelte van de ambulante jeugdhulp zelf als gemeente en in de gemeente te gaan organiseren. Wij denken dat dit beter is voor de jeugdigen en hun gezin (niet meer elders hulp ontvangen). Dit principe zetten wij voort in 2021 omdat het goedkoper en efficiënter is dan de jaren hiervoor.
Intensiveren sport en bewegen (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Het lokaal sportakkoord zal worden uitgevoerd met het bijbehorende uitvoeringsbudget. Dit betekent dat er verschillende initiatieven worden gestart die vanuit de behoefte van de clubs en samenwerkingspartners naar boven zijn gekomen. Ook zal er actief gewerkt worden aan verschillende thema's vanuit de lokale sportadviseur. Dit zal een bijdrage leveren aan de kwaliteit van aanbod en de positie van de verschillende sportverenigingen. In 2021 zal ook het sportcafé nieuwe stijl georganiseerd worden en werken we gericht aan de inzet van het ABC team op de basisscholen.

Betere aansluiting onderwijs / arbeidsmarkt		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Ontwikkeling oeverlocatie Nedstaal (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2020 is de Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem tot stand gekomen. Drie Alblasserdamse projecten profiteren hiervan, te weten: Nedstaal – Peute, Havengebied – transferium en Praktijkleren op het Nedstaalterrein. De financiële gevolgen van het sluiten van de regiodeal zullen per project verantwoord en begroot worden.

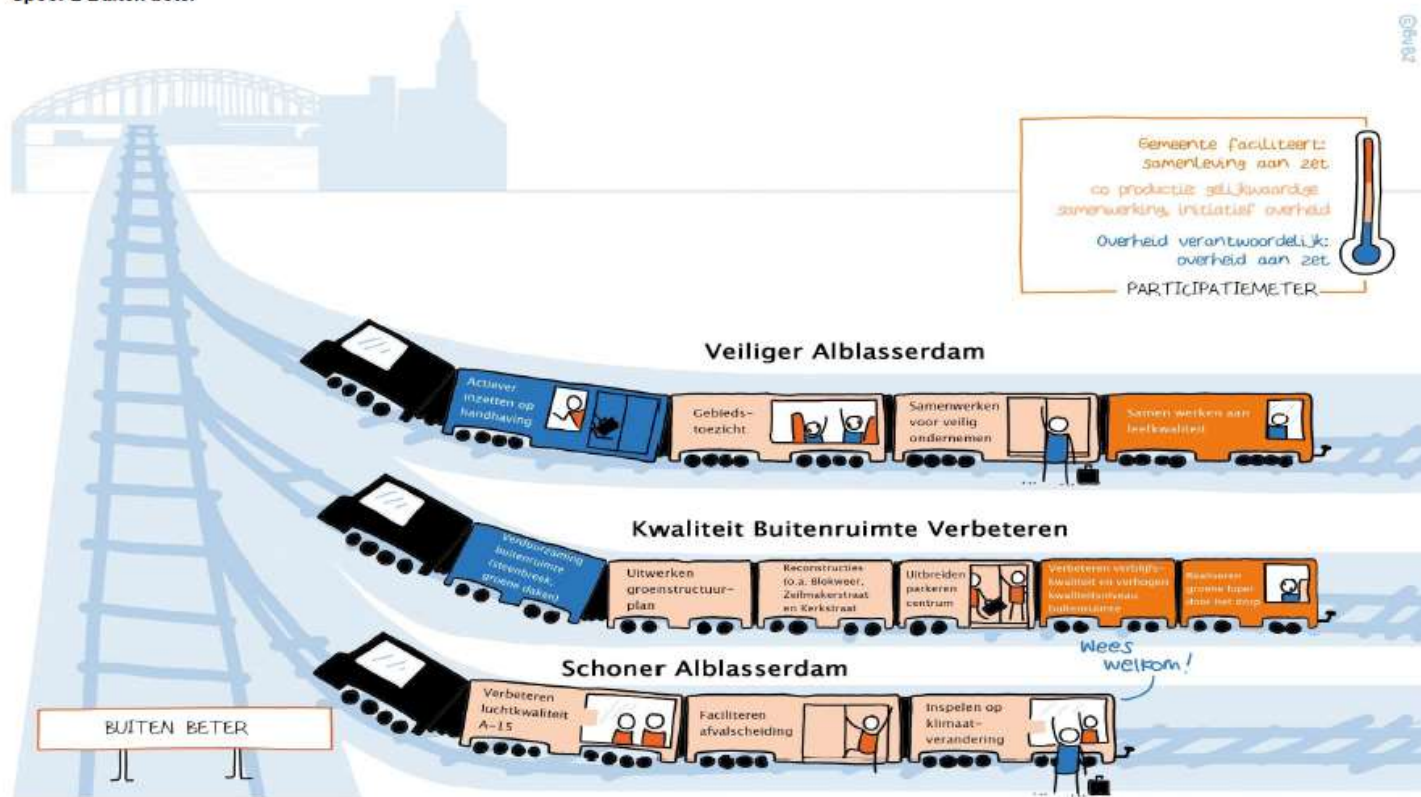
Stimuleren ondernemersklimaat		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Faciliteren ondernemerschap (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Ieder kwartaal vindt overleg plaats met OV de Noord, de Ondernemerskring Alblaserdam, het ondernemersfonds en de winkeliersverenigingen. We zetten in op een goed vestigingsklimaat in relatie tot goede bereikbaarheid, goede opleidingsmogelijkheden en goed wonen.
Reconstrueren Vinkenwaard-Zuid (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2021 worden als voorbereiding voor de reconstructie de benodigde onderzoeken aan de riolering, bestrating, kabels en leidingen, bodem en groen uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken zijn van invloed op de mogelijkheden van de uiteindelijke reconstructie. De gezamenlijke visieschets van OV de Noord en gemeente uit 2015 kan zeker als uitgangspunt voor het nieuwe ontwerp dienen, maar zal geactualiseerd moeten worden door ontwikkelingen op het gebied van o.m. duurzaamheid. Uiteindelijk doel is het (her)ontwikkelen van een kwalitatief hoogwaardig bedrijventerrein. In 2021 starten wij met de uitvoering.
Stimuleren collectiviteit (Ondernemersfonds) (P.J. Verheij)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	De bedrijfscontactfunctionaris blijven we inzetten bij de 6-wekelijkse bestuurlijke overleggen. Alblaserdam int de OZB-bijdragen van de ondernemers en betaalt dit uit aan het fonds. Van deze bijdragen worden collectieve initiatieven uitgevoerd ten behoeve van de ondernemers. Het Ondernemersfonds heeft hierbij de lead.

Wat mag het kosten?

		Actiever, zorgzamer & ondernemender											
		2021			2022			2023			2024		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
110	Weekmarkt	109	32	-/- 77	109	32	-/- 77	109	32	-/- 77	109	32	-/- 77
120	Economie	382	0	-/- 382	382	0	-/- 382	382	0	-/- 382	382	0	-/- 382
380	Inkomensondersteuning en minimabeleid	7.279	5.095	-/- 2.184	7.387	5.203	-2.184	7.508	5.324	-/- 2.184	7.634	5.450	-/- 2.184
385	Sociale werkvoorzieningen	1.559	1	-/- 1.558	1.581	1	-/- 1.580	1.615	1	-/- 1.614	1.655	1	-/- 1.654
390	Maatschappelijke ondersteuning	5.887	745	-/- 5.142	5.920	745	-/- 5.175	5.628	514	-/- 5.114	5.677	514	-/- 5.163
395	Jeugd	7.988	59	-/- 7.929	7.684	59	-/- 7.625	7.494	59	-/- 7.435	7.491	59	-/- 7.432
396	Participatie	542	0	-/- 542	517	0	-/- 517	517	0	-/- 517	517	0	-/- 517
400	Vreemdelingen	137	29	-/- 108	171	63	-/- 108	177	69	-/- 108	108	0	-/- 108
410	Gezondheid	137	0	-/- 137	137	0	-/- 137	137	0	-/- 137	137	0	-/- 137
420	Kunst en cultuur	978	0	-/- 978	978	0	-/- 978	928	0	-/- 928	928	0	-/- 928
425	Sport	1.154	41	-/- 1.113	1.148	41	-/- 1.107	1.145	41	-/- 1.104	1.145	41	-/- 1.104
430	Sportcomplexen en gymnastieklokalen	744	386	-/- 358	649	416	-/- 233	648	416	-/- 232	646	416	-/- 230
455	Onderwijs	1.897	340	-/- 1.557	1.873	340	-/- 1.533	1.863	340	-/- 1.523	1.848	340	-/- 1.508
	Totaal programma	28.792	6.728	-/- 22.064	28.535	6.900	-/- 21.635	28.150	6.796	-/- 21.354	28.276	6.853	-/- 21.423
	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma na bestemming	28.792	6.728	-/- 22.064	28.535	6.900	-/- 21.635	28.150	6.796	-/- 21.354	28.276	6.853	-/- 21.423

Programma 2: Buiten beter

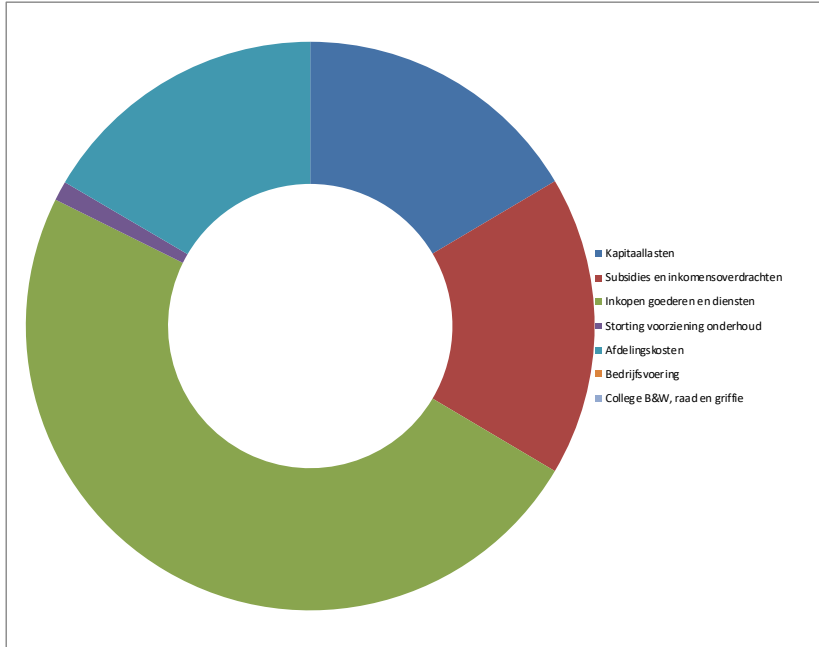
Spoor 2 Buiten beter

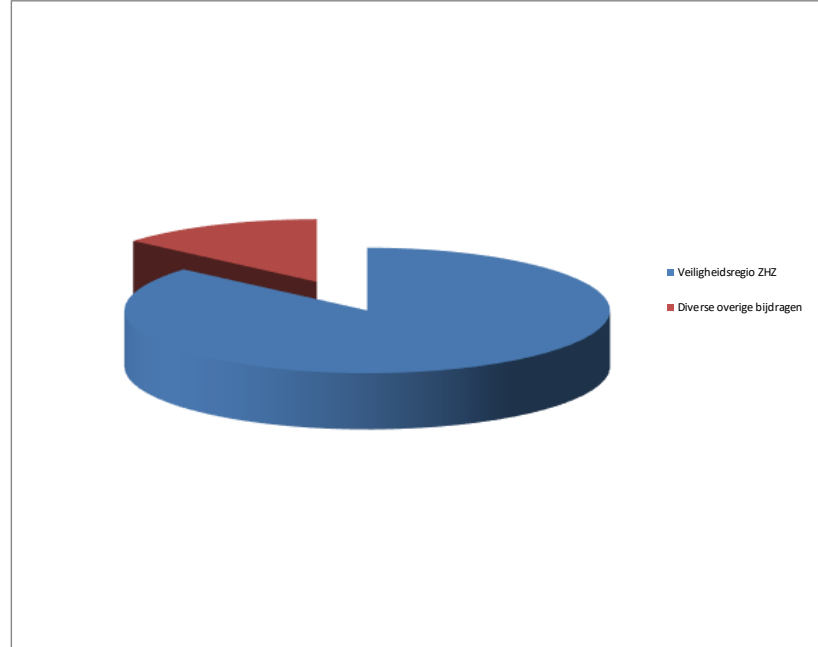
Definitieve versie 2 juli 2018

Buiten beter

Wat mag het kosten?

Bijdragen aan 'Maatschappelijke partners'

Kapitaallasten	€	1.609.000
Subsidies en inkomensoverdrachten	€	1.662.000
Inkopen goederen en diensten	€	4.763.000
Storting voorziening onderhoud	€	108.000
Afdelingskosten	€	1.616.000
Bedrijfsvoering	€	-
College B&W, raad en griffie	€	-
Totaal	€	9.759.000

Veiligheidsregio ZHZ	€	1.436.000
Diverse overige bijdragen	€	227.000
Totaal	€	1.662.000

Wat willen wij bereiken?

Spoor 2: Buiten beter - Een omgeving die merkbaar toegankelijker, veiliger, groener en schoner is voor iedereen.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Veiliger Alblasserdam	Bij samen leven, horen ook grenzen en goede afspraken, die wij met elkaar maken en bewaken.	De indicatoren gebruikt in de veiligheidsmonitor
Kwaliteit buitenruimte verbeteren	Alblasserdam is een aantrekkelijke plek om te zijn, waarbij we een goede balans zoeken tussen 'groen en grijs'.	Meting beeldkwaliteit volgens CROW normen % bewoners dat kwaliteit buitenruimte eigen ervaart met een 7 of hoger % bewoners dat kwaliteit buitenruimte centrum ervaart met een 7 of hoger % bewoners dat kwaliteit buitenruimte Alblasserdam ervaart met een 7 of hoger Aantal klachten/meldingen gemeentelijk meldpunt (streefwaarde gelijk of dalend aan vorige meting) Inclusief een toelichtende vraag mbt duiding van rapportcijfer
Schoner Alblasserdam	Wij gaan actief inzetten op een schone leefomgeving en anticiperen op gevaren die vanuit deze leefomgeving op ons af komen.	Gegevens meetpunt

Wat gaan wij daarvoor doen in 2021?

Veiliger Alblasserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Actiever inzetten op handhaving (J.G.A. Paans)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In 2021 zal verder uitvoering gegeven worden aan het Handhavingsbeleid wat in 2020 is vastgesteld. Er zal actief worden gehandhaafd op de prioriteiten in het beleid. Daarnaast gaan we ook verder met de projectmatige aanpak van ondermijning.

Veiliger Alblasserdam		
Wagon (portefuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Samenwerken voor veilig ondernemen (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	We hebben minimaal 2 keer per jaar breed overleg met alle ondernemers waar nodig met individuele ondernemers. We onderzoeken waar de behoeften op het gebied van veiligheid van de ondernemers liggen en ondersteunen en adviseren hen hierin. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het organiseren van informatiebijeenkomsten over de aanpak en herkenning van ondermijning en cybercrime.

Kwaliteit buitenruimte verbeteren		
Wagon (portefuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Verduurzaming buitenruimte (steenbreek, groene daken) (P.J. Verheij)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In 2021 wordt meer gecommuniceerd over geveltuintjes om de inwoners te enthousiasmeren. Bij reconstructies (en in het algemeen) aandacht blijven vragen voor vergroenen van de (voor) tuinen met medewerking van o.a. WS en groene organisaties (Natuur en Vogelwacht, Groene Long). Daar waar dit kan wordt verharding verwijderd (actief/dan wel gelijktijdig met reconstructies) en vervangen door water passerende verharding, half verharding of, bij voorkeur, door groen of water.
Reconstructies (o.a. Blokweer, Zeilmakerstraat en Kerkstraat) (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2021 lopen de eerder opgestarte reconstructies door en komen in uitvoering, o.a. Kerkstraat en Oude Lijnbaan, Buitenruimte Twijn (incl. Weverstraat), Baanderstraat, Zeilmakerstraat. Nieuw in uitvoering komen o.a. Pr. Marijkestraat en Pr. Bernardstraat herstel bestrating, Asfalt vervangen deklaag Edisonweg (ged. Grote Beer - gemeentegrens Papendrecht), Oude Torenbrug conservering onderzijde en Reconstructie Vinkenwaard Zuid. Voorbereid worden o.a. Herstel damwand J.U. Smitkade en Reconstructie Vang. Waar mogelijk worden reconstructies in samenspraak met de samenleving opgepakt. Door aan de voorkant de betrokken bewoners, bedrijven en partners te betrekken wordt het draagvlak voor de vaak ingrijpende werkzaamheden vergroot en wordt de leefbaarheid en verblijfskwaliteit na realisatie verhoogd.
Uitbreiden parkeren centrum (A. Kraijo / P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Voor het parkeren in het centrum wordt op basis van een parkeeronderzoek inzichtelijk gemaakt wat nodig is voor het verbeteren van het parkeren in het centrum. Het parkeeronderzoek is echter afhankelijk van de ontwikkeling omtrent corona, om een representatief beeld te krijgen. Tevens wordt bekeken wat benodigd is voor de bezoekersstromen Werelderfgoed Kinderdijk en wordt verdere invulling gegeven aan het gebied Haven-Zuid.

Kwaliteit buitenruimte verbeteren		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Verbeteren verblijfskwaliteit en verhogen kwaliteitsniveau buitenruimte (P.J. Verheij)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Om de kwaliteit te verbeteren zijn er diverse onderwerpen gedeeld met de Raad in 2020. Verdere uitwerking en uitvoering wordt in eind 2020 en 2021 vormgegeven. Mogelijke onderdelen van de openbare ruimte zijn; • Verwijderen palen in groen en verharding. • Middengeleiders onkruidvrij houden door dichten met voegvulmiddel of asfalt met streetprint. • Verbeteren van bestaande plantvakken door gerichte bemesting toe te passen, die armoede onkruiden tegengaan en de aanplant een boost geven. Vanuit de investeringen wordt het omvormen plantvakken met aandacht voor bodemverbetering, dichter planten met groter plantmateriaal en soorten die snel sluiten, waardoor onkruidvorming wordt voorkomen.
Realiseren groene loper door het dorp (P.J. Verheij)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Eerste deel 2021 wordt een plan opgesteld waarin prioritering in tijd en financiën is uitgewerkt. Op basis hiervan worden delen in 2021 uitgevoerd waarvoor geld vanuit de Groene Loper beschikbaar is. Tevens wordt gekeken naar die delen waarvoor extra middelen beschikbaar moeten komen of deze mee lopen in toekomstige renovaties.

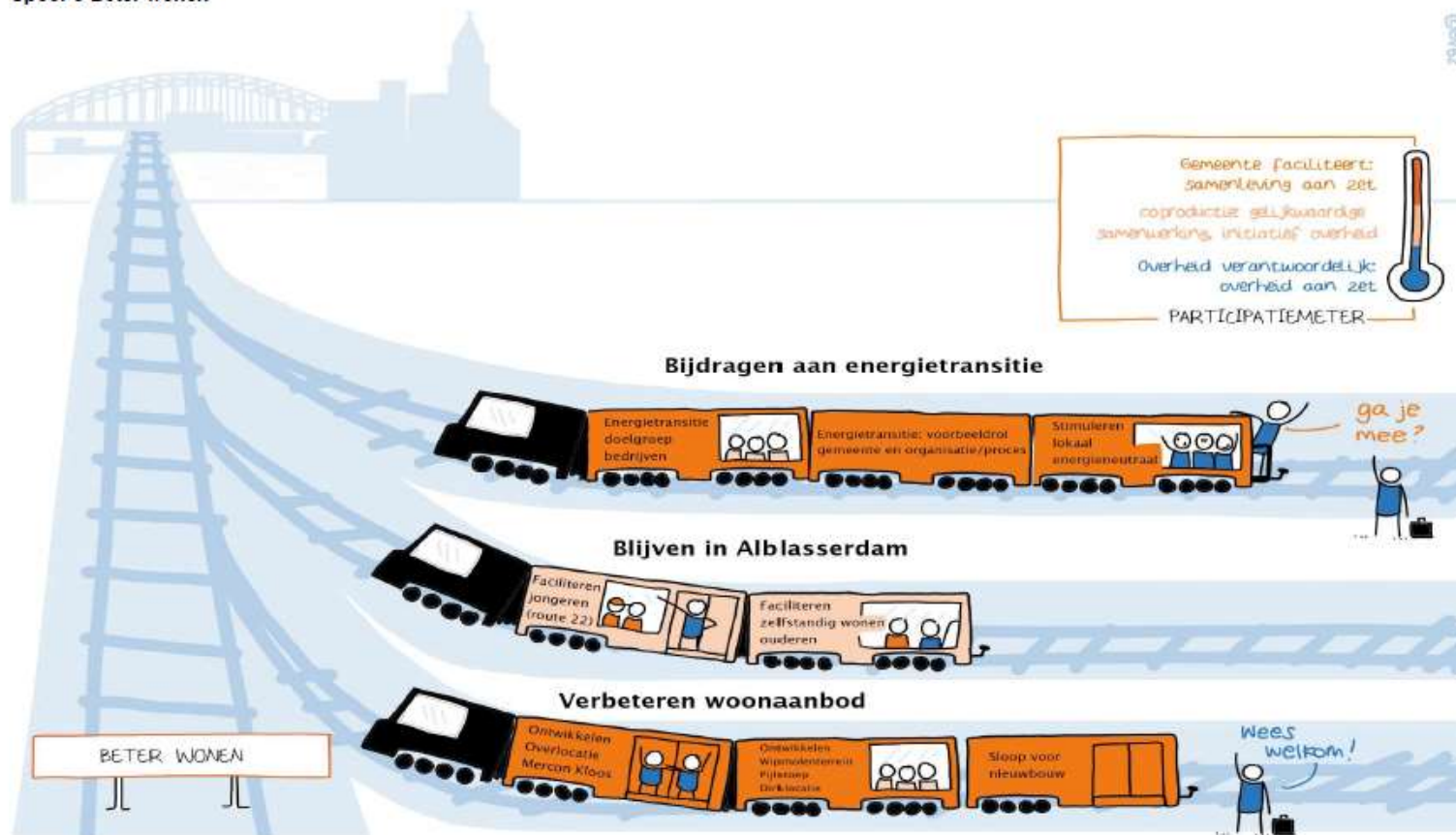
Schoner Alblisserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Verbeteren luchtkwaliteit langs A15 (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Voor 2030 moet Alblisserdam voldoen aan de WHO-advieswaarde voor schone lucht. In de komende maanden wordt een gemeentelijk uitvoeringsplan opgesteld waarin de afspraken uit het Schone Lucht Akkoord (= SLA d.d. 13 jan 2020) zullen worden geconcretiseerd naar maatregelen. Waar mogelijk en gewenst wordt regionaal samengewerkt. Met het gemeentelijk SLA-uitvoeringsplan wordt inzet op het thema luchtkwaliteit geborgd voor de komende jaren.
Faciliteren afvalscheiding (P.J. Verheij)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Om iedere bewoner goede faciliteiten te bieden is er in 2020 besloten hoogbouw te voorzien van Groente, Fruit, Tuinafval en Etenresten (GFTE) faciliteiten. Daarmee zijn begin 2021 voorzieningen op orde, zodat elke inwoner van Alblisserdam zijn afval goed kan scheiden. In 2021 wordt voor een aantal lastige locaties (o.a. Oost en West Kinderdijk, laagbouwwooningen met weinig of geen beschikbare ruimte voor minicontainers) aan maatwerkoplossingen gewerkt. Daarnaast wordt naar optimalisering gekeken m.b.t. verzamelcontainers voor glas, plastic en papier. Op alle fronten wordt de communicatie geïntensiveerd, in eerste instantie vooral gericht op GFTE.

Wat mag het kosten?

Buiten beter													
		2021			2022			2023			2024		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
080	Brandweer	1.472	0	-/- 1.472	1.472	0	-/- 1.472	1.472	0	-/- 1.472	1.472	0	-/- 1.472
090	Rampenbestrijding	21	0	-/- 21	21	0	-/- 21	21	0	-/- 21	21	0	-/- 21
100	Integrale veiligheid	439	18	-/- 421	429	18	-/- 411	429	18	-/- 411	429	18	-/- 411
300	Wegen, straten en pleinen	1.481	50	-/- 1.421	1.596	50	-/- 1.545	1.736	85	-/- 1.650	1.819	85	-/- 1.734
310	Openbare verlichting	248	17	-/- 231	248	17	-/- 231	248	17	-/- 230	247	17	-/- 230
320	Straatmeubilair	17	0	-/- 17	17	0	-/- 17	17	0	-/- 17	17	0	-/- 17
350	Waterkering en afwatering	357	0	-/- 357	357	0	-/- 357	357	0	-/- 357	357	0	-/- 357
355	Openbaar groen	1.812	0	-/- 1.812	1.811	0	-/- 1.811	1.729	0	-/- 1.729	1.726	0	-/- 1.726
360	Reiniging	2.792	2.991	199	2.794	3.305	511	2.795	3.305	510	2.794	3.305	511
365	Riolering	1.119	1.520	401	1.126	1.520	394	1.137	1.520	383	1.148	1.520	372
	Totaal programma	9.759	4.597	-/- 5.163	9.871	4.911	-/- 4.961	9.940	4.946	-/- 4.995	10.030	4.946	-/- 5.085
	Mutaties reserves	98	0	-/- 98	91	0	-/- 91	81	0	-/- 81	62	124	62
	Totaal programma na bestemming	9.857	4.597	-/- 5.261	9.963	4.911	-/- 5.052	10.021	4.946	-/- 5.076	10.092	5.070	-/- 5.022

Programma 3: Beter wonen & Bereikbaar

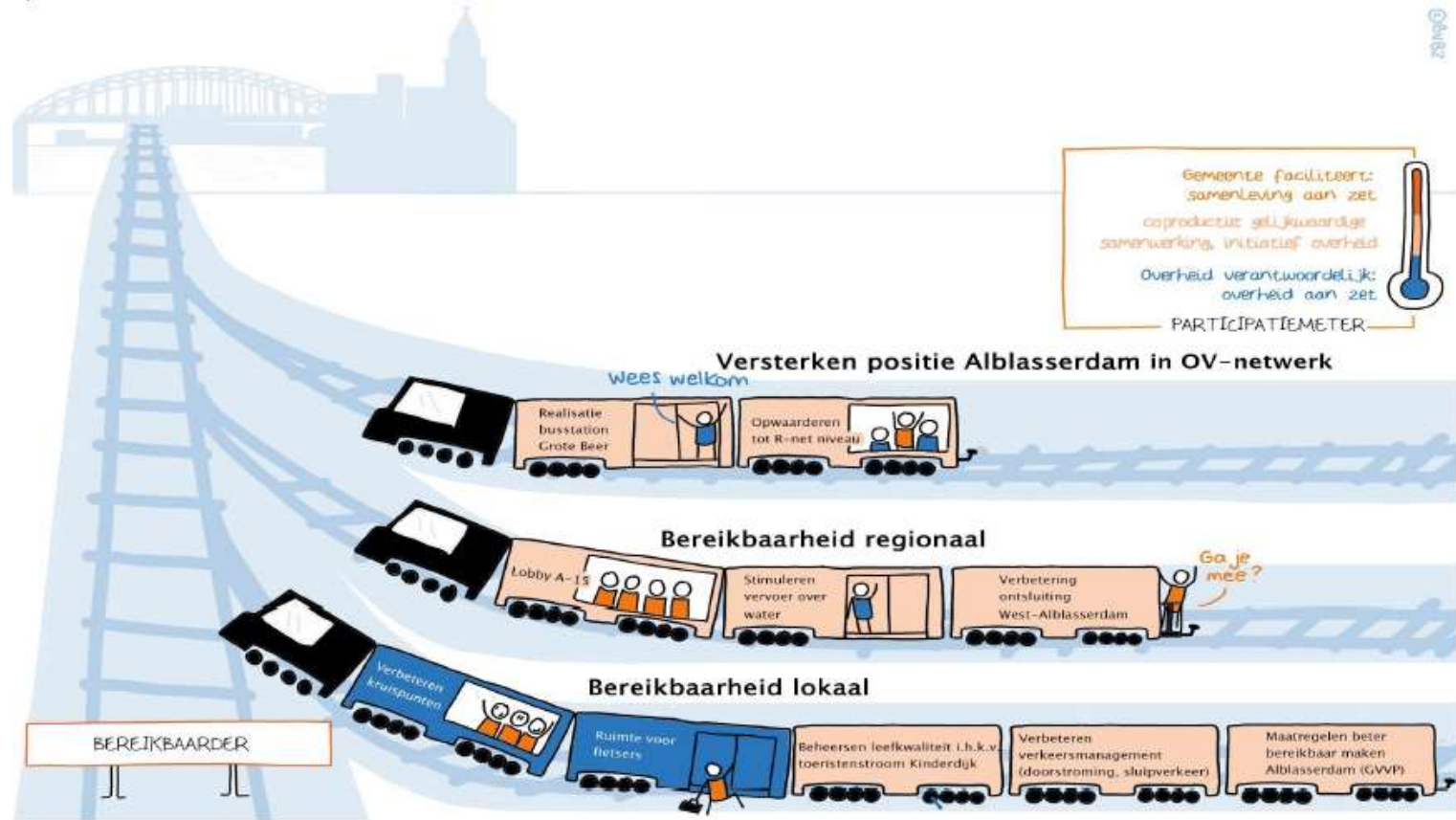
Spoor 3 Beter wonen

Definitieve versie 2 juli 2018

Spoor 4 Bereikbaarder

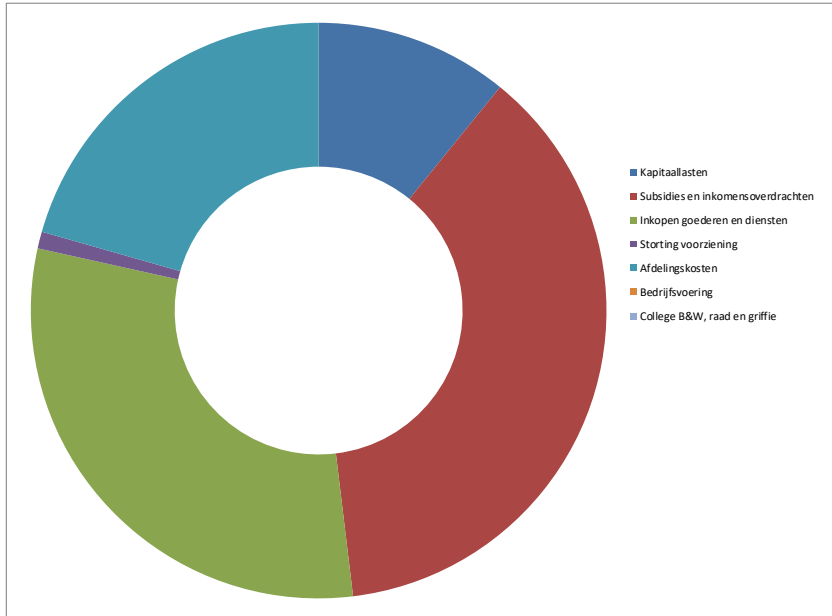
GWVP

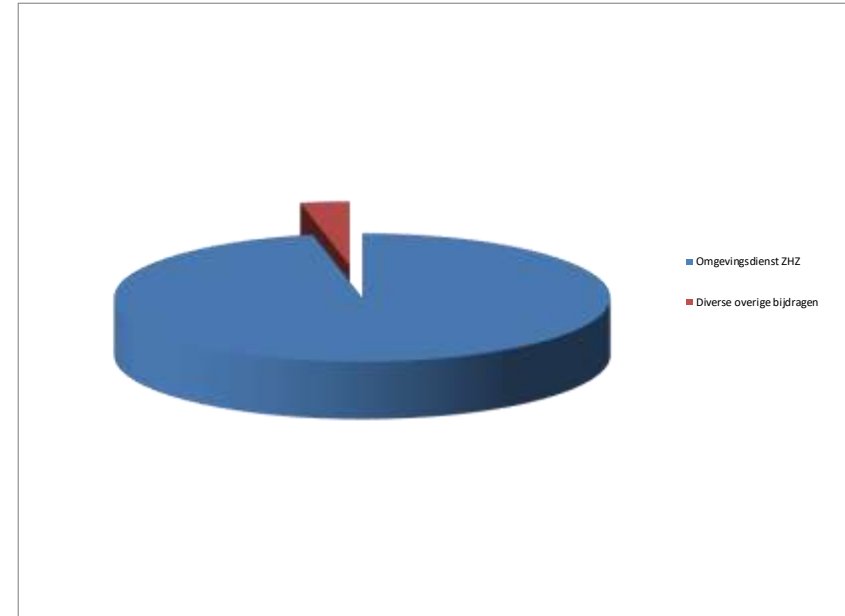
Definitieve versie 2 juli 2018

Beter wonen & bereikbaar

Wat mag het kosten?

Bijdragen aan 'Maatschappelijke partners'

Kapitaallasten	€	483.000
Subsidies en inkomensoverdrachten	€	1.657.000
Inkopen goederen en diensten	€	1.352.000
Storting voorziening	€	42.000
Afdelingskosten	€	916.000
Bedrijfsvoering	€	-
College B&W, raad en griffie	€	-
Totaal	€	4.450.000

Omgevingsdienst ZHZ	€	1.604.000
Diverse overige bijdragen	€	53.000
Totaal	€	1.657.000

Dit bedrag is exclusief een overboeking naar de balans van mutaties in het onderhanden werk van de grondexploitatie van € 2.297.000.

Wat willen wij bereiken?

Spoor 3: Beter wonen - We willen de kwaliteit van wonen verbeteren voor starters, doorstromers en senioren, met een meer divers en duurzamer woonaanbod in ons dorp.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Bijdragen aan energietransitie	Wij vinden het belangrijk zorgvuldig om te gaan met onze energiebronnen. Waar mogelijk, zullen wij het gebruik van duurzame energie en maatregelen om gebruik van energie te beperken, ondersteunen.	Gemeentelijke duurzaamheidsindex (GDI), waaronder gezondheid, hernieuwbare energie, energiegebruik, water, financiële weerbaarheid
Blijven in Alblasserdam	Bij verschillende levensfasen, horen verschillende woonbehoeften. Wij vinden het belangrijke dat mensen van alle leeftijdscategorieën zich thuis voelen in Alblasserdam.	Indicatoren gebruikt in regionaal verhuizonderzoek
Verbeteren woonaanbod	Om voor iedereen die hier wil wonen, een plek te creëren, gaan we inzetten op het bouwen van (nieuwe)woningen die passen bij de behoeften van onze (nieuwe) inwoners.	Aantal nieuwbouwwoningen per jaar (hoe meer hoe beter), verdeeld naar diverse waardenklassen en leeftijdscategorie Zoektijd naar een geschikte woning (hoe korter hoe beter) Gemiddelde WOZ (en verschil tov NL) demografische druk

Spoor 4: Bereikbaar - We willen een beter bereikbaar dorp.

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Versterken positie Alblasserdam in OV-netwerk	Waar mogelijk vragen wij aandacht voor en dragen wij bij aan een betere bereikbaarheid van en naar Alblasserdam met het openbaar vervoer.	Geen indicator beschikbaar
Bereikbaarheid regionaal	Alblasserdam is goed bereikbaar, maar kan nog beter ontsloten worden. In het uitvoeringsprogramma van het GVVP wordt prioriteiten gesteld welke verkeersactiepunten worden opgepakt.	Geen indicator beschikbaar

Locomotief	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Bereikbaarheid lokaal	In Alblasserdam stimuleren we doorstroom van verkeer zodat iedere plek binnen de gemeente goed bereikbaar is. In het uitvoeringsprogramma van het GVVP wordt prioriteiten gesteld welke verkeersactiepunten worden opgepakt.	• ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig • overige vervoersongevallen met een gewonde fietser • % bewoners dat de bereikbaarheid van Alblasserdam tussen woon-werk of woon-school ervaart met een 7 (richting) of hoger. Inclusief toelichtende vraag mbt duiding van rapportcijfer)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2021?

Bijdragen aan energietransitie		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Energietransitie: Doelgroep bedrijven (A. Kraijo / P.J. Verheij)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Inzetten op de ondersteuning van bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen en te stimuleren. Doelstellingen van de Regionale Energie Strategie (RES) worden gecommuniceerd en bedrijven worden gestimuleerd bij te dragen aan deze doelstellingen.
Energietransitie: Voorbeeldrol gemeente en organisatie/proces (A. Kraijo / P.J. Verheij)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Begin 2021 worden de laatste stappen gezet in het opstellen van de RES 1.0. Deze zal ook lokaal moeten worden afgestemd met inwoners. De RES zal als input gaan dienen voor de op te stellen omgevingsvisie. De RES zal duidelijk laten zien wat we in de gemeente voor elkaar moeten krijgen om onze lokale, regionale en landelijke doelen te halen en op welke manier het van invloed zal zijn op onze ruimte. De gemeente zal hier vervolgens uitvoering aan moeten geven.
Stimuleren lokaal energieneutraal (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Het in 2021 op te stellen RES 1.0 (zie vorige wagon) zal ook lokaal moeten worden afgestemd met inwoners.

Blijven in Alblasserdam		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Faciliteren jongeren (route 22) (D. Zandvliet / A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Op dit moment wordt een Woningmarktonderzoek van RIGO afgerond, waarin de woningbehoefte binnen verschillende leeftijdscategorieën in Drechtsteden is onderzocht. De resultaten hiervan worden in oktober 2020 vrijgegeven en zullen lokale informatie bevatten. Samen met de uitkomsten van het eerder dit jaar afgeronde reguliere verhuisstromenonderzoek van het OCD zoomen we in op de doelgroep jongeren en zullen de uitkomsten input vormen voor het maken van vervolgstappen.
Faciliteren zelfstandig wonen kwetsbare ouderen en jongeren (D. Zandvliet)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Samen met Woonkracht10 gaan we kijken in hoeverre bestaande woningen met name in de Staatsliedenbuurt hiervoor geschikt gemaakt kunnen worden. Tevens gaan wij kijken, waar in het dorp nog nieuwbouw voor bijzondere doelgroepen kan worden gerealiseerd al dan niet in combinatie met (realisatie van) sociale woningbouw. Waar mogelijk zullen wij de uitgangspunten van het IHP en de lokale PALT volgen. De ambulante begeleiding van kwetsbare bewoners blijft een functie vanuit het Sociaal Dorpsnetwerk/ZO Alblasserdam.

Verbeteren woonaanbod		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Ontwikkelen oeverlocatie Mercon Kloos (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Er is een nieuwe ontwikkelaar aan de slag gegaan met verdere planvorming. Eventuele planoptimalisaties zullen tijdig aan de raad worden voorgelegd. Met de ontwikkelaar is afgesproken (anterieure overeenkomst) dat vaststelling bestemmingsplan is voorzien in december 2021.
Ontwikkelen woningbouw programmering (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	Op basis van de regionale en provinciale planmonitor wordt de woningbouwprogrammering 1x per jaar geactualiseerd. De Raad zal hierover ook 1x per jaar worden geïnformeerd. Wipmolenterrein: De bestuurlijke prioriteit ligt vooralsnog bij de raad en Woonkracht10 Pijlstoep en overige ontwikkelingen Dijklint; Het dijklint kent vele, meestal kleinere, ontwikkeling. Onderlinge samenhang zal afgestemd worden zodat ook de gevolgen voor o.a. de verkeersbelasting van de dijk in zijn geheel blijven voldoen aan de bestuurlijke prioriteiten.
Sloop voor nieuwbouw (A. Kraijo)	Gemeente faciliteert, samenleving aan zet	In overleg met Woonkracht 10 wordt bekeken of er projecten voor deze sloop/nieuwbouw in aanmerking komen. De Raad zal over deze voortgang 1x per jaar geïnformeerd worden.

Versterken positie Alblasserdam in OV-netwerk		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Realisatie busstation Grote Beer (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In samenwerking met de provincie Zuid-Holland wordt gewerkt aan een nieuw overstappunt bij de Grote Beer. De provincie is als concessieverlener trekker van dit project. Hierbij wordt ook gekeken naar koppeling met andere programma's zoals eventuele bijdrage aan het bezoekersparkeren voor het Werelderfgoed en een Mobility Hub.

Bereikbaarheid regionaal		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Lobby A15 (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Er zal aandacht worden gevraagd voor de capaciteit en de ligging van de A15. In 2021 is de aanleg van de quick-winsmaatregelen in uitvoering. Zodra dit wordt opgeleverd is er een derde rijstrook tot aan Sliedrecht-Oost en neemt de filevorming ter hoogte van Alblasserdam af. Voor langere termijn is het Rijk bezig met een MIRT-verkenning waar Alblasserdam en de regio bij betrokken is.
Stimuleren vervoer over water (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	Stimuleren van vervoer over water is vooral beled in de regioe. Realiseren doelstellingen is ook afhankelijke van de uitraag Waterbusconcessie. Ook bij de ontwikkeling van oeverlocaties, zoals Nedstaal en Mercon Kloos heeft stimuleren van vervoer over water aandacht.

Bereikbaarheid lokaal		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Verbeteren kruispunten (A. Kraijo)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In het kader van het GVVP is onderzoek gedaan naar korte termijn maatregelen op de kruising Oude Torenweg / Vinkenspolderweg. Het onderzoek voor de kruising Grote Beer / De Helling wordt afgerond. In het uitvoeringsprogramma van het GVVP wordt prioriteiten gesteld welke verkeersactiepunten worden opgepakt.

Bereikbaarheid lokaal		
Wagon (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Beheersen leefkwaliteit i.h.k.v. toeristenstroom Kinderdijk (A. Kraijo)	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid	In 2021 is de governance discussie over het molengeboed Kinderdijk afgerond. Daarnaast krijgt de Transferium functie (opvang bezoekers met auto) in het Havengebied een vervolg, waarbij ook de exploitatie wordt onderzocht. Het in 2020 gestarte vergunningparkeren wordt in 2021 voortgezet en geëvalueerd. Ten slotte zal de camperplaats op Souburgh in april 2021 operationeel zijn, waardoor de locatie Haven Zuid / Marineweg meer ingezet kan worden voor de opvang van de toeristenstroom Kinderdijk.

Wat mag het kosten?

Beter wonen & Bereikbaar													
		2021			2022			2023			2024		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
130	Ruimtelijke en stedelijke ontwikkeling	483	28	-/- 455	472	28	-/- 444	433	28	-/- 405	433	28	-/- 405
140	Volkshuisvesting	127	1	-/- 125	127	1	-/- 125	127	1	-/- 125	127	1	-/- 125
160	Bouw- en sloopvergunningen	1.631	915	-/- 716	1.431	1.130	-/- 301	1.431	1.130	-/- 301	1.431	1.130	-/- 301
170	Woonwagenzaken	41	0	-/- 41	24	0	-/- 24	24	0	-/- 24	15	0	-/- 15
200	Grondexploitatie	2.879	2.748	-/- 131	738	1.564	826	16	18	2	2	18	16
330	Verkeer	94	0	-/- 94	94	0	-/- 94	94	0	-/- 94	94	0	-/- 94
340	Openbaar vervoer	55	0	-/- 55	55	0	-/- 55	55	0	-/- 55	55	0	-/- 55
345	Vastgoed	627	543	-/- 83	622	543	-/- 79	574	543	-/- 31	572	543	-/- 29
370	Duurzaamheid en milieu	605	0	-/- 605	605	0	-/- 605	596	0	-/- 596	596	0	-/- 596
440	Recreatie en toerisme	162	16	-/- 146	151	16	-/- 135	141	16	-/- 125	141	16	-/- 125
445	Accomodaties	44	12	-/- 33	44	12	-/- 33	44	12	-/- 33	44	12	-/- 33
	Totaal programma	6.747	4.263	-/- 2.483	4.364	3.294	-/- 1.069	3.536	1.748	-/- 1.788	3.510	1.748	-/- 1.762
	Mutaties reserves	0	134	134	824	0	-/- 824	0	0	0	0	0	0
	Totaal programma na bestemming	6.747	4.397	-/- 2.350	5.188	3.294	-/- 1.894	3.536	1.748	-/- 1.788	3.510	1.748	-/- 1.762

Programma 4: Dienstverlening en bestuur

Wat willen wij bereiken?

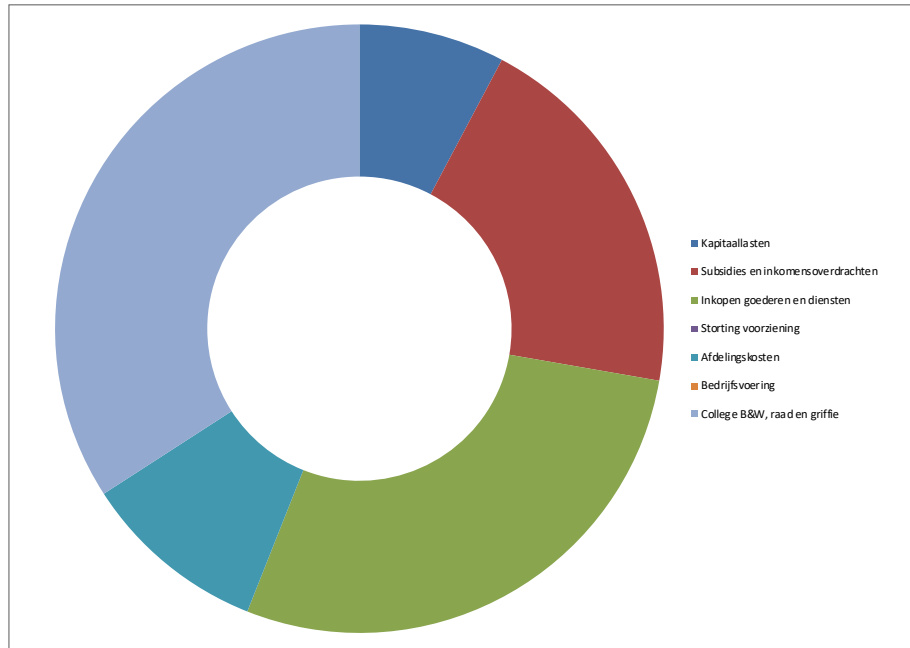
Fundament	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Dienstverlening	Dienstverlening op orde. De gemeente zet in lijn met het coalitieakkoord en de Samenlevingsagenda 2014-2018 actief in op (verdere) verbetering van de dienstverlening op alle niveaus.	• Minimaal 80% van alle vragen aan de gemeente worden in 1x afgehandeld • bereikbaarheid gemeente
Bestuur	Transparantie in besluitvormingsprocessen is van groot belang: het moet duidelijk zijn wie op welk moment de besluiten neemt en/of de uitvoering van een project (een wagon) ter hand neemt. Om in spoortermen te blijven: het moet duidelijk zijn wie op welk moment in of uit kan stappen en waar mensen in of uit kunnen stappen. Daar helder over zijn vanaf de start, voorkomt dat verwachtingen niet waargemaakt kunnen worden. De in 2011 vastgelegde visie van Alblaserdam op de samenwerking met en positie in de Drechtsteden blijft leidend voor de aankomende periode. En dat betekent, in dezelfde termen als in 2011: Alblaserdam bestuurlijk zelfstandig, behouden en versterken van de Alblaserdamse identiteit en schaal, borgen van de korte afstand tussen samenleving, bestuur en medewerkers, hoog in het vaandel houden van de nabijheid en kwaliteit van voorzieningen, en zo doelmatig en effectief mogelijk omgaan met middelen. Ook de goede samenwerking binnen de regio Zuid-Holland Zuid en in het bijzonder met de gemeente Molenlanden is voor ons belangrijk en zetten we de komende periode voort.	• Indicatoren gebruikt in monitor Bestuur & communicatie
Communicatie	Herkenbaarheid van de Samenlevingsagenda 2.0 is belangrijk, bijvoorbeeld met herkenbare pictogrammen en slogans. Om dit voor partners, inwoners, bedrijven en gemeente echt bruikbaar te laten zijn willen we verder gaan dan alleen uiterlijke kenmerken. Daarvoor is het belangrijk dat we het verder ontwikkelen op inhoud door in 2020 een midterm-terug- en vooruitblik te plannen, zodat inzichtelijk wordt voor de samenleving hoever we zijn met de Samenlevingsagenda 2.0.	• Indicatoren gebruikt in monitor Bestuur & communicatie

Wat gaan wij daarvoor doen in 2021?

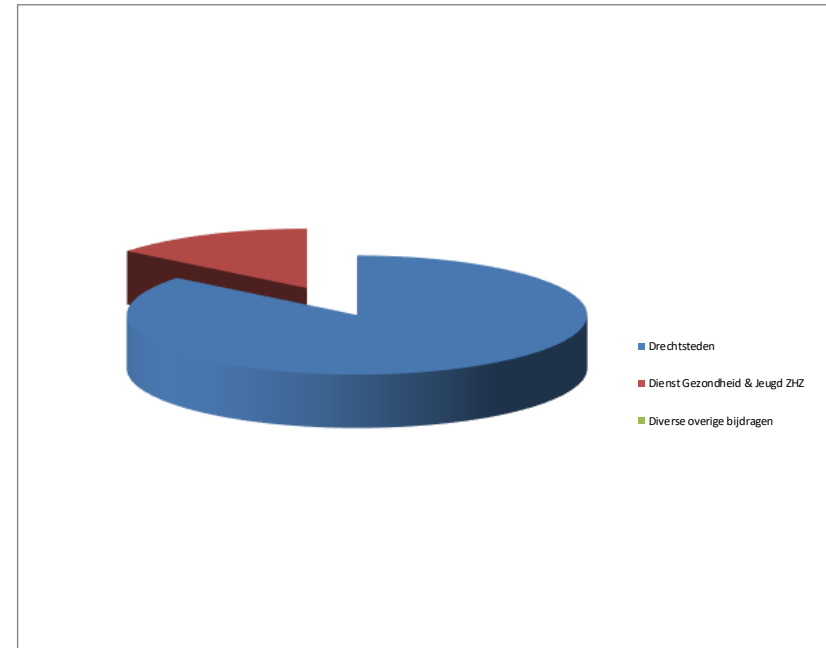
Dienstverlening en bestuur		
Fundament (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Dienstverlening (J.G.A. Paans)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In 2020 is de meerjarenvisie Dienstverlening Drechtsteden vastgesteld die in 2021 uitgerold gaat worden. De bouwblokken van dit meerjarenplan bestaan uit: 1. Echte tijd en aandacht; inwoner centraal 2. Basisdienstverlening in beweging 3. Digitale ontwikkeling en innovatie 4. Doorontwikkeling gebruik klantsignalen 5. Expert dienstverlening en partnership 6. Organiseren eerste contact met de overheid Vanuit dienstverlening Drechtsteden wordt een onderscheid gemaakt tussen standaard dienstverlening en aanvullende dienstverlening. Standaard wil zeggen dat dit onontkoombaar is en voor alle DD gemeenten gelijk is. Aanvullende dienstverlening betreft die dienstverlening waar individuele gemeenten voor kunnen kiezen. De gemeente Alblaserdam opteert op dit moment alleen voor de standaard dienstverlening, waarbij we zeker wel de ambitie hebben om op termijn door te groeien op bijvoorbeeld het gebied van digitale ontwikkelingen en mogelijkheden. In 2021 zal het dienstverleningsconcept voor De Rederij verder uitgevoerd worden, met nog meer interactie en integraliteit in de functie van de gastvrouw. Ook is er continu aandacht voor het programma in de Rederij en de verdere koppeling tussen vraag vanuit de samenleving en aanbod vanuit de Rederij. Ook de telefonische bereikbaarheid van onze gemeente behoudt onze aandacht in 2021.

Dienstverlening en bestuur

Wat mag het kosten?

Bijdragen aan 'Maatschappelijke partners'

Kapitaallasten	€	250.000
Subsidies en inkomensoverdrachten	€	644.000
Inkopen goederen en diensten	€	911.000
Storting voorziening	€	-
Afdelingskosten	€	318.000
Bedrijfsvoering	€	-
College B&W, raad en griffie	€	1.100.000
Totaal	€	3.223.000

Drechtsteden	€	552.000
Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ	€	92.000
Diverse overige bijdragen	€	-
Totaal	€	644.000

Programma 5: Solide financieel beleid

Wat willen wij bereiken?

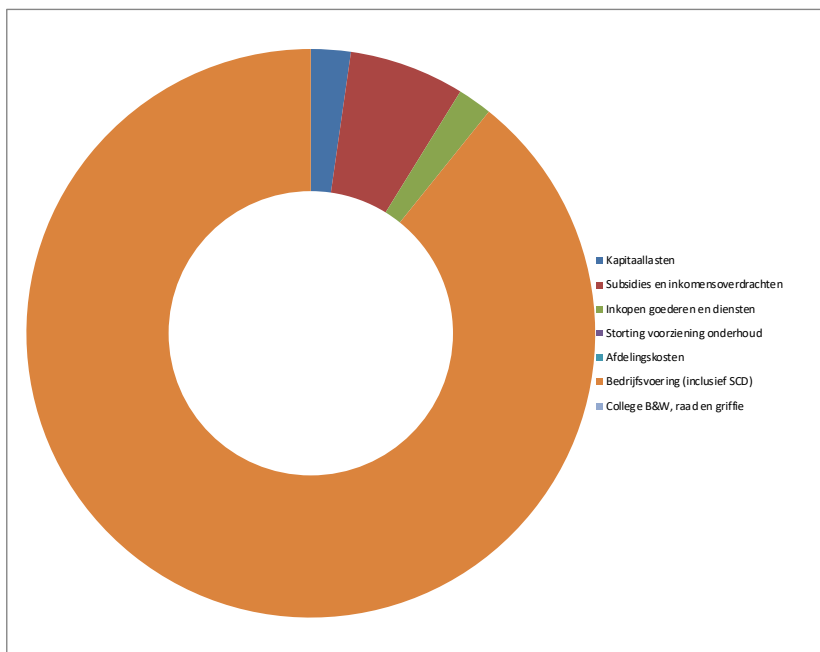
Fundament	Wat willen wij bereiken?	Effect indicator
Woonlasten	Een leidraad voor de uitvoering van wagons is het standpunt van de coalitie de woonlasten in deze periode gelijk te houden met het streven deze daar waar mogelijk te verminderen. Een solide financieel beleid is voor ons eveneens een voorwaarde.	Vergelijking totaal woonlasten Alblasserdam met landelijk gemiddelde (volgens Coelo)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2021?

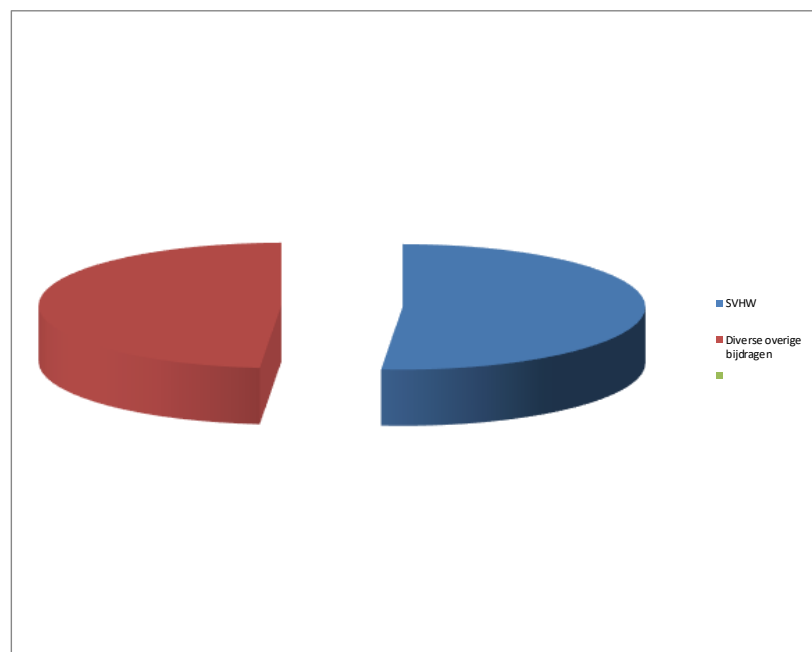
Solide financieel beleid		
Fundament (portefeuillehouder)	Rol overheid	Wat gaan wij daarvoor (samen) doen in 2021?
Woonlasten (P.J. Verheij)	Overheid verantwoordelijk: gemeente aan zet	In de Samenlevingsagenda is afgesproken de woonlasten gelijk te houden. In 2020 bedragen de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in Alblasserdam € 783 volgens Coelo ten opzichte van het landelijk gemiddelde van € 777. Om te kunnen investeren in de groeiagenda en in het dorp en om een vangnet te blijven bieden voor de meest kwetsbaren in de samenleving is het noodzakelijk om de woonlasten beperkt te laten stijgen. De OZB wordt de jaren 2020 t/m 2023 met 1,55% per jaar verhoogd, nadat in de jaren 2014 tot en met 2019 de nullijn is gehanteerd en zelfs een daling van de woonlasten is gerealiseerd.

Solide financieel beleid

Wat mag het kosten?

Bijdragen aan 'Maatschappelijke partners'

Kapitaallasten	€	134.000
Subsidies en inkomensoverdrachten	€	389.000
Inkopen goederen en diensten	€	116.000
Storting voorziening onderhoud	€	-
Afdelingskosten	€	-
Bedrijfsvoering (inclusief SCD)	€	5.293.000
College B&W, raad en griffie	€	-
Totaal	€	5.932.000

SVHW	€	200.000
Diverse overige bijdragen	€	189.000
Totaal	€	389.000

Wat mag het kosten?

Solide financieel beleid													
		2021			2022			2023			2024		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
470	Beleggingen	6	334	328	6	311	305	6	289	283	6	266	260
475	Uitkeringen gemeentefonds	0	30.662	30.662	0	30.819	30.819	0	30.801	30.801	0	30.790	30.790
485	Belastingen	391	5.573	5.182	391	5.234	4.843	391	5.315	4.924	391	5.315	4.924
890	Treasury	128	23	-/- 105	58	21	-/- 37	-/- 12	18	29	-/- 86	15	101
	<i>Totaal Alg. dekkingsmiddelen</i>	<i>525</i>	<i>36.593</i>	<i>36.067</i>	<i>455</i>	<i>36.384</i>	<i>35.929</i>	<i>385</i>	<i>36.423</i>	<i>36.038</i>	<i>311</i>	<i>36.386</i>	<i>36.074</i>
	<i>Overhead</i>	<i>5.293</i>	<i>0</i>	<i>-/- 5.293</i>	<i>5.230</i>	<i>0</i>	<i>-/- 5.230</i>	<i>5.058</i>	<i>0</i>	<i>-/- 5.058</i>	<i>5.074</i>	<i>0</i>	<i>-/- 5.074</i>
	<i>Heffing VPB</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>Onvoorzien</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-/- 100</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-/- 100</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-/- 100</i>	<i>100</i>	<i>0</i>	<i>-/- 100</i>
	<i>Onvoorzien-structureel weerstandsverm</i>	<i>13</i>	<i>0</i>	<i>-/- 13</i>	<i>135</i>	<i>0</i>	<i>-/- 135</i>	<i>377</i>	<i>0</i>	<i>-/- 377</i>	<i>428</i>	<i>0</i>	<i>-/- 428</i>
	Totaal programma	5.932	36.593	30.661	5.919	36.384	30.464	5.921	36.423	30.502	5.913	36.386	30.472
	Mutaties reserves	2.095	3.707	1.612	45	646	601	23	5	-/- 18	0	5	5
	Totaal programma na bestemming	8.027	40.300	32.273	5.964	37.030	31.065	5.944	36.428	30.484	5.913	36.391	30.477

Hoofdstuk 5 Paragrafen

1. Paragraaf lokale heffingen

Deze paragraaf geeft inzicht in de diverse lokale heffingen. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de heffingen waarvan de besteding zowel gebonden als ongebonden is. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het beleid. Een aanduiding van de lokale belastingdruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale heffingen compleet.

Voor de omvang van de gemeentelijke woonlasten zijn de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing de belangrijkste heffingen. Daarnaast wordt nog een aantal andere belastingen en rechten geheven zoals hondenbelasting, begraafrechten, precariobelasting, toeristenbelasting en (bouw)leges. De heffing en invordering van de leges verzorgt de gemeente zelf. De heffing en invordering van de andere belastingen voert het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) in Klaaswaal uit.

Overzicht opbrengst lokale heffingen

Programma Bedragen x 1.000	Product	Lokale heffing	Jaar- rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging (2 ^e burap)	Begroting 2021
1. Actiever en zorgzamer	110 Weekmarkt	Baten weekmarkt	26	32	32	32
2. Beter wonen & Bereikbaarder	160 Bouw- en sloopvergunningen	Leges omgevings- vergunning	553	698	898	915
3. Buiten beter	100 Integrale veiligheid	Integrale veiligheid	6	18	18	18
	360 Reiniging	Afvalstoffenheffing	2.629	2.766	2.766	2.818
	365 Riolering	Rioolheffing	1.682	1.520	1.520	1.520
4. Dienstverlening en bestuur	375 Begraven en lijkbezorging	Begraafrechten	560	522	522	522
	050 Burgerzaken	Leges burgerzaken	308	180	180	174
5. Solide financieel beleid	485 Belastingen	OZB	4.570	4.709	4.709	4.808
		Hondenbelasting	100	91	91	91
		Precariobelasting	734	632	632	642
		Toeristenbelasting	42	32	32	32
Totaal lokale heffingen			11.210	10.542	10.742	11.572

Woonlasten (lokale belastingdruk)

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze belastingen vormen het grootste deel van de opbrengst van de gemeentelijke heffingen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de woonlasten (voor meerpersoonshuishoudens) volgens de Atlas van de lokale lasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) over de laatste drie jaren weergegeven.

	2018	2019	2020	2021
Ontwikkeling lastendruk NL	0,7%	3,5%	5,0%	n.n.b.
Ontwikkeling lastendruk ALB *)	-/- 1,3%	0,0%	1,45%	1,55%
Coelo ranglijst nummer	247	204	169	n.n.b.

*) Voor het jaar 2021 hebben wij de geraamde ontwikkeling volgens eigen basisgegevens weergegeven.

De gemiddelde woonlasten voor een één- en meerpersoonshuishouden zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Tarieven 2021	Eén persoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden		
	In €	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 237.000)	Geen eigen woning *)	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 237.000)	Geen eigen woning *)
OZB		273	273	273	273
Rioolheffing		159	159	159	159
Afvalstoffenheffing		305	305	365	365
Totaal woonlasten		737	305 (+ 432)	797	365 (+ 432)

Tarieven 2020	Eén persoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden		
	In €	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 234.000)	Geen eigen woning *)	Eigen woning (gemiddelde WOZ waarde € 234.000)	Geen eigen woning *)
OZB		265	265	265	265
Rioolheffing		159	159	159	159
Afvalstoffenheffing		298	298	358	358
Totaal woonlasten		722	298 (+ 424)	782	358 (+ 424)
Woonlasten Alblasserdam volgens Coelo Atlas 2020		723	298	782	358
Woonlasten NL gemiddeld volgens Coelo Atlas 2020		705	306 (**)	777	389 (**)

*) De OZB en rioolheffing wordt opgelegd aan 'eigenaren'. Voor huurders (geen eigen woning) betekent dit dat deze heffingen worden opgelegd aan de verhuurder. Het is aan de verhuurder om deze woonlasten te verdisconteren in de huur'.

**) Het bedrag dat een huishouden met een huurwoning in een woning met 60 procent van de gemiddelde waarde betaalt aan rioolheffing en afvalstoffenheffing, na aftrek van een eventuele heffingskorting.

Onroerende-zaakbelasting (OZB)

Er zijn drie onroerende-zaakbelastingen. Het tarief voor de OZB is een percentage van de jaarlijks vastgestelde WOZ-waarde. De stijging of daling van de tarieven heeft een directe relatie met de stijging of daling van de WOZ-waarde. Daalt de WOZ-waarde, dan dient voor een gelijkblijvende opbrengst het tarief te stijgen. Voor 2021 is de waarde per 1 januari 2021 van toepassing. In 2021 stijgt de OZB met 1,55%. Dit is gelijk aan het gemiddelde van de inflatie in de afgelopen 10 jaar. Ook in de jaren 2022 tot en met 2023 zal de OZB stijgen met 1,55%.

Categorie	Raming waarde onroerende-zaakbelasting per 1 januari		
	2020 (inclusief areaal-uitbreiding)	2021 (exclusief areaal-uitbreiding)	2021 (inclusief areaal-uitbreiding)
Eigenaren woningen	1.976.750.000	1.979.000.000	1.990.000.000
Eigenaren niet-woningen	466.000.000	490.000.000	497.000.000
Gebruikers niet-woningen	408.000.000	447.000.000	454.000.000

Categorie	Raming opbrengst onroerende-zaakbelasting		
	2020 na wijziging (inclusief areaal- uitbreiding)	2021 (exclusief areaal- uitbreiding)	2021 (inclusief areaal- uitbreiding)
- Voor tariefverhoging	4.709.000	4.709.000	4.739.000
- Stijging 2021 1,55%		69.000	69.000
Totale opbrengst OZB	4.709.000	4.778.000	4.808.000

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. De opbrengst van de afvalstoffenheffing mag niet hoger zijn dan de (geraamde) kosten. Vanaf 2009 heeft de raad afzonderlijke tarieven voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens vastgesteld.

De tarieven voor afvalstoffenheffing stijgen van € 298 voor eenpersoonshuidens en € 358 voor meerpersoonshuishoudens naar € 305 en € 365 in verband met de voorzieningen voor GFE hoogbouw. De totaal geraamde opbrengst stijgt hierdoor in 2021 met € 51.000.

	2020			2021		
	Eenheden	Tarief	Opbrengst	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Eenpersoonshuishouden	2.322	298,00	692.000	2.322	305,00	708.000
Meerpersoonshuishouden	5.795	358,00	2.074.000	5.780	365,00	2.110.000
Totaal afvalstoffenheffing			2.766.000			2.818.000

Berekening kostendekking Reiniging		
Kosten taakveld reiniging	2.608.000	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-/- 150.000	
Netto kosten taakveld		2.458.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Inkomsten taakveld Verkeer en vervoer	-/- 23.000	
Kosten taakveld Verkeer en vervoer	23.000	
Kosten taakveld Inkomensregelingen	160.000	
Overhead	333.000	
BTW	228.000	
Mutatie egalisatiereserve afvalstoffenheffing	-	
Totale netto overige kosten		721.000
Totale kosten (a)		3.179.000
Opbrengst heffingen (b)		2.818.000
Dekking (b/a*100)		89%

Rioolheffing

Vanaf 2010 is het rioolrecht gewijzigd in de brede rioolheffing. In de brede rioolheffing zijn ook begrepen de kosten voor de zorg van de afvoer van het hemelwater en de zorg voor het grondwater. Het beleid van de gemeente is gericht op kostendekkendheid voor deze zorgtaken. Vanaf 2010 zijn (voor deze zorgtaken) alle percelen belast in de rioolheffing; ook de percelen, die niet op de riolering zijn aangesloten. Vanaf 2011 is de rioolheffing voor woningen gebaseerd op een vast bedrag per perceel en voor niet-woningen gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde.

De rioolheffing in 2021 voor woningen blijft gelijk ten opzichte van 2021.

	2020			2021		
	Eenheden	Tarief	Opbrengst	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Aantal woningen	8.349	159,00	1.326.000	8.349	159,00	1.326.000
Belaste waarde niet-woningen	353.571.000	0,055% *)	194.000	353.571.000	0,055% *)	194.000
Totaal rioolheffing			1.520.000			1.520.000
*) Maximum aanslagbedrag 2.750						

Berekening kostendekking Riolering		
Kosten taakveld riolering		1.026.000
Inkomsten taakveld excl. Heffingen		-
Netto kosten taakveld		1.026.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Inkomensregelingen		17.000
Overhead		78.000
BTW		228.000
Mutatie egalisatiereserve riolering		171.000
Totale netto overige kosten		494.000
Totale kosten (a)		1.520.000
Opbrengst heffingen (b)		1.520.000
Dekking (b/a*100)		100%

De kostendekkendheid op langere termijn wordt periodiek getoetst bij actualisatie van het gemeentelijk rioleringsplan. Dit plan is voor het laatst in 2014 geactualiseerd.

Overige lokale heffingen

Begraafrechten

In 2021 is het tarief gelijk aan 2020.

Berekening kostendekking Begraven en lijkbezorging		
Kosten taakveld begraafplaatsen		413.000
Inkomsten taakveld excl. Heffingen		-
Netto kosten taakveld		413.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Overhead		34.000
Mutatie reserve afkoopsommen onderhoud graven		75.000
Totale netto overige kosten		109.000
Totale kosten (a)		522.000
Opbrengst heffingen (b)		522.000
Dekking (b/a*100)		100%

Secretarieleges

In de legesverordening 2021 zullen een paar kleine aanpassingen worden gedaan ten opzichte van de vastgestelde tarieven van 2020 in verband met aanpassingen wettelijke tarieven. In december 2020 wordt de legesverordening ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De totale kosten op het taakveld burgerzaken bedragen € 814.000 (exclusief overhead). De legesopbrengsten burgerzaken bedragen € 180.000. De kostendekkendheid is ruim onder de 100%. Bij vaststelling van de tarieven wordt gekeken naar kostendekkendheid en naar de wettelijke maxima van tarieven.

Leges omgevingsvergunning

De opbrengsten leges omgevingsvergunning zijn in de periode na de crisis gedaald. Het tarief 2020 is hierop niet aangepast. Hierdoor was de kostendekkendheid in 2020 ruim lager dan 100%. Het doel is de kosten en opbrengsten met elkaar in balans te brengen, binnen de randvoorwaarde dat de leges maximaal kostendekkend zijn.

In de Perspectiefnota 2021 is voorgesteld de tarieven te verhogen per 1 januari 2021 naar 100% kostendekkendheid. De omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Vanaf die datum is het ook mogelijk om leges op te leggen voor milieutaken. Het tarief hiervoor is gebaseerd op 100% kostendekkendheid.

Hondenbelasting

Het tarief per hond wordt voor 2021 niet verhoogd en bedraagt € 85,20.

Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting over onder meer kabels en leidingen van nutsbedrijven (in totaal € 575.000). Alleen in 2021 kunnen wij deze opbrengsten nog realiseren. Vanaf het jaar 2022 is het niet meer toegestaan om de precario op kabels en leidingen op te leggen. Wij benutten de collegeperiode 2018-2022 om het wegvallen van de structurele opbrengsten uit precario op kabels en leidingen op te vangen.

In 2022 wordt voor een deel van de opbrengsten precario op kabels en leidingen van nutsbedrijven de OZB verhoogd met € 155.000.

Toeristenbelasting

Vanaf maart 2012 wordt toeristenbelasting geheven van degene die de gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente Alblasterdam. De toeristenbelasting wordt geheven op basis van het aantal overnachtingen. Het tarief per overnachting is vastgesteld op € 2,-.

Kwijtscheldingen

Als een burger te weinig inkomen en geen vermogen heeft, kan voor een belastingaanslag kwijtschelding worden verleend. Binnen de wettelijke kaders bepaalt de gemeenteraad of en in welke omstandigheden aanslagen worden kwijtgescholden. De kwijtschelding heeft nagenoeg volledig betrekking op de gebruikersheffingen in het geval van de afvalstoffenheffing.

2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in (mogelijke) risico's voor de gemeente Alblasserdam en de weerstandscapaciteit om die risico's op te vangen. De risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit leidt tot een conclusie over de financiële flexibiliteit en soliditeit van de gemeente Alblasserdam, zijnde het weerstandsvermogen. In de begroting worden de nu bekende risico's gekwantificeerd. Dit dient mede om een meer gefundeerd voorstel te kunnen doen over de (minimaal) benodigde omvang van de algemene reserve. Het zal overigens altijd zo blijven, dat bepaalde risico's lastig of niet te kwantificeren zijn. Daarnaast betreft het altijd een momentopname en deze heeft net als bij iedere risico-inschatting - vooral rondom de kans inschatting - een mate van subjectiviteit in zich.

Naast het genoemde weerstandsvermogen –incidenteel- wordt met ingang van de begroting 2021 een structurele buffer aangehouden, het structurele weerstandsvermogen.

De paragraaf ziet er als volgt uit: korte beschrijving wat er onder weerstandsvermogen verstaan wordt, vervolgens wordt het begrip risico's gedefinieerd en wordt de uitkomst van de risico-inventarisatie opgesomd. Dit hoofdstuk sluit af met een conclusie rondom het benodigde weerstandsvermogen en de huidige algemene reserve.

Weerstandsvermogen -incidenteel-

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen waardoor de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en voor de meerjarenraming.

Risico's

In de begroting en jaarrekening zijn de geraamde en werkelijke lasten en baten opgenomen. Naast de gangbare begrotingsposten spelen voor het beoordelen van de totale financiële positie van de gemeente ook zaken een rol die niet direct uit de begroting en jaarrekening blijken of ontwikkelingen die de budgetten onder grote druk kunnen zetten. Hier wordt expliciet naar voren gekeken. De risico's zijn organisatie breed in kaart gebracht.

Risico-inventarisatie

Organisatie breed heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden. Deze is als volgt opgebouwd:

- Korte beschrijving van het risico;
- Het financiële effect / kans / risicobedrag;
- Eventueel te nemen beheersmaatregelen.

Bij de korte beschrijving van het risico wordt op hoofdlijnen toegelicht wat het risico behelst. Vervolgens vindt er op basis van de beschikbare informatie daar waar mogelijk een inschatting plaats van het financiële effect inclusief de mate van zekerheid dat het risico zich gaat voordoen. Dit resulteert in het risicobedrag. Niet alle risico's zullen zich tegelijkertijd voordoen, zodat de aan te houden buffer lager kan zijn dan het totaal van alle risicobedragen. De mate van zekerheid wordt aangeduid met laag (10%), gemiddeld (20%), hoog (50%) en zeer hoog (75%). Het aan te houden weerstandsvermogen (= benodigde buffer) om het risico af te dekken wordt berekend door het risicobedrag te vermenigvuldigen met de kans (mate van zekerheid).

De beheersmaatregelen hebben als doel om te voorkomen dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen dan wel om de gevolgen van het zich daadwerkelijk voordoen te beperken. Te denken valt aan aanpassing van beleid, het invoeren van extra interne controles, verzekeringen enz.

De uitkomsten van de risico-inventarisatie hebben wij geclusterd in vijf categorieën:

1. Aansprakelijkheid en planschade
2. Minder inkomsten door tegenvallende economie
3. Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk
4. Bedrijfsmatige risico's
5. Gemeenschappelijke regelingen

De uitkomsten van de risico-inventarisatie zijn besproken in het MT en het college van B&W. De gemeenteraad is geïnformeerd over deze uitkomsten. De risico's zijn gekwantificeerd en per risico is bepaald welke weerstandsvermogen benodigd is om het risico te kunnen opvangen. Voor een aantal posten is de omvang van het risico (nog) niet te kwantificeren. Bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hanteren wij voor deze posten een "overdekking" van 10%.

Totaal overzicht risico's (benodigd weerstandsvermogen)

Algemene risico's, excl. Grondexploitatie (bedragen in €)	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Aansprakelijkheid	5.000	5.000	5.000
Minder inkomsten door tegenvallende economie	30.000	30.000	30.000
Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk	383.500	366.000	366.000
Bedrijfsmatige risico's	2.272.600	2.414.900	2.429.200
Gemeenschappelijke regelingen	1.062.400	989.000	989.000
Totaal benodigd algemeen weerstandsvermogen	3.753.500	3.804.900	3.819.200
<i>Buffer ter dekking van de pm posten</i>	<i>375.400</i>	<i>380.500</i>	<i>381.900</i>
Benodigd algemeen weerstandsvermogen met overdekking	4.128.900	4.185.400	4.201.100

Korte toelichting op de risico's:

- Aansprakelijkheid: De gemeente is verzekerd voor wettelijke aansprakelijkheid. De risico's op aansprakelijkstellingen, die niet worden gedekt, zijn als laag ingeschat.
- Minder inkomsten door tegenvallende economie: De realisatie van begrote leges omgevingsvergunningen is voor een belangrijk deel afhankelijk van de (vertragingen in de) planning van grotere complexe projecten.
- Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk: Een belangrijk deel van de gemeentelijke inkomsten wordt via de algemene uitkering, specifieke uitkeringen en brede doeluitkeringen van het Rijk ontvangen. Dit betekent dat het gemeentelijke beleid erg gevoelig is en blijft voor rijksmaatregelen die deze geldstromen beïnvloeden.
- Bedrijfsmatige risico's: de bedrijfsmatige risico's hebben betrekking op personeel en organisatie, dividenduitkeringen, gemeentegaranties, ROM-D, inflatie- en loonontwikkeling, renteontwikkeling en grootschalige incidenten.
- Gemeenschappelijke regelingen: de gemeente participeert in diverse gemeenschappelijke regelingen. Indien een gemeenschappelijke regeling een tekort heeft dat niet binnen het weerstandsvermogen van de gemeenschappelijke regeling kan worden opgevangen dan worden de deelnemende gemeenten aangesproken voor een aanvullende bijdrage.

Wij hebben het op grond van onze risico-analyse bepaalde benodigd weerstandsvermogen voor gemeenschappelijke regelingen afgezet tegen het benodigd weerstandsvermogen dat bij gemeenten moet worden aangehouden zoals blijkt uit de begrotingen van onze gemeenschappelijke regelingen:

GR	Risico's paragraaf weerstandsvermogen GR	Beschikbaar weerstandsvermogen GR	Weerstandsvermogen aan te houden bij gemeenten totaal	Aandeel aan te houden weerstandsvermogen Alblasserdam	Bijdrage aan GR Alblasserdam	Bijdrage aan GR gemeenten totaal	In % (= aandeel Alblasserdam)
GRD	4.200.000	-	4.200.000	216.000	15.840.000	308.247.000	5,1%
Drechtwerk	1.919.000	-	1.919.000	107.000	305.000	5.472.000	5,6%
DGJ (excl. SOJ)	600.000	500.000	100.000	5.000	1.198.000	26.198.000	4,6%
DGJ – SOJ	PM	-	PM	PM	5.934.000	118.747.000	5,0%
VRZHZ	375.000	510.000	-	-	1.436.000	36.726.000	3,9%
OZHZ	1.002.000	920.000	82.000	6.000	1.604.000	22.440.000	7,1%
SVHW	320.000	700.000	-	-	200.000	10.107.000	2,0%
Souburgh	PM	70.000	-	-	292.000	378.000	77,2%
Totaal GR'en				334.000 + PM			
Aanvullend aan te houden:	Impact	Risico					
- GRD scenario geel	282.000	Hoog (50%)		141.000			
- GRD scenario rood	285.000	Gemiddeld (20%)		57.000			
Totaal aanvullend				198.000			
Totaal benodigd weerstandsvermogen voor risico's GR'en				532.000 + PM			
Totaal aangehouden weerstandsvermogen voor risico's GR'en				989.000			

Wij houden ruim voldoende weerstandsvermogen aan voor de risico's bij gemeenschappelijke regelingen.

Weerstandvermogen -structureel-

Om structurele tegenvallers te kunnen opgevangen voor een aantal benoemde risico's wordt een structurele buffer aangehouden.

Het gaat om de volgende risico's:

1. Rijksbeleid rond algemene uitkering
2. Het (nog) niet invullen van taakstellingen door gemeenschappelijke regelingen. (Dit dient dan lokaal opgevangen te worden).
3. Renteverhoging

Bepaling weerstandscapaciteit

De gemeente heeft middelen beschikbaar om financiële gevolgen op te vangen indien risico's zich daadwerkelijk manifesteren. Onder tegenvallers wordt in de regel verstaan het effectueren van risico's. In de begroting en jaarrekening worden daarom de risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit ruimte op de exploitatiebegroting (stelpost onvoorzien en eventueel onbenutte belastingcapaciteit), ruimte in de reserves en eventuele stille reserves. Primair dienen de algemene reserves als buffer voor financiële tegenvallers. De gemeente Alblasserdam heeft twee grote algemene reserves, namelijk de algemene reserve en de algemene reserve van het Grondbedrijf.

Weerstandscapaciteit –incidenteel-

Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit , exclusief grondexploitaties, na aanvulling tot een minimale ratio van 1,4 (zie hoofdstuk 3):

Bedragen in €	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit	5.480.000	6.338.000	7.150.000

De beschikbare weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties bedraagt naar verwachting per 31-12-2021 € 885.000 (Begroting 2020: € 942.000). De totale weerstandscapaciteit voor de gemeente Alblasserdam bedraagt € 6.365.000 (Begroting 2020: € 7.280.000).

Weerstandscapaciteit –structureel-

De totale beschikbare structurele weerstandscapaciteit is in 2023 € 377.000 en in 2024 € 428.000.

Conclusie rondom benodigd weerstandvermogen

Risico's worden gekwantificeerd en afgezet tegen de weerstandscapaciteit om zicht te krijgen op de toereikendheid van het weerstandvermogen. Een algemene norm voor de weerstandsratio is niet door de wetgever vastgesteld.

Uit de literatuur blijkt wel een veel gehanteerde beoordelingstabel van het weerstandsvermogen:

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de weerstandsratio van de gemeente Alblasserdam weergegeven:

Bedragen in €	Begroting 2021	Begroting 2020 (primair)	Jaarrekening 2019
Weerstandscapaciteit:			
- algemeen	5.480.000	6.338.000	7.150.000
- grondexploitaties	<u>903.000</u>	<u>942.000</u>	<u>1.411.000</u>
Totaal	6.383.000	7.280.000	8.561.000
Risicoprofiel:			
- algemeen	4.128.900	4.185.400	4.201.100
- grondexploitaties	<u>-</u>	<u>10.000</u>	-
Totaal	4.128.900	4.195.400	4.201.100
Ratio weerstandsvermogen:			
- algemeen	1,3	1,5	1,7
- grondexploitaties	<u>maximaal</u>	<u>94,2</u>	<u>maximaal</u>
Totaal	1,5	1,7	2,0

Rekening houdend met de geraamde mutaties in de algemene reserve en de algemene reserve grondexploitaties (exclusief verwachte positieve resultaten van grondexploitaties) hebben wij het meerjarig perspectief van het weerstandsvermogen in beeld gebracht, waarbij 2020 is gebaseerd op de 2^e burap 2020.

Bedragen * 1.000		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Weerstandscapaciteit	Algemeen	7.150	5.060	5.480	4.884	4.907	4.907
	Grondexploitaties	1.411	1.019	903	885	885	885
	Totaal	8.561	6.079	6.383	5.769	5.792	5.792
Risicoprofiel	Algemeen	4.201	4.185	4.129	3.505	3.505	3.505
	Grondexploitatie	-	10	-	-	-	-
	Totaal	4.201	4.195	4.129	3.505	3.505	3.505
Weerstandsratio	Algemeen	1,7	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4
	Grondexploitatie	Max	101,9	Max	Max	Max	Max
	Totaal	2,0	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7

Het weerstandsvermogen is in alle jaren 2021 tot en met 2024 voldoende om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen.

Het structurele weerstandsvermogen voldoet met ingang van 2024 aan de bepaalde norm van € 400.000.

Verplichte kengetallen financiële positie

De financiële kengetallen laten het volgende beeld zien. Door deze kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van Alblasserdam.

Alblasserdam	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	98%	127%	87%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	90%	125%	83%
Solvabiliteitsratio (Eigen vermogen / totaal balans)	20%	16%	35%
Solvabiliteitsratio ((Eigen vermogen + voorzieningen) / totaal balans)	21%	17%	37%
Grondexploitatie	9%	4%	1%
Structurele exploitatieruimte	-/- 4,0%	-/-1,9%	-/- 3.3%
Belastingcapaciteit	103,4%	105,7%	102,6%

Toelichting verplichte kengetallen financiële positie

Nettoschuldquote:

De netto schuld (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten. In hoofdstuk 3 van de begroting is onze interne normering voor dit kengetal opgenomen.

Solvabiliteitsratio:

Dit kengetal is de tegenhanger van de debtratio waarvoor in hoofdstuk 3 onze interne normering is weergegeven. Wij streven naar een solvabiliteitsratio (eigen vermogen + voorzieningen/ totaal balanssaldo) hoger of gelijk aan 20%.

Grondexploitatie:

Dit kengetal geeft de verhouding weer tussen de totale waarde op de balans die nog moet worden terugverdiend met grondverkoop en het totaal van de exploitatiebaten in het jaar.

Structurele exploitatieruimte:

Bij dit kengetal wordt het structureel resultaat gedeeld door de totale baten in het jaar. Alblasserdam streeft jaarlijks naar een voor ieder jaar structureel sluitende begroting. Zie de toelichting op onze normering in hoofdstuk 3.

Belastingcapaciteit:

Met dit kengetal worden de gemiddelde woonlasten van de gemeente Alblasserdam afgezet tegen de gemiddelde landelijke woonlasten. Uit het kengetal blijkt dat de woonlasten in Alblasserdam boven het landelijk gemiddelde liggen, maar zich in de afgelopen jaren ontwikkelt richting het landelijk gemiddelde.

3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties rond de kapitaalgoederen van de gemeente. Voor de diverse kapitaalgoederen zijn beheerplannen opgesteld met daarin de vastgestelde kaders. Onderstaand overzicht maakt dit inzichtelijk.

Onderwerp	Beheerplannen	Vastgesteld / geactualiseerd in	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	Nota openbare ruimte	2009	-	Ja	Nee
	Wegengebruiksplan	2004	-	Ja	N.v.t.
	Wegencategoriseringsplan	2012		ja	N.v.t.
Openbare ruimte	Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR) *	2020	2025	n.v.t.	N.v.t.
Vaarwegen	Gemeentelijk waterplan	2006	2015	Ja	Nee
Riolering	Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	2015	2018	Ja	Nee
	Basis Riolerings Plan (BRP) **	2019	2028	nee	Nee
	Basis Riolerings Plan + (BRP +) ***	2020	2029	Nee	Nee
Groen	Nota openbare ruimte	2009	-	Ja	Nee
	Bomenverordening Alblasserdam	2009	-	Ja	N.v.t.
	Bomen en kapvergunningen beleid	2008	-	Ja	N.v.t.
	Groenstructuurplan	2017	2027	Ja	N.v.t.
	Speeltoestellen beleid ****	2021	2030	nee	N.v.t.
Gebouwen	Meerjarenonderhouds-plan (MJOP)	2020	2023	Ja	Nee
Openbare verlichting	Nota Openbare Verlichting	2015	2025	Ja	Nee

Toelichting :

**) Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR). De leidraad bevat technische (standaarddetails) en beleidsmatige informatie voor de inrichting van de openbare ruimte van de gemeente Alblasserdam. Eind 2020 zal de LIOR ter vaststelling aan het college worden aangeboden.*

***) In 2019 is het opstellen van het Basis Riolerings (BRP) afgerond. De resultaten van het BRP geven een actueel inzicht in het technisch functioneren van het rioolstelsel in de gemeente. Voor het oplossen van knelpunten worden oplossingsrichtingen en maatregelen aangegeven. Het BRP vormt de basis voor het in 2021 op te stellen GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan). In het GRP komt ook de financiële meerjarige doorrekening aan de orde.*

****) Als vervolg op het BRP is eind 2019 gestart met de uitwerking van Stresstest wateroverlast (BRP+). Hierbij wordt gebruik gemaakt van berekeningen in het BRP. Bij de Stresstest worden d.m.v. een geavanceerde doorrekening de gevolgen van maatgevende regenbuien voor de gehele gemeente in beeld gebracht. De resultaten van de Stresstest zullen samen met het BRP in het 4de kwartaal van 2020 aan het college aangeboden worden.*

*****) In 2019 is gestart met het aanpassen van het speeltoestellenbeleid. Resultaten worden begin 2021 verwacht.*

Kerncijfers

Onderwerp	Belangrijkste kapitaalgoederen	Hoeveelheden
Wegen	Oppervlakte wegennet	
	Rijbanen	587.000 m2
	Fietspaden	62.000 m2
	Voetpaden	236.000 m2
Vaarwegen	Oppervlakte water	234.000 m2
Riolering	Persriolering	23.000 m
	Vrij verval riolering	107.000 m
	Pompen en Gemalen	205 st
Groen	Oppervlakte openbaar groen	615.000 m2
	Speeltoestellen	310 st
Vastgoed	Gebouwen	20 st
	Kunstwerken	50 st
Openbare verlichting	Aantal lichtmasten	3.689 stuks, waarvan ca 30 % LED

Ambities voor 2021 – 2024

- De beeldkwaliteit van de buitenruimte handhaven op niveau B (CROW publicatie 323) en deze jaarlijks door onafhankelijke partijen laten meten. Waar nodig bijsturen.
- De aanschaf en implementatie van het nieuwe (regionale) beheersysteem vervolgen. Vanaf 2019 is het systeem in fases operationeel geworden. De invoering heeft vertraging opgelopen vooral vanwege de complexiteit ervan. Afronding naar verwachting in 2021.
- In 2021 actualisatie huidige arealen uitvoeren.
- Na vaststelling van de LIOR deze naast toepassen bij gemeentelijk onderhoud en reconstructies ook kenbaar maken aan ontwikkelaars/bouwers van nieuwbouwplannen.
- Het sober en doelmatig voorbereiden en uitvoeren van investeringsprojecten, volgens planning en geraamd budget.
- Verder finetunen van beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Gebruik maken van landelijke cijfers en/of benchmark, waarbij technische kwaliteit en beeldkwaliteit niet in het geding komen.
- Het grondstoffenplan wordt waar mogelijk verder aangescherpt, om tot een betere afvalscheiding te komen. Ook in 2021 wordt vooral ingezet op verbetering van de faciliteiten in het algemeen en op die van de GFTE inzameling bij hoogbouw in het bijzonder.
- Maatregelen voortkomend uit het groenstructuurplan, in uitvoering brengen.

Regio

Voor de uitvoering van beheertaken waar dit inhoudelijk en financieel voordeel oplevert samenwerking zoeken met de Regio Drechtsteden. Op dit moment worden beheertaken op het gebied van openbare verlichting, verkeersregelininstallaties en riolering uitgevoerd door de gemeente Dordrecht. Voor de beheertaken van gebouwen is een overeenkomst afgesloten met de vastgoedafdeling van het SCD. In alle gevallen blijft de regie en financiën in handen van Alblasserdam. Op het gebied van regelgeving kabels en leidingen wordt samengewerkt met de andere 6 Drechtsteden.

Beeldkwaliteitsniveau openbare ruimte

De minimale beeldkwaliteit voor de openbare ruimte is vastgesteld op een B (CROW) gemeten over alle onderdelen en over de hele gemeente. De uitzondering is op dit moment nog de begraafplaats en het centrumgebied waar een hogere beeldkwaliteit A gewenst is.

Beheer

Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen beschikt de gemeente over:

- Beheersystemen waarin van objecten de relevante data zijn ingebracht. Op grond daarvan worden de onderhouds- en vervangingsplanningen opgesteld;
- De inspecties naar de onderhoudsgesteldheid van de objecten. Aan de hand van de bevindingen rond de technische kwaliteit wordt in het beheersysteem de planning voor onderhoud geactualiseerd. Relevante mutaties in het areaal worden doorlopend bijgewerkt;
- In gemeentelijke gebouwen worden alle wettelijk verplichte veiligheidskeuringen uitgevoerd.
- Een meerjarig vervangingsplan waarin de jaarlijkse bestemming van de beschikbare middelen voor groot onderhoud en vervanging is bepaald. De planning leidt ertoe dat werkzaamheden zoveel mogelijk worden gecombineerd;
- De geplande onderhoudswerkzaamheden worden (zoveel mogelijk) via bestekken en conform het vastgestelde aanbestedingsbeleid aan marktpartijen opgedragen.
- De invoering van het nieuwe beheersysteem is in uitvoering. Waar nodig wordt nog gebruik gemaakt van de oude systemen. Afronding van het nieuwe systeem is naar verwachting in 2021.

Financieel

Onderstaand overzicht geeft het totaal aan uitgaven onderhoud kapitaalgoederen weer:

Omschrijving (* 1.000)	2021	2022	2023	2024
Exploitatie	7.600	7.600	7.600	7.600
Storting voorziening groot onderhoud	300	300	300	300
Kapitaallasten	2.600	2.500	2.500	2.500
Totaal	10.500	10.400	10.400	10.400

Het investeringsplan 2021-2024 in bijlage 2 bij deze begroting geeft voor de jaren 2021-2024 inzicht in de te verwachten investeringen en in de planning van de uitgaven naar jaren van alle (verwachte) investeringskredieten. Het groot onderhoud aan riolering wordt gedekt uit het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Hiervoor is een reserve riolering ingesteld. Het verloop van de reserves en en voorzieningen is opgenomen in bijlage 3. Het groot onderhoud gebouwen wordt uitgevoerd op grond van het Meerjaren Onderhouds Plan gebouwen (MJOP). Voor dit groot onderhoud is een voorziening kapitaalgoederen ingesteld door de gemeenteraad. Voor baggeren is een voorziening baggeren aanwezig. Het verloop van deze voorzieningen is opgenomen in bijlage 3.

4. Paragraaf financiering

De financieringsfunctie van de gemeente Alblasterdam dient uitsluitend de publieke taak. Het prudente beleid valt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Centraal in deze wet staan transparantie en risicobeheersing. Voor het inzicht hierin komen in deze paragraaf de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Algemeen

Het in 2011 vastgestelde Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of uitgezet (vnl. Schatkist). Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken.

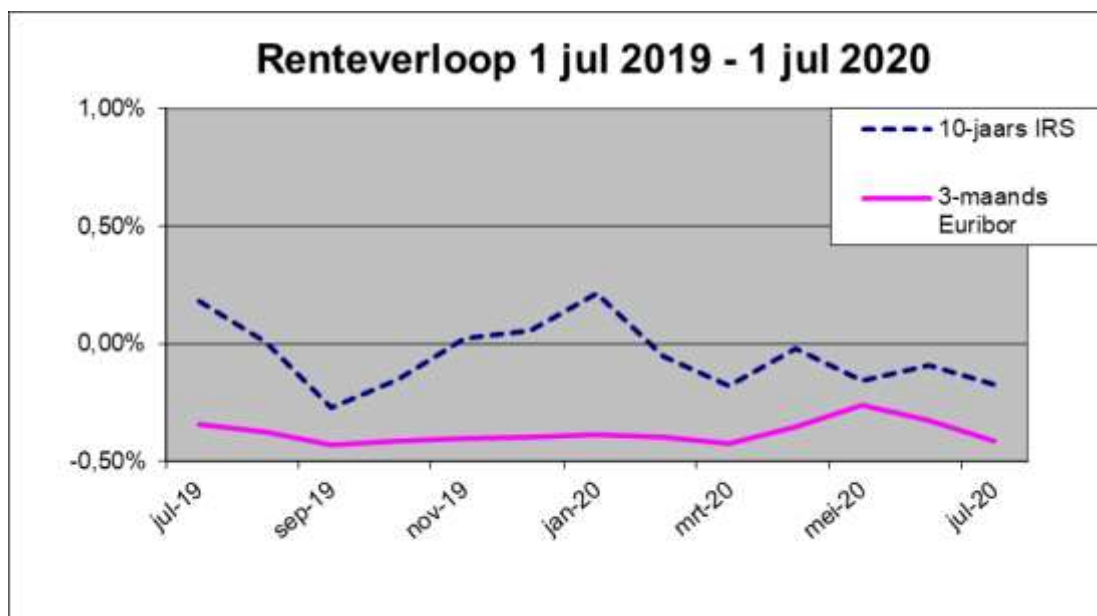
Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang om onderscheid te maken tussen treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen, terwijl de controlfunctie veelal redeneert in termen van baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Rente ontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkten beweegt zich nog steeds op een laag niveau. De rente voor 1-maandskasgeldleningen is al vele jaren negatief. In mei 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) besloten het opkoopprogramma van obligaties verder uit te breiden om de economie van de eurozone extra steun te bieden. Dit betekent voornamelijk een voortzetting van de lage (negatieve) rentetarieven. De tarieven op de geldmarkt (kort lopende leningen), blijven naar verwachting negatief. De kapitaalmarktrente beweegt zich wel wat meer, maar blijft laag. De rente voor 10-jarige staatsleningen bedroeg medio juli -0,15%. Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedroeg deze opslag medio juli 2020 circa 0,30% (30 basispunten).

Vanuit Treasury SCD vindt monitoring van de renteontwikkelingen plaats en waar nodig in samenspraak met de gemeente gehandeld. Door de onvoorziene economische omstandigheden wordt er door de grootbanken vanaf het voorjaar 2020 geen rentevisie voor een jaar verstrekt.

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

Financieringspositie

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert de gemeente Alblasserdam een percentage van 1,0%.

Renteschema

Renteschema Taakveld Treasury Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	
a. De externe rentelasten over de lange en korte financiering		915	830	745	745
b. De externe rentebaten	-/-	23	21	52	41
<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>		892	809	693	704
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	64	41	-	-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	-	-	-
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-	-	-	-
<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>		828	768	693	704
d1. Rente over eigen vermogen		-	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen		-	-	-	-
<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>		828	768	693	704
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	723	731	722	805
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		105	37	29-	101-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		828	768	693	704
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		723	731	722	805
Vershil (absoluut)		105-	37-	29	101
Vershil (procentueel)		-12,7%	-4,8%	4,2%	14,3%

Leningenportefeuilles

Opgenomen langlopende leningen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningportefeuille in de komende jaren:

Omschrijving	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	2021	2022	2023	2024
Stand per 1 januari	€ 40.820	€ 42.879	€ 43.138	€ 46.047
Nieuwe leningen	€ 6.800	€ 7.500	€ 10.000	€ 4.300
Reguliere aflossingen	€ 4.741-	€ 7.241-	€ 7.091-	€ 8.991-
Vervroegde aflossingen	€ -	€ -	€ -	€ -
Rente-aanpassing	€ -	€ -	€ -	€ -
Stand per 31 december	€ 42.879	€ 43.138	€ 46.047	€ 41.356
Gemiddeld percentage per 31 december	1,66%	1,38%	1,19%	1,24%
Rentelasten boekjaar	€ 696	€ 594	€ 532	€ 543

Op grond van de meest actuele liquiditeitenplanning wordt voor de jaren 2021 tot en met 2024 wordt nieuwe (her)financiering verwacht. Gelet op de verwachte liquiditeitenontwikkeling zullen deze een looptijd hebben van twee tot vijf jaar.

Uitzettingen

Uitzettingen is de term die de Wet fido bezigt voor verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen. Voor een indeling van de gemeentelijke uitzettingen naar risicocategorie wordt verwezen naar het kopje Kredietrisico's verderop in deze paragraaf.

De gemeente Alblasserdam heeft de volgende uitzettingen:

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
<u>Verstrekte geldleningen:</u>		
Stand per 1 januari 2021	€ 2.676	1,15%
Nieuwe leningen	€ -	
Reguliere aflossingen	€ 506-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Stand per 31 december 2019	€ 2.170	1,27%
<u>Beleggingen:</u>		
Geen	€ -	
Totaal uitzettingen per 31 december 2021	€ 2.170	

Schuldpositie

De afgelopen jaren is de bewustwording rond schuldposities, juist ook van overheden, sterk toegenomen. Een schuldpositie ontstaat indien de eigen middelen van een gemeente ontoereikend zijn om bijvoorbeeld activiteiten of investeringen te bekostigen. In dat geval dient externe financiering te worden aangetrokken. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de aan financiering verbonden rente en aflossingen andere noodzakelijke uitgaven van de gemeente verdrücken.

De (ontwikkeling van de) schuldpositie kan vanuit meerdere invalshoeken worden benaderd.

- Eén van de meest geijkte is de debt ratio. Deze ratio wordt ontleend aan de balans, waarbij wordt gezien welk percentage van het totaal vermogen/balanstotaal met vreemd vermogen gefinancierd is. Een algemeen gebruikelijke norm voor de beoordeling van de schuldpositie is een debt ratio van maximaal 80%. Een debt ratio van hoger dan 80% geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.
- Ook kan een verhouding worden bepaald tussen de netto schuld (balans) ten opzichte van de totale exploitatiebaten (netto schuld quote). Een netto schuld quote van kleiner dan 100% geeft een indicatie dat een gemeente de rentelasten van de schulden kan dekken uit de inkomsten. Bij een schuld quote tussen 100% en 130% is voorzichtigheid geboden (stoplicht op oranje) en een schuld quote hoger dan 130% geeft een indicatie dat de exploitatie te zwaar wordt belast met rentelasten (stoplicht op rood).
- De verwachte herfinancieringen, looptijden van leningen, rentepercentages van de leningen en de werkelijke rentelasten geven inzicht in de mate waarin de gemeente gevoelig is voor renteherzieningen.

In de navolgende tabel wordt de (ontwikkeling van) de schuldpositie van de gemeente Alblasterdam zowel in historisch perspectief als richting de toekomst in beeld gebracht. Dit beeld is gebaseerd op een prognose van de ontwikkeling van de balansposten voor de komende 4 jaar.

Tabel Verloop schuldpositie 2019-2024

Bedragen x € 1.000

	Werkelijk	Voorlopig	Raming	Raming	Raming	Raming
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Debt ratio						
Totale schuld (1)	€ 57.196	€ 49.320	€ 52.328	€ 52.597	€ 51.340	€ 50.984
Balanstotaal (2)	€ 72.998	€ 81.249	€ 82.757	€ 83.663	€ 82.594	€ 82.395
Debt Ratio	78%	61%	63%	63%	62%	62%
Solvabiliteit (incl. vz)	22%	39%	37%	37%	38%	38%
Nettoschuld per inwoner						
Netto schuld (3)	50.743	42.886	45.913	46.201	44.963	44.607
Aantal inwoners	€ 19.955	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Bedrag x € 1,-	€ 2.543	€ 2.144	€ 2.296	€ 2.310	€ 2.248	€ 2.230
Schuldevolutie (4)						
Bedrag x € 1,-	€ 419	€ 399-	€ 151	€ 14	€ 62-	€ 18-
Netto Schuld	€ 50.743	€ 42.886	€ 45.913	€ 46.201	€ 44.963	€ 44.607
Exploitatiebaten (5)	€ 51.304	€ 71.621	€ 52.876	€ 52.154	€ 50.543	€ 50.563
Schuldquote %	99%	60%	87%	89%	89%	88%

(1) Som van opgenomen leningen, kortlopende schulden en overlopende passiva. Op grond van prognose balansposten 2015-2019.

(2) Op grond van prognose balansposten 2019-2023.

(3) Totale schuld minus som van uitgezette langlopende leningen, kortlopende vorderingen, liquide middelen en overlopende activa. Op grond van prognose balansposten 2019-2023

(4) Toe/afname nettoschuld per inwoner t.o.v. voorgaand jaar.

(5) Vóór mutaties reserves.

De debt ratio daalt in deze begrotingsperiode licht van 63% in 2021 naar 62% in 2024. De netto schuld / inkomsten (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) is in 2021 87% en in 2024 88%. De debt ratio en netto schuld zijn substantieel verbeterd door de verkoop van de aandelen Eneco in 2020.

Wij classificeren de schuldpositie als gunstig omdat de debt-ratio in alle begrotingsjaren kleiner is dan 80% en de schuldquote kleiner dan 100%. De schuldpositie blijft nagenoeg gelijk in deze begrotingsperiode.

- De restant looptijd van de lopende leningen per 1 januari 2021 is voor € 19,1 miljoen tussen 1 en 5 jaar, voor € 3,6 miljoen nog tussen 5 en 10 jaar en voor € 18,1 miljoen nog langer dan 10 jaar. Deze leningen kennen geen renteherzieningen tijdens de looptijd van de leningen.
- In de tabel bij onderdeel 'leningportefeuilles' hiervoor is inzicht gegeven in de rentelasten van de opgenomen leningen en de gemiddelde rentepercentages.

Risicobeheersing

Zoals eerder benoemd vormt risicobeheersing één van de pijlers van de Wet fido. De belangrijkste risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie betreffen rente- en kredietrisico's.

Renterisico's

Renterisico's kunnen vanuit Wet fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2021 kan de kasgeldlimiet voor de gemeente Alblasserdam als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2021:			
Begrotingstotaal	€	52,876	miljoen
Relevant percentage		8,5%	
Kasgeldlimiet	€	4,494	miljoen

De gemeente Alblasserdam verwacht in 2021 binnen de totale limietruimte te opereren. Gezien de lage (op dit moment nog steeds negatieve) rente voor kasgeldleningen, wordt de kredietruimte zo optimaal mogelijk benut.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald. De renterisiconorm heeft alleen betrekking op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Berekening renterisiconorm		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
Renterisico's		2021	2022	2023	2024
Renteherzieningen	€	-	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€	4.741	€ 7.241	€ 7.091	€ 8.991
Renterisico	€	4.741	€ 7.241	€ 7.091	€ 8.991
Berekening renterisiconorm					
Begrotingstotaal 2021	€	52.876			
Percentage cfm. regeling		20%			
Renterisiconorm 2021	€	10.575			
Toetsing renterisico aan norm:					
Renterisico	€	4.741			
Renterisiconorm	€	10.575			
Ruimte onder de norm	€	5.834-			

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Alblasserdam binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen) of uit verleende garanties.

Verstreckte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie wordt voor 2021 het volgende verloop verwacht:

Categorie	Verwachte stand per				% verdeling per eind 2021
	1-1-2021		31-12-2021		
	€	€	€	€	
Gemeenten / Provincies	€	-	€	-	0,0%
Overheidsbanken	€	-	€	-	0,0%
Woningcorporaties met garantie WSW	€	-	€	-	0,0%
Woningcorporaties zonder garantie					0,0%
Semi-overheidsinstellingen (1)	€	2.362	€	1.873	86,3%
Financiële instellingen (A en hoger)	€	-	€	-	0,0%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€	313	€	297	13,7%
Niet-toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€	-	€	-	0,0%
Totaal	€	2.675	€	2.170	100,0%

(1) Betreft GR Sportpark Souburgh

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Categorie	Risiko profiel	Verwachte stand per				% verdeling per eind 2021
		1-1-2021		31-12-2021		
		€	€	€	€	
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/ hoger	€	12.181	€	11.354	19,1%
Achtervangpositie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Laag	€	48.225	€	48.023	80,9%
Totaal		€	60.406	€	59.377	100,0%

Kas- en saldobehaar

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldoregulatie wordt verzorgd vanuit Servicecentrum Drechtsteden. De gemeente was, is en blijft daarbij overigens eigenaar van de betreffende bankrekeningen.

Een hulpmiddel bij de saldoregulatie èn voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitenplanning, welke door het SCD in nauw overleg met de gemeente is opgezet.

Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten rond bijvoorbeeld investeringen.

Schatkistbankieren

Bij het gemeentelijk saldobehoor dienen de voorschriften rond Schatkistbankieren in acht te worden genomen. Onder deze regeling dienen gemeenten tijdelijk overtollige geldmiddelen, rekening houdend met een drempelbedrag, bij het Ministerie van Financiën te stallen. Het drempelbedrag voor de gemeente Alblasterdam voor 2021 kan als volgt worden berekend:

Begrotingstotaal	€	52,876 miljoen
Relevant percentage		0,75%
Drempelbedrag (afgerond)	€	397

Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Informatievoorziening

Minimaal twee maal per jaar vindt een overleg plaats met het Servicecentrum Drechtsteden over de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken. Indien daartoe vanuit gemeente of vanuit SCD behoefte dan wel noodzaak wordt gevoeld vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats. Voor zover relevant zullen door het SCD rapportages worden opgeleverd voor in- of extern gebruik.

5. Paragraaf bedrijfsvoering

Samenlevingsagenda 2.0

De begroting 2021 is anders dan voorgaande jaren vooraf gegaan door een prioriteitendiscussie, waar een onderscheid is aangebracht tussen going concern taken en projecten. Ook heeft er een kritische kijk plaatsgevonden op alle wagons in onze samenlevingsagenda en de haalbaarheid van deze wagons in tijd en geld. De raad heeft bij de behandeling van de begroting keuzes gemaakt die in 2021 uitgevoerd gaan worden. De uitdaging is om de gestelde ambities op de programma's door te laten lopen, zonder enerzijds afbreuk te doen aan het ritme van onze samenleving en anderzijds het voorkomen van onrealistische capaciteitsdruk op het ambtelijk apparaat.

In het kader van Samen Doen starten we eind 2020 met een pilot en leertraject Open Stad. Dit doen we samen met de provincie Zuid Holland en andere gemeenten, waaronder Dordrecht. Doel is om te kijken of dit platform Open Stad een instrument voor de gemeente kan zijn om de participatie ook langs digitale kanalen vorm te geven. Afronding van de pilot is einde kwartaal 1 2021.

Organisatieontwikkeling

Ontwikkelingen in onze omgeving vragen om een noodzakelijke beweging naar een wendbare en vitale organisatie in, met en voor de samenleving. Het is van belang dat onze organisatie in staat is om deze beweging te maken en aan te sluiten bij de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen door inzet van verbindende medewerkers. Wij zetten in op samenwerking en vinden het belangrijk dat we een toekomstbestendige organisatie zijn die denkt én doet in mogelijkheden en waarbinnen medewerkers zelf regie nemen. In 2021 gaan we krachtig verder met de ingezette koers en het realiseren van de geformuleerde doelstellingen. Dit doen we vanuit vijf programmalijnen, met de volgende doelstellingen en speerpunten:

- *Samenleving:* samen werken aan de opgaven staat centraal. Er zijn heldere organisatie- en teamdoelen die we regelmatig bijstellen en afstemmen op onze omgeving. Samenwerken aan de opgaven staat centraal en samenlevingsgericht werken is ingeburgerd binnen onze organisatie. We bewegen als gemeente waar mogelijk mee met de samenleving. De samenleving geldt als vertrekpunt en als organisatie sluiten we continu aan bij wat er speelt.
- *Ontwikkelen en samenwerken:* we werken vanuit rollen en weten waarom we doen wat we doen. Werken volgens de bedoeling is ons uitgangspunt. Dit betekent dat het doel centraal wordt gesteld en niet de richting ernaar toe. We doen datgene dat goed is voor de samenleving. Daar richten we onze teams ook op in. Continu leren is vanzelfsprekend, net zoals het nemen van eigen regie en het werken vanuit talenten. Waarbij we inzetten op samenwerken en sterke, veilige basis- en opgave teams waarbinnen iedereen wordt ingezet op talenten en we toe groeien naar meer zelforganiserende teams.
- *Het nieuwe werken:* de huisvesting ondersteunt onze manier van werken. Tijd- en plaats onafhankelijk werken is ingeburgerd. Waarbij het uitgangspunt is dat we werken in, met en voor de samenleving.
- *Kwaliteit op orde:* continu verbeteren van werkwijzen is ingeburgerd, de nieuwe werkwijzen zorgen voor een optimale ondersteuning van de wendbare en vitale organisatie

waar we naartoe bewegen. Hierbij is het procesmanagement geïmplementeerd, nemen proceseigenaren hun rol en verantwoordelijkheden en komt de organisatie meer in control.

- *Vitaliteit*: gezond voelen, gezond denken en gezond bewegen horen er helemaal bij. We hebben geleerd om grenzen te stellen, we bewaken de balans tussen werk en privé, we werken vanuit onze kracht en zorgen voor onze vitaliteit.

Vanuit de programmalijnen vinden verschillende ondersteunende activiteiten plaats, zoals het opstellen en realiseren van teamdoelen voor 2021, verder aan de slag met het inrichten van processen en optimaliseren van onze werkwijzen, teamontwikkeling, opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, feedback geven en ontvangen, week van de vitaliteit en het verbeteren van onze dienstverlening.

Alle activiteiten dragen bij aan het reeds bestaande motto van de organisatieontwikkeling: 'Samen doen!' Wij bouwen samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en verenigingen aan een dorp met karakter.

Duurzame inzetbaarheid

Onze doelstelling is om te komen tot een ziekteverzuimpercentage van 5,3 of lager. Sinds 2018 is het ziekteverzuim hoger dan deze norm. Het ziekteverzuimpercentage is sterk dalend en de verwachting is dat het ziekteverzuim in 2020 zelfs onder de 4% komt. Een groot deel van het ziekteverzuim wordt veroorzaakt door langdurig ziekten. Uit analyses blijkt dat 80% van de ziektegevallen niet werk-gerelateerd is. Er is maatwerk geboden om medewerkers te ondersteunen bij zorgvuldige re-integratietrajecten waarmee de duur van het verzuim is verkort. Daarnaast wordt er preventief maatwerk geboden aan medewerkers om eerder te kunnen stoppen met werken. Het blijft ook in 2021 en verder van belang om goed te analyseren wat de aanleiding van het ziekteverzuim is om de huidige trend van afname van ziekteverzuim en de doelstelling lager dan 5,3% te continueren. Het huidige beleid wordt in 2021 voortgezet, waarbij we acties inzetten om ziekteverzuim te voorkomen. Leidinggevenden signaleren vroegtijdig (dreigende) disbalans bij medewerkers en verwijzen door naar de verzuimconsulent of bedrijfsarts. In de overleggen met het Sociaal Medisch Team (SMT) komt preventie van gezondheidsproblemen, knelpunten in arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim continu aan bod. Bij langdurig ziekteverzuim wordt de bedrijfsarts ingeschakeld, naast de doorlopende contactmomenten die er met een medewerker zijn.

In 2021 worden vanuit de programmalijn vitaliteit verschillende activiteiten georganiseerd gericht op gezond voelen, gezond denken en gezond bewegen. Waarbij medewerkers zelf hun grenzen stellen en hun balans werk en privé bewaken. Vitaliteit heeft een prominente rol in het organisatie ontwikkelprogramma, waarbij wordt ingezet op het creëren van verdere bewustwording over het belang van vitaliteit en om medewerkers te prikkelen om vanuit hun kracht te werken en te zorgen voor hun eigen vitaliteit.

Duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers is eveneens een belangrijk aandachtspunt binnen onze organisatie en de Drechtsteden. Samen met de andere Drechtsteden organisaties werken we in 2021 aan een nieuw gezondheidsbeleid en werving- en selectie beleid.

Integriteit

We hebben een wettelijke verplichting tot het voeren van een integriteitbeleid. Regionaal zijn er verschillende integriteitregelingen vastgesteld. Hiermee is de basis gelegd voor gemeenschappelijk integriteitbeleid binnen de verschillende organisaties in ons netwerk. Alle nieuwe medewerkers die in dienst komen binnen onze organisatie leggen de eed of belofte af aan de burgemeester en volgen een training morele oordeelsvorming. In 2021 wordt deze training aangeboden aan alle medewerkers, zodat meer bewustwording gecreëerd wordt binnen onze organisatie.

Vertrouwenspersoon

De gemeente Alblaserdam heeft in 2020 drie interne vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit aangesteld. De vertrouwenspersonen hebben zitting in een intervisiegroep in de regio en kunnen elkaar binnen de regio in bijzondere gevallen ook vervangen. Medewerkers die grensoverschrijdend gedrag ervaren, kunnen deze vertrouwenspersonen op vertrouwelijke basis benaderen voor een luisterend oor, advies en bijstand. De vertrouwenspersoon is er in de eerste plaats voor opvang en begeleiding van medewerkers die ongewenst gedrag (hebben) ervaren. Daarnaast zijn zij binnen de organisatie ook van betekenis voor de voorlichting over grensoverschrijdend gedrag en voor gevraagd en ongevraagd advies aan het management over het stellen en handhaven van gedragsnormen.

HR systeem

Per 1 januari 2021 gaan we regionaal over naar een nieuw HR systeem. Eind 2020 gaan we aan de slag met de voorbereiding voor de implementatie van dit systeem waarbij Alblaserdam vanuit het SCD wordt ondersteund. Hierbij is de eerste prioriteit de overgang van de data van ADP naar AFAS voor de salaris- en personeelsadministratie zodat deze per 1 januari 2021 volledig is geïmplementeerd.

Daarna vindt er in 2021 een gefaseerde implementatie plaats waarbij er ruimte is voor maatwerk zoals het implementeren van een werving en selectie module en een verdere doorontwikkeling basisprocessen.

Huisvesting

De verbouwing van het gemeentehuis is afgerond en het project formeel afgesloten. De verdere uitwerking van onder andere het beheerplan en dienstverleningsconcept is in de lijn belegd en bij het betreffende team geborgd. Er vindt ieder kwartaal een gebruikersoverleg plaats en jaarlijks een huurdersoverleg. Daarnaast is er een programmatafel, waarin vooral de activiteiten in en vanuit De Rederij besproken worden.

Regionale samenwerking

De uitvoering van de Groeiagenda is een van de pijlers van de regionale samenwerking in 2021. De structuur met bestuurlijke werkgroepen en een monitoringsgroep krijgt steeds meer vorm. Er verschijnt twee keer per jaar een monitor waarin de voortgang van de doelen en ambities staat beschreven die de gemeenteraad in staat stelt te sturen. Daarnaast biedt de monitoringsgroep jaarlijks Opgavebladen aan voor het komende jaar die als onderdeel van de begrotingscyclus lokaal vertaald kunnen worden. De projecten benoemd en toegekend in de Regiodeal worden voortvarend opgepakt.

Het aanpassen van de samenwerking op het sociaal domein zal naar verwachting het eerste kwartaal van 2021 nader vorm krijgen. De keuze voor een nieuwe structuur is onderwerp van een zorgvuldig traject dat in 2020 doorlopen is, waarin vooral gezocht is naar een goede balans tussen regionale efficiencyvoordelen en lokaal maatwerk. Een structuur waarin de lokale raden het eigenaarschap beter kunnen oppakken, zonder de soms ingewikkelde en meer tijdrovende constructie met een DSB en Drechtraad.

Met de aanpassingen in de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden voor het sociaal domein zal er ook een uitspraak moeten worden gedaan over een eventuele voortzetting van een GR voor alleen de bedrijfsvoeringstaken. De kans dat dit ook via een ander construct geregeld gaat worden achten wij aanzienlijk.

Communicatie en bestuursstijl

Communicatie is zoveel mogelijk aan de voorkant betrokken bij de bestuurders en bij de projecten binnen de organisatie. Zo kunnen we vooraf meedenken over o.a. krachtenanalyse, kritiek/repliek, framing, kernboodschap en timing. Op die manier houden we (zoveel mogelijk) de regie op communicatie en de (social) media. Daar ligt naar ons idee de toegevoegde waarde van communicatie. Communicatie wordt een verplicht en vast onderdeel van het bestuurlijk besluitvormingstraject.

Samenlevingsagenda

Voor 2021 zien we de doorontwikkeling van de Samenlevingsagenda als leidraad. Daarnaast blijven we natuurlijk ook alert op nieuwe ontwikkelingen, proactief en reactief. Efficiënt- en effectiefgericht werken wordt steeds belangrijker (tijd/uren/geld), we verleggen daarom de focus van alle projecten naar vooral de bestuurlijke prioriteiten. Niet bestuurlijke prioriteiten worden alleen uitgevoerd 'indien' dit gewenst is.

Intern

Het tijdig betrekken van communicatie bij plannen en ontwikkelingen is essentieel. Communicatie in het hart van het beleid maakt beleid ook krachtiger, met meer draagvlak en betere uitvoerbaarheid. Waar nodig geven we intern trainingen of uitleg bij bijvoorbeeld teamoverleggen. Via het regionale opleidingscentrum Skillstown worden diverse schrijftrainingen aangeboden voor die collega's die daar behoefte aan hebben. Ook een schrijfwijzer vormt onderdeel van het introductieprogramma. Zo zorgen we ervoor dat medewerkers zelf een basisuitvoering kunnen leveren (bouwstenen persbericht, speeches, bewonersbrieven etc). Team communicatie levert vervolgens de kwaliteitstoets en rondt af.

Regionaal

De inzet van het SCD-communicatie zien we zoveel mogelijk als expertisecentrum en regievoerder op regionale thema's (energie/duurzaamheid, KZA etc). Zoveel mogelijk zetten we in op meervoudig lokaal met een lokale touch. Hierin ligt de rol van de toegevoegde waarde van het SCD-communicatie.

Informatieveiligheid

Bewustwording van informatieveiligheid blijft ook in 2021 een belangrijke prioriteit. Het nieuw in gebruik genomen digitale platform (Skillstown), waarop Drechtsteden breed online cursussen worden aangeboden, zal hierbij een belangrijke bijdrage leveren aan de kennis en bewustwording van de organisatie.

Daarnaast komt er een nieuw en lokaal Tactisch Informatiebeveiligingsplan voor 2020-2024 welke aan zal sluiten op het regionale Strategische Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden voor 2020-2024. Verdere implementatie en borging van het Tactisch Informatiebeveiligingsplan en het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden zullen samen met de Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) worden voortgezet.

De verdere samenwerking met de Drechtstedenregio waaronder het delen van kennis en ervaringen binnen de Drechtstedengemeenten vindt via het Periodiek Informatiebeveiliging Overleg Drechtsteden (PIO-D) plaats.

AVG

De AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) is inmiddels enige tijd van kracht, maar de implementatie en de borging hebben nog steeds een behoorlijke impact op de organisatie en de werkwijzen. In 2021 gaan we verder met de implementatie en borging van de AVG.

Er zal een nieuw regionaal en lokaal privacy beleid afgestemd worden waarin deze implementatie en verdere borging worden meegenomen.

Voor processen die als hoog risico worden aangemerkt, worden Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uitgevoerd en procesaanpassingen doorgevoerd. Ook staat een jaarlijkse evaluatie van regionale inzet op de AVG gepland. In het regionale privacy coördinatoren overleg zal binnen de Drechtstedenregio kennis en ervaring gedeeld worden en afstemming plaatsvinden, waaronder via een actieplan.

De uitvoering van de rechten van betrokkenen (recht op inzage, verwijdering, wijziging etc. van persoonsgegevens) zullen worden overgedragen aan Dienstverlening Drechtsteden.

ENSIA

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. Het heeft als doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de BIO.

De gemeente moet zichzelf middels een zelfevaluatie, een IT audit, een collegeverklaring en een passage over informatieveiligheid in het jaarverslag verantwoorden over het thema informatieveiligheid aan de gemeenteraad. Dit is de horizontale verantwoording.

Daarnaast moeten gemeenten over een aantal zaken verticale verantwoording afleggen (aan andere instanties). Dit zijn de Basisregistratie Personen (BRP), DigiD, Suwinet, Paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). De basis van deze verticale verantwoording vormt de horizontale verantwoording aangevuld met specifieke eisen per onderwerp. Met ENSIA heeft het ministerie van BZK een structurele manier om het proces rondom de verantwoording van informatieveiligheid. Indien een gemeente niet aan ENSIA-richtlijnen voldoet, kan BZK escaleren.

Informatiemanagement

Door de combinatie van de samenwerking op het gebied van ICT en de onderlinge diversiteit van de organisatie binnen de Drechtsteden is het van belang om hierover regionaal af te stemmen. Alblasserdam neemt daarom deel aan het Informatie Managers Overleg Drechtsteden (IMO-D), waarin tweewekelijks in Drechtstedenverband wordt gesproken over diverse onderwerpen, initiatieven en ontwikkelingen op het gebied van informatiemanagement.

Wensen en ideeën vanuit de organisatie over informatievoorziening en automatisering zullen begeleid worden middels een storyboard-traject. In drie fasen worden nieuwe oplossingen ontwikkeld, gebouwd en ingevoerd waarbij de Stuurgroep Storyboard beslist wanneer doorgedaan mag worden naar een volgende fase.

Klant-, zaak- & archiefsysteem

De implementatie van het nieuwe Klant-, Zaak- en Archiefsysteem (KZA) is nog in volle gang. Het systeem vervangt het huidige Mozaïek. Steeds meer medewerkers werken met KZA. Het regionale KZA-project wordt afgerond eind 2020, maar 60% van de restpunten zijn dan nog niet opgelost. In 2021 gaan we verder met het oppakken van deze restpunten. Dit betreft o.a. de uitrol van de overige 400 processen, de uitfasering van Mozaïek, nieuwe tenants (omgevingen) en koppelingen met andere applicaties. Het is belangrijk dat we de medewerkers blijven ondersteunen tijdens dit traject. Doordat Mozaïek voorlopig nog actief is, is er sprake van een dubbele beheerlast voor de medewerkers. Wanneer de restpunten zijn opgelost, kunnen we als gemeente ook stappen gaan zetten in de voorgenomen procesverbeteringen en de voordelen ervaren van zaakgericht werken.

eBesluitvorming

Eind 2020 is de gemeente met haar vergadersysteem overgestapt van Ibabs naar Gemeenteoplossingen. Hiermee is het project bestuurlijke besluitvorming e-besluitvorming formeel afgerond. In 2021 is er blijvende aandacht voor de kwaliteit van de college- en raadsvoorstellen en het op een juiste manier bestuurlijk afhandelen van de besluitvorming.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische kwaliteitszorg is het organisatorisch waarborgen dat de geleverde producten en diensten voldoen aan de eisen van de gebruikers, het recht en de omgeving. Juridische kwaliteitszorg omvat ook de juridisch controltaken. Juridische kwaliteitszorg richt zich op gemeentebrede acties, acties op specifieke beleidsterreinen en acties in het kader van regionale samenwerking. Gemeentebreed wordt, vanuit juridisch control, sturing gegeven aan het opdrachtgeverschap richting het Juridisch Kennis Centrum Drechtsteden (JKC), inclusief de bewaking van de kwaliteit van door hen geleverde producten en diensten. De samenwerking met het JKC loopt goed en er wordt voortdurend gezocht naar optimalisatie van processen.

Het proces omtrent WOB-verzoeken (Wet openbaarheid van bestuur) loopt goed. Ook hier vindt er een goede samenwerking tussen het JKC, de juridisch controller en betrokken afdelingen plaats.

Klachten gericht aan de gemeente worden behandeld door de klachtcoördinator. Hierbij wordt steeds eerst ingezet op mediation waardoor formele procedures kunnen uitblijven. Diverse klachten kunnen op deze manier snel worden opgelost.

Alblasserdam heeft een eigen onafhankelijke commissie voor bezwaarschriften. De commissie wordt ondersteund door een secretaris die werkzaam is bij het Juridisch Kenniscentrum (JKC). Bij de behandeling van bezwaarschriften wordt gebruik gemaakt van het voeren van informele gesprekken tussen bezwaarmaker, vergunninghouder en bevoegd gezag. Daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van het ambtelijk horen. Op deze manier worden veel bezwaarschriften afgehandeld zonder de formele bezwaarschriftenprocedure te hoeven volgen. De bezwaarschriftencommissie heeft het hierdoor minder druk. Het JKC is in 2020 gestart met het onderzoek naar een regionale bezwaarschriftencommissie.

Met ingang van 1 januari 2018 zijn wij als gemeente verplicht al onze openbare besluiten (zoals verordeningen, beleidsregels, vergunningen, nadere regels) digitaal te publiceren in het DROP (Decentrale Regelgeving Officiële Publicaties). Inmiddels zijn we zover dat we een inventarisatie hebben gemaakt van het aanwezige beleid en verordeningen. Ook is er in kaart gebracht of er regels zijn die nog gepubliceerd moeten worden. Zodra de gemeente een verordening compleet heeft, levert de gemeente deze aan het JKC die voor publicatie zorgt. Met dit overzicht en de juiste publicatie voldoen we ook aan de in te voeren Omgevingswet.

Alblasserdam neemt deel in het Juridisch Drechtsteden Overleg (JuDO) waar kennisdeling tussen gemeenten, stroomlijning en implementatie van nieuwe regelgeving wordt afgestemd. Ook hier wordt nauw samengewerkt met het JKC die specifieke kennis en capaciteit in huis heeft.

Binnen onze gemeente is in 2020 veel aandacht besteed aan handhaving. De juridisch controller en de handhavingsjurist hebben samen met het team handhaving en toezicht een mooie slag geslagen om de processen te stroomlijnen en een kwaliteitsslag te maken. Ook is er geïnvesteerd in nauwere contacten met de Omgevingsdienst en wordt er gezocht naar optimalisering van de processen.

Bedrijfsvoeringsonderdelen bij Servicecentrum Drechtsteden

Veel bedrijfsvoeringsonderdelen zijn sinds 1 april 2008 ondergebracht bij het SCD. Het SCD levert diensten op het gebied van financiën, informatisering, automatisering, documentaire informatievoorziening, communicatie, inkoop, personeel en organisatie, facilitaire en juridische zaken.

Vanuit het advies van de commissie Deetman is er in 2019 door het SCD gewerkt aan het koersdocument bedrijfsvoering SCD welke aansluit bij de wensen en de ontwikkelingen van de deelnemende organisatie. Waarbij de kwaliteit van producten en diensten moeten verbeteren om bij te kunnen (blijven) dragen aan de organisatieontwikkelingen van het SCD en van de deelnemende organisaties. En er is meer maatwerk gewenst. In 2019 en in 2020 is het SCD samen met de deelnemende organisaties aan de slag gegaan met de thema's PenO in actie, ICT Verandert en het optimaliseren van processen. In 2021 wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

Bij deze wijze van organiseren is het voeren van regie, op zodanige wijze dat de opdrachtgevers- en eigenaarsrol goed tot zijn recht komt, onmisbaar. Waarbij het SCD en gemeente Alblasserdam samen de aandacht hebben voor de opdrachtgevers- en opdrachtnemersrol. Het versterken en de borging van het opdrachtgeverschap blijft onder de aandacht van Alblasserdam in 2021. Waarbij de taken van de basisdienstverlening van het SCD op een goede wijze worden afgenomen.

6. Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Alblasserdam heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen zoals gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en stichtingen. In de door de gemeenteraad op 21 april 2015 vastgestelde Nota Verbonden partijen Alblasserdam 2015 is een beschrijving van het begrip Verbonden partij opgenomen. Ook staat hierin een afwegingskader voor het aangaan van een Verbonden partij en is er een kader en instrumentarium opgenomen voor sturing en toezicht. In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de partijen waarin de gemeente participeert en wordt ingegaan op het risicoprofiel. Voor de beleidsinhoud van de Verbonden partijen wordt verwezen naar de programma's in de begroting. Op basis van een risicoprofiel en -classificatie wordt aan iedere verbonden partij een sturingspakket gekoppeld. Bij een hoger risicoprofiel worden zowel voor het college als voor de raad meer instrumenten ingezet.

Overzicht verbonden partijen

Alblasserdam neemt deel in de volgende verbonden partijen, waarbij het openbaar belang per partij is weergegeven.

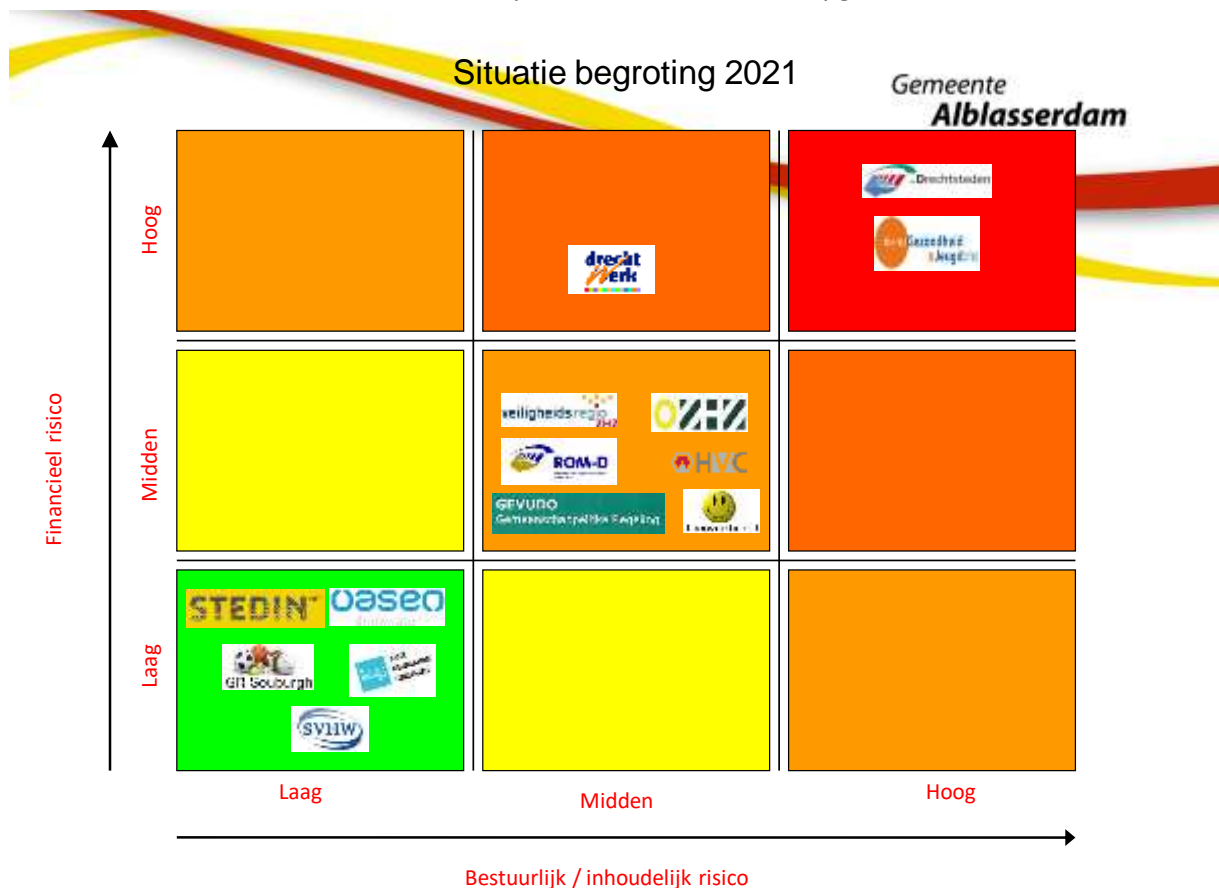
Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	Dordrecht	De GRD heeft tot doel draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. Hiertoe behartigt de GRD de gemeenschappelijke regionale belangen op de terreinen (a) Economie en bereikbaarheid, (b) Fysiek, (c) Sociaal, (d) Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, (e) Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering en (f) beleidsonderzoek.
2. Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk	Dordrecht	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken. Hiermee streeft de organisatie ernaar dat mensen kunnen werken naar vermogen.
3. Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJZH)	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van de belangen op het terrein van: volksgezondheid, maatschappelijke zorg, onderwijs en jeugdzorg.
4. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, centrale post ambulancevervoer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid
5. Gemeenschappelijke regeling Sportpark Souburgh	Alblasserdam	Het in stand houden en exploiteren van een sportpark met alle daarbij behorende voorzieningen, zoals terreinen, gebouwen en andere accommodaties, een en ander binnen het gebied als aangegeven op de bij deze regeling behorende gewaarmerkte tekening.
6. Samenwerkingsverband Vastgoedinfo, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	Klaaswaal	Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot: de heffing en invordering van belastingen; de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken; de administratie van vastgoedgegevens; het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden.
7. GR Omgevingsdienst	Dordrecht	De Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ondersteunt de deelnemende regiogemeenten en de Provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving en op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
8. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) en Gemeenschappelijke Regeling Gevudo	HVC: Alkmaar Gevudo: Dordrecht	Gevudo: In de praktijk: Het houden van 20% aandeelhouderschap van de HVC. De eigen stortplaats is in 2007 verkocht aan HVC. In beginsel had zij hetzelfde doel als HVC afvalcentrale. HVC afvalcentrale: Zorg dragen voor het op milieu hygiënisch verantwoorde wijze bewaren, bewerken en (doen) verwerken van huishoudelijk en andere categorieën van afvalstoffen met bijkomende werkzaamheden.
9. Stedin	Rotterdam	Regionale Nederlandse netbeheerder, die verantwoordelijk is voor het transport van elektriciteit en gas.
10. Oasen	Gouda	Het (doen) exploiteren van een of meer waterleidingbedrijven en laboratoria.
11. Bank Nederlandse gemeenten	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. De Bank Nederlandse Gemeenten biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen.
12. Rom-D	Dordrecht	De doelstelling van de ROM-D is het versterken en uitbouwen van de regionale economie, in die zin dat een permanente toekomstige meerwaarde ontstaat en tenminste aansluiting wordt gevonden bij de landelijke ontwikkeling.
13. Stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam	Alblasserdam	De stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam ('SMILE') is per 1 maart 2013 opgericht en op diverse terreinen actief binnen de lokale gemeenschap. Er is gewerkt aan inzet van het gemeentelijk leerwerkbedrijf bij de uitvoering van de Participatiewet en inzet bij de operationalisering van de drie decentralisaties.

Risicoprofiel

Voor de bepaling van het risicoprofiel per verbonden partij voor het begrotingsjaar 2021 is een risicoanalyse opgesteld door het college en besproken met de gemeenteraad.

In onderstaand schema is de voor 2021 bepaalde risicoclassificatie opgenomen:

Toelichting op de verbonden partijen met een risicoclassificatie van gemiddeld en hoger:

- De GR DG&J ZHZ heeft een hoog financieel en een hoog inhoudelijk/bestuurlijk risico. Voor het onderdeel GGD is deze verbonden partij op orde. De (financiële) zorgen liggen bij het onderdeel SOJ. De laatste jaren is gebleken dat er tekorten ontstonden doordat de vraag naar jeugdhulp steeg en de rijksbijdrage niet toereikend is. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur.
- De GR Drechtsteden kent inhoudelijk grote risico's en een hoge financiële bijdrage door de gemeente. Er zijn zorgen over de realisatiekracht in sommige trajecten. De impact van de resultaten van de GRD is hoog voor de gemeente. Het risicoprofiel is daarom hoog. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur.
- De risico's van GR Drechtwerk worden hoog ingeschat. Het betreft met name financiële risico's, gebaseerd op de resultaten en ervaringen. De lokale inzet in het groeiende Smile versus de regionale organisatie van de sociale werkvoorziening heeft onze aandacht. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur.
- De GR VR ZHZ heeft een gemiddeld risico vooral door de hoge financiële bijdrage en een verminderde invloed op het beleid doordat het vooral om wettelijke taken gaat. Daarnaast is het risico dat de eerder opgelegde taakstelling niet wordt gehaald. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
- De GR ROM-D kent een gemiddeld risico. Verschillende onderdelen kennen negatieve algemene reserves en de invloed is beperkt door getrapte vertegenwoordiging via de Algemene vergadering van aandeelhouders.

- Het risico bij de GR Gevudo heeft een hogere classificatie door risico's in de bedrijfsvoering en doordat de informatievoorziening een aandachtspunt is. Het risico voor de gemeente beperkt zich tot het aandelenkapitaal. Alblasserdam is binnen het bestuur van Gevudo vertegenwoordigd en indirect via Gevudo in het bestuur van HVC.
- De GR OZHZ heeft een gemiddeld risico. Er kunnen nog steeds verbeteringen worden doorgevoerd in het werkproces. De gemeente en deze partij blijven hierover in gesprek. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
- De Stichting Leerwerkbedrijf Alblasserdam is voor 2021 een gemiddeld risico toegekend. Het financiële risico is gewijzigd. Er zijn risico's. Zowel 2018 als 2019 is afgesloten met een negatief resultaat. De afdracht staat onder druk. Alblasserdam is vertegenwoordigd in het bestuur.

Risicoclassificatie

Uit de risicoanalyse blijkt de volgende risico-classificatie:

Risico-classificatie	Verbonden partijen	Sturings- en toezichtsarrangementen
1. Laag	Stedin, Oasen, GR Souburgh, SVHW, BNG	Basis pakket
2. Laag / gemiddeld	--	
3. Gemiddeld	OZHZ, GR Gevudo (HVC), Rom-D, VRZHZ, Stichting Leerwerkbedrijf Alblasserdam	Pluspakket
4. Gemiddeld/hoog	GR Drechtwerk	
5. Hoog	DG&J ZHZ (*), GR Drechtsteden	Compleetpakket

(*) Gelet op het hoge financiële risico is voor de DG&J, onderdeel Jeugd 'maatwerk'afgesproken. Naast de sturingsarrangementen van het compleetpakket zal de raad geïnformeerd worden over inhoudelijke stukken met inspanningen die gericht zijn op het grip krijgen op de financiën.

Inhoud Sturingsarrangementen

Het risicoprofiel is een indicator voor het sturingsarrangementen van de raad en het college.

Hieronder zijn de pakketten opgenomen met daarin het onderscheid tussen de controlerende en kaderstellende van de gemeenteraad evenals de rolverdeling tussen raad en college.

	Kaderstellende rol (= sturen)	Controlerende rol (=beheersen)
Basis pakket	begroting verbonden partij met ambtelijk advies bespreken in college in de gemeentelijke begroting wordt jaarlijks een actuele risicoanalyse verbonden partijen opgenomen + bepaling welke pakketten gelden voor welke verbonden partijen + voor welke verbonden partij maatwerk wordt afgesproken, dit wordt door de raad vastgesteld begroting van de verbonden partij wordt voor zienswijze aan de raad voorgelegd jaarlijkse bijeenkomst waarin risicoanalyses verbonden partijen worden besproken tussen college en raad	jaarrekening verbonden partij met ambtelijk advies bespreken in college in de jaarrekening wordt door het college verantwoording afgelegd aan de raad over de verbonden partijen actieve informatieplicht: bij belangrijke tussentijdse ontwikkelingen informeert het college de raad via burap's of RIB
Plus pakket	hogere frequentie bestuurlijke en ambtelijke overleggen	alle P&C documenten verbonden partijen (ook burap's) worden met ambtelijk advies besproken in college in gemeentelijke burap wordt door het college verantwoording afgelegd aan de raad over de verbonden partijen met risicoclassificatie 'gemiddeld' of hoger
Compleet pakket	nog hogere frequentie bestuurlijke en ambtelijke overleggen er wordt een actieve dialoog tussen de raad en de verbonden partij georganiseerd door bijvoorbeeld de directie uit te nodigen in de raad	het college informeert de raad via een RIB over de P&C documenten van de verbonden partij zo nodig wordt de raad tussentijds geïnformeerd (ook buiten P&C documenten om)

Financiële informatie per verbonden partij

Voor de financiële informatie is gebruik gemaakt van de cijfers uit de begrotingen 2021 van de verbonden partij, tenzij die gegevens niet bekend waren bij opstelling van deze paragraaf. In dat geval zijn de gegevens gebaseerd op de jaarrekening 2019 van de verbonden partij.

	Verbonden partijen	Financieel belang	Eigen vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Vreemd vermogen	Geraamd Financieel resultaat Alblisserdam
	Bedragen x € 1.000,-		1-1	31-12	1-1	31-12	2021
	Gemeenschappelijke Regelingen						
1	Bureau Drechtsteden en staf	529					
1	Griffie	24					
1	Sociale Dienst Drechtsteden	13.160					
1	Service Centrum Drechtsteden	1.829					
1	Gemeentebelastingen Drechtsteden	23					
1	Onderzoekcentrum	62					
1	Totaal GRD	15.627	675	1.148	60.747	42.024	0
2	GR Drechtwerk	305	103	103	28.269	27.230	0
3	GR Dienst Gezondheid & Jeugd	7.291	2.432	1.705	31.283	31.190	0
4	GR Veiligheidsregio (incl. boxen)	1.436	4.020	3.341	68.124	74.868	0
5	GR Sportpark Souburgh	292	70	70	1.393	1.313	0
6	SVHW	200	795	700	6.300	6.200	0
7	GR Omgevingsdienst	1.604	1.736	3.485	6.693	2.154	0
8	Gevudo	0	30	30	0	0	0
	Vennootschappen						
8	HVC afvalcentrale	0	116.706	126.906	856.447	870.489	0
9	Stedin NV	454	2.699.000	2.949.000	4.292.000	4.340.000	206
10	Oasen NV	8	108.494	112.187	160.673	168.537	0
11	BNG NV	22	4.991.000	4.887.000	132.518.000	144.802.000	60
12	ROM-D Holding NV	93	4.127	4.118	2.150	2.163	0
13	ROM-D Dordtse Kill III CV	121	10.378	9.457	9.014	8.987	0
	Stichtingen						
14	Stichting leerwerkbedrijf Alblisserdam	0	141	70	256	301	0

7. Paragraaf grondbeleid

Algemeen

De paragraaf Grondbeleid geeft inzicht in de volgende zaken:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen;
- een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitaties en de risico's;
- de ontwikkeling van de reserve grondexploitaties.

Huidig grondbeleid

In mei 2019 heeft de raad de Nota Grond- en Vastgoedbeleid vastgesteld en de Nota Prijsbeleid Vastgoed voor de periode 2019–2022. In deze nota zijn de kaders voor het verder professionaliseren van de grond- en vastgoedzaken vastgelegd en wordt beschreven op welke wijze de gemeente Alblasserdam haar ruimtelijke doelstellingen wil realiseren.

Het grondbeleid is in grote lijnen een voortzetting van de voorgaande nota en kenmerkt zich door het begrip 'uitnodigingsplanologie'. De gemeente neemt het initiatief als procesregisseur, maar ziet niet automatisch een rol voor zichzelf met betrekking tot grondverwerving en het lopen van financiële risico's. Het uitgangspunt blijft daarom een "faciliterend grondbeleid, tenzij...". Daarbij behoudt de gemeente ruimte om ook actief grondbeleid te voeren in het geval dit noodzakelijk is om een beleidsdoel te realiseren. Met het afwegingskader dat in de nieuwe nota is opgenomen kan de keuze voor de te volgen strategie op een transparante wijze worden bepaald.

De belangrijkste financiële uitgangspunten zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Alblasserdam en ontleend aan de verslagleggingsregels voor grondexploitaties van de commissie BBV.

In de nota Grond- en vastgoedbeleid is naast de beleidsvisie, zoals hierboven beschreven, ook een aantal specifieke uitgangspunten voor de grondexploitaties geformuleerd. Deze zijn:

- de grondexploitaties worden jaarlijks geactualiseerd;
- eventuele verliezen worden direct genomen en worden verwerkt in verliesvoorzieningen;
- winsten in projecten worden pas genomen bij het afsluiten van de projecten;
- tussentijdse winstneming is mogelijk bij een negatieve boekwaarde (gerealiseerde opbrengsten zijn hoger dan de gerealiseerde kosten) en als er meer dan 90% zekerheid over de nog te maken kosten bestaat;
- bij aanvang van projecten wordt grond gewaardeerd op inbrengwaarde;
- er vindt geen directe verevening plaats tussen projecten;
- de weerstandsratio dient tussen 1,0 en 1,4 te zijn;
- de verantwoordelijkheid van het grondbeleid ligt bij de portefeuillehouder financiën;
- projectwethouders zijn integraal (dus ook financieel) verantwoordelijk voor de projecten waar zij bestuurlijk opdrachtgever van zijn.

Grondverwerving en uitgifte

Het uitgangspunt in het huidige grondbeleid is dat de gemeente niet actief gronden aankoopt ten behoeve van de locatie en gebiedsontwikkeling, tenzij er overwegingen zijn om dit wel te doen. Daarbij moet worden gedacht aan het verwezenlijken van ambities en doelstellingen die niet door de markt worden 'opgepakt'.

Geplande gronduitgiften:

- Waterhoven, uitgifte voor woningbouw (uitgifte loopt, laatste uitgifte gepland in 2023);
- Dok12 (voorheen Dok11) eerstelijnszorg, verkoop Esdoornlaan 2 voor uitbreiding Dok11
- Ontwikkeling CKC Locatie

Fasering woningbouw

In onderstaande tabel wordt een prognose gegeven van de oplevering van nieuwe woningen voor de jaren 2020-2021 en verder. In de projectrapportages inzake de grondexploitaties wordt gerapporteerd over het moment van de verkoop van de grond (doorgaans één jaar eerder).

Programma Woningbouw Alblasserdam (incl. derden- ontwikkelingen)	Opleveringen			
	2020	2021	2022	2023
<i>Grondexploitatieprojecten</i>				
Waterhoven	7	4	15	8
Vinkerpolderweg/kavels Lint	9			
Alblasserwerf, Havenmeesters	14			
Alblasserwerf, de Noord	16	17		
Dok 12			12	
Parallelweg/Mavo	4		4	
Wipmolenlocatie			36	
West-Kinderdijk 281			2	
Oost Kinderdijk - Hardam		6		
Oost Kinderdijk - Jonker kassencomplex		9	8	
CKC Locatie		20		
Oost kinderdijk Pijlstoep			2	
Havengebied			9	90
Wooncentrum Baas Oost Kinderdijk		10	10	
Hof Souburgh	4			
	54	66	98	98

* prognose grondopbrengsten grondexploitatieprojecten ca. 1 jaar eerder

De bovenstaande planning is realistisch. Op de woningmarkt in Nederland is nog steeds sprake van krapte. De vraag naar woningen is groot en de huizenprijzen stijgen nog steeds, ondanks de Covid-19 crisis.

Ontwikkelingen Bouwgronden in exploitatie (BIE's)

De grondexploitatieportefeuille van de gemeente Alblasserdam omvat op dit moment nog 1 BIE (bouwgrond in exploitatie):

- Waterhoven.

Project Waterhoven

Dit project betreft het realiseren en opleveren van een woonwijk met kavels voor particulier opdrachtgeverschap en projectwoningen met bijbehorende infrastructuur en woonomgeving in het plan Waterhoven.

Wat gaan we doen?

De volgende acties zijn ingezet en worden de komende periode voortgezet:

- De gemeente heeft de resterende grond (oorspronkelijk 23 kavels) opnieuw in de markt gezet. De bedoeling is om met de meest geschikte partij afspraken te maken over de levering voor een ontwikkeling binnen de kaders van het bestemmingsplan.
- De laatste 4 kavels in fase 6B worden via Klein Alblas verkocht aan particulier opdrachtgevers.
- Het woonrijp maken is gepland aansluitend op de oplevering van alle woningen op het betreffende eiland.
- Onderhoud aan nog niet opgeleverde plandelen en nazorg ten aanzien van de openbare ruimte rondom de opgeleverde woningbouw.
- Verder zal afwikkeling van de Samenwerkingsovereenkomst met Klein Alblas de nodige tijd vergen.

Verwachte resultaten grondexploitaties

De in de 'Actualisatie grondexploitaties 2020' opgenomen resultaten vormen de basis voor de cijfers die worden gepresenteerd op het product grondexploitaties en het verwachte verloop van de algemene reserve grondexploitaties. Ook de ingeschatte risico's en het benodigde weerstandsvermogen zijn daaraan ontleend.

Daarnaast wordt een 'doorkijk' gegeven naar effecten van de ontwikkelingen op de projectresultaten en de ontwikkeling van de reserve grondexploitaties.

In de actualisatie van de grondexploitaties 2021 (voorjaar 2021) zal deze doorkijk verder worden uitgewerkt in de rapportage 'Actualisatie grondexploitaties 2021' en de eventuele wijzigingen worden verwerkt in de begroting.

De grondexploitatie Waterhoven kent een positief resultaat op eindwaarde van ca. € 0,7 mln. Het resultaat verslechtert enigszins door meerkosten als gevolg van hogere planbegeleidingskosten.

Risico's

In het kader van de 2e Burap 2020 zijn de risico's van de projecten opnieuw beoordeeld. Ten opzichte van de 'Actualisatie Grondexploitaties 2020' heeft dit niet geleid tot wijzigingen. Grootste risico is het mogelijke negatieve effect dat kan optreden als gevolg van het ontbinden van de samenwerkingsovereenkomst (vertraging en claim en ontwikkelaar).

De risico's worden niet verwerkt in de grondexploitaties zelf, maar worden apart benoemd. Voor de actieve verliesgevende grondexploitaties worden de risico's afgedekt middels de algemene reserve grondexploitaties. Voor de winstgevende projecten wordt dit gedekt uit het positieve resultaat mits het risicobedrag het positieve resultaat niet overschrijdt.

Financiële positie grondexploitaties

De grondexploitatieresultaten zijn van invloed op de financiële positie van de gemeente. De gemeente Alblasterdam kent de volgende reserves en voorzieningen die verband houden met de ingeschatte resultaten van de grondexploitaties:

Algemene reserve grondexploitatie

Deze reserve is bedoeld als algemene buffer voor het opvangen van mogelijke tekorten binnen de verschillende grondexploitaties en ter dekking van de risico's van de verliesgevende grondexploitaties.

De stand van de reserve grondexploitaties per 31-12-2019 bedraagt € 1.410.000.

Voorziening verliesgevende grondexploitaties

Deze voorziening dient voor het opvangen van tekorten die zijn ontstaan bij een grondexploitatie. In het kader van de BBV-voorschriften is het noodzakelijk een voorziening te treffen op het moment dat een verlies wordt berekend.

Weerstandscapaciteit

Het gemeentelijk grondbeleid is een terrein waarbij enerzijds de gewenste gemeentelijke koers richtinggevend is maar anderzijds de externe omstandigheden ook van invloed kunnen zijn op het gewenste resultaat. De vastgoedmarkt, waar het grootste deel van de exploitaties sterk door wordt beïnvloed, is een moeilijk voorspelbaar en beheersbaar terrein. Zeker op de bedrijvenmarkt maar ook op de woningmarkt zijn economische schommelingen direct van invloed op de prijs maar vooral op de afzetnelheid. Al met al betekent dit dat bij de realisatie van de gewenste projecten een zeker risico ontstaat. De gevolgen van de wijzigingen in de risico's in de geactualiseerde grondexploitaties en de gevolgen daarvan voor het weerstandsvermogen worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen.

In de door de raad vastgestelde Nota Grond en Vastgoedbeleid wordt een norm voor de weerstandsratio gehanteerd (verhouding tussen risico's van de projecten met een verwacht verlies, de risico's op afgesloten projecten en de Algemene reserve grondexploitaties) van minimaal 1 en maximaal 1,4. In gevallen dat de ratio zich buiten deze bandbreedte begeeft, wordt bij de jaarrekening een voorstel gedaan voor verrekening tussen de reserve grondexploitaties en de algemene reserve.

Op dit moment kunnen alle risico's op de grondexploitaties worden afgedekt uit het resultaat. In 2020 zal meer duidelijkheid komen over de planontwikkeling op Havengebied en de risico's die hiermee gepaard gaan. Dan zal ook moeten worden beoordeeld in hoeverre de risico's op dit project de weerstandscapaciteit beïnvloedt.

Conclusie

Binnen de totale grondexploitatie gaan aanzienlijke bedragen om. Voor zover er sprake is van risico's, zijn deze afgedekt via een voorziening, samenwerkingsovereenkomst of het beschikbare weerstandsvermogen. Binnen de totale grondexploitatie is nog steeds sprake van een toekomstig positieve verdien capaciteit, maar deze staat onder druk door achterblijvende inkomsten uit grondverkoop. Voor de gevolgen van de wijzigingen binnen de grondexploitaties voor de financiële positie van de gemeente Alblasterdam verwijzen we naar paragraaf Weerstandsvermogen.

Bijlagen

Bijlage 1 Indicatoren Samenlevingsagenda en verplichte indicatoren BBV

In de raad van 13 november 2018 is een afzonderlijk voorstel 'Effect-indicatoren Samenlevingsagenda 2018-2022' behandeld. Het doel van dit voorstel was om bij de begrotingsbehandeling op 13 november 2018:

- Een aantal effect-indicatoren, die nu al kunnen worden vastgesteld, door de raad te laten vaststellen;
- De raad te laten instemmen met een procesvoorstel om nog te komen tot een aantal effect-indicatoren inclusief het opstellen van een onderzoeksvraag om deze (kwalitatieve) effect-indicatoren te kunnen meten.

De raad heeft ingestemd met:

- Het voorstel effect-indicatoren begroting 2019.
- Het proces voorstel om te komen tot:
 - a. Een indicator over (relatieve) doorstroom naar dure zorg voor de locomotief 'gezondheid en preventie'
 - b. Een uitwerking van de kwalitatieve onderzoeksvraag voor de locomotieven:
 - i. Versterken centrumfunctie
 - ii. Gezondheid en preventie
 - iii. Kwaliteit buitenruimte
 - iv. Veiliger Alblasserdam
 - v. Blijven in Alblasserdam
 - vi. Verbeteren woonaanbod
 - vii. Stimuleren ondernemersklimaat
 - c. Nog vast te stellen streefwaarden (harde norm / richting of relatief t.o.v. anderen)

De indicatoren in de kolom 'kwantitatief meten' uit het voorstel die door de raad zijn vastgesteld zijn in deze begroting opgenomen in het programmaplan.

In de raad van 16 april 2019 heeft de raad ingestemd het toevoegen van indicatoren op de thema's versterken centrumfunctie, kwaliteit buitenruimte, verbeteren woonaanbod en verbeteren bereikbaarheid. Ook deze indicatoren zijn in deze begroting opgenomen in het programmaplan.

Verplichte indicatoren BBV

Om de resultaten van beleidsmatige inspanningen meer inzichtelijk te maken is in het BBV een verplichte basisset van beleidsindicatoren vastgesteld. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kan een helder beeld gevormd worden van beleidsresultaten van gemeenten. De herkomst is veelal de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasserdam	Gemeente < 25.000
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2019	3,74	
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2019	3,74	

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasserdam	Gemeente < 25.000
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2019	200	n.b.
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2019	25% € 2.031.000	n.b.
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2021	10	n.b.
6	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren (12-17 jaar)	Bureau Halt	2019	132	110
7	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019	1,2	0,7
8	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019	2,0	2,8
9	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019	1,5	2,0
10	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019	2,0	4,1
11	3. Economie	Funcziemenging	%	LISA	2019	52,2	48,7
12	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	2019	128,4	159,1
13	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2018	1,6	1,2
14	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2018	7	17
15	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	2018	1,3%	1,4%
16	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	Gezondheids-enquete (CBS/RIVM)	2016	57,7%	48,8%
17	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	2019	744,1	664,1
18	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2018	1%	1%

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasserdam	Gemeente < 25.000
19	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2018	4%	4%
20	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2019	70,7%	69,6%
21	6. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd	% 4 t/m 12 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2018	4%	1%
22	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2018	2%	1%
23	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2019	273,4	194
24	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	2019	135	148,1
25	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2019	12,3%	10,9%
26	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2019	1,7%	1,1%
27	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2017	0,4%	0,4%
28	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GBS	2019	640	576
29	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2019	182	126
30	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2018	1,6%	n.b.
31	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2020	234	312
32	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2019	4.0	9,3
33	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	2020	83,6%	79,4%
34	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2020	723	749

Nr	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasserdam	Gemeente < 25.000
35	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2020	783	827

Bijlage 2 Investeringsplan 2021-2024

Investeringsplan 2021-2024 (bedragen x € 1.000)	A / B	Krediet	Besteed t/m 2020	Verwacht restant krediet 2020	Krediet 2021	Meerjaren inves- teringsplan 2022-2024	Totaal investering	2021	2022	2023	2024	Totaal uitgaven
Planning uitgaven												
Bedrijfsgebouwen												
De Twijn	A	5.108	3.300	1.808			1.808	1.808				1.808
Oude Bibliotheek verbouwing	A	150	125	25			25	25				25
Oude Bibliotheek verbouwing	B				825		825	825				825
Openbare ruimte (wegen, riolering, openbaar groen, openbare verlichting etc.)												
Baanderstraat	A	435	80	355			355	300	55			355
Bernard en Marijkestraat herstel bestrating	B				90		90	90				90
Bruggen 2021	A				120		120	120				120
Buitenruimte De Twijn	A	650	325	325			325	325				325
Damwand Jan Smitkade	B				250		250	50	200			250
Edisonweg ged tot gem. grens Papendrecht asfalt	A				180		180	180				180
Groenstructuurplan	A	165	15	150			150	150				150
GVVP, onderzoek	A	50	8	42			42	42				42
GVVP	B				500		500	100	400			500
Haven, icm Centrumplan	B	114		114			114	20	94			114
Edisonweg ged. Grote Beer – Wenaeweg	B	140		140			140	140				140
Kerkstraat Oude Lijnbaan	A	830	536	294			294	294				294
Kerkstraat Oude Lijnbaan	B	452		452	528		980	489	491			980
Monument oude sluis Dam, voorbereiding	A				25		25	25				25
Openbare Verlichting 2021	A				118		118	118				118
Oude Torenbrug conserveren onderzijde	A				140		140	140				140
Riolering besturingen gemalen en pompen	A				65		65	65				65
Speelvoorzieningen 2021	A				70		70	70				70
Toplaagrenovatie natuurgrasveld CKC	A	30		30			30	30				30
Vang, voorbereiding	A	69	20	49			49	49				49
Vang, uitvoering	B				621		621	216	405			621
Verbetering groeiomstandigheden Eiken Randweg	A				35		35	35				35
Vinkenwaard Kelvingring, voorbereiding	A	73	30	43			43	43				43
Vinkenwaard Zuid Kelvinring uitvoering	B				1.416		1.416	354	354	708		1.416
Vinkenwaard Ohmweg, voorbereiding	A	163	30	133			133	133				133
Vinkenwaard Zuid Ohmweg uitvoering	B				672		672	336	336			672
VRI Edisonweg	A	150		150			150	150				150
West Kinderdijk Noord rioolherstel, voorbereiding	A				30		30	30				30
Zeilmakerstraat	B	744		744	27		771	771				771
Investeringsplan 2022-2024	B					4.430	4.430		1.263	839	2.327	4.430
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties												
Vervanging materieel buitenruimte 2021	A				130		130	130				130
Investeringsplan 2022-2024	B					265	265		35	80	150	265
Totaal investeringskredieten		9.323	4.468	4.854	5.842	4.695	15.391	7.653	3.633	1.627	2.477	15.391
Bestedingen ten laste van voorzieningen												
Baggeren 2021	A				15		15	15				15
Investeringsplan 2022-2024	B					190	190		100	90		190
Totaal kredieten tlv voorzieningen					15	190	205	15	100	90		205
Totaal		9.323	4.468	4.854	5.857	4.885	15.596	7.668	3.733	1.717	2.477	15.596

Bijlage 3 Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen 2021																										
Omschrijving	MUTATIES 2021						MUTATIES 2022						MUTATIES 2023						MUTATIES 2024							
	Stand	VERMEERDERINGEN		VERMINDERINGEN		Stand	Rente	Overig	Interne	Externe	Stand	Rente	Overig	Interne	Externe	Stand	Rente	Overig	Interne	Externe	Stand	Rente	Overig	Interne	Externe	
		31-12-2020	Interne	Externe	Interne																					Externe
Cluster 1 Algemene reserves																										
Algemene reserve	5.060.000		68.000	2.027.000	1.675.000	5.480.000		45.000		641.000			4.884.000		23.000					4.907.000						4.907.000
Taakmutaties algemene uitkering	48.000		-	-	-	48.000		-	-	-			48.000		-					48.000						48.000
Innovatiereserve	127.000		-	-	-	127.000		-	-	-			127.000		-					127.000						127.000
	5.235.000		68.000	2.027.000	1.675.000	5.655.000		45.000		641.000			5.059.000		23.000					5.082.000						5.082.000
Cluster 2 Reserves grondexploitatie																										
Algemene reserve grondexploitatie	1.018.500		-	-	133.500	885.000		824.000		-			1.709.000		-					1.709.000						1.709.000
	1.018.500				133.500	885.000		824.000					1.709.000							1.709.000						1.709.000
Cluster 3 Egaliseringsreserves																										
Reserve riolering	1.775.000		98.000	-	-	1.873.000		91.000		-			1.964.000		81.000					2.045.000			62.000		124.000	1.983.000
Egaliseringsreserve afvalstoffenheffing	-		-	-	-	-		-		-			-		-					-			-		-	-
Afkoopsommen onderhoud van graven	272.000		71.000	-	-	343.000		72.000		-			415.000		73.000					488.000			43.000		-	531.000
	2.047.000		169.000			2.216.000		163.000					2.379.000		154.000					2.533.000			105.000		124.000	2.514.000
Cluster 4 Reserves instandhouding kapitaalgoederen																										
Reserve kapitaalgoederen	3.800.000		-	-	2.027.000	1.773.000		-		-			1.773.000		-					1.773.000			-		-	1.773.000
	3.800.000					1.773.000							1.773.000							1.773.000						1.773.000
Cluster 5 Bestemmingsreserves																										
Bestemmingsreserve verkoop Eneco	18.419.000		-	-	-	18.419.000		-		-			18.419.000		-					18.419.000			-		-	18.419.000
Bestemmingsreserve subsidiebijdrage Bibliotheek	1.000		-	-	-	1.000		-		-			1.000		-					1.000			-		-	1.000
Bestemmingsreserve Liquidatie Toon	61.000		-	-	-	61.000		-		-			61.000		-					61.000			-		-	61.000
Bestemmingsreserve veiligheid	5.000		-	-	-	5.000		-		-			5.000		-					5.000			-		-	5.000
Bestemmingsreserve jumelage	4.000		-	-	-	4.000		-		-			4.000		-					4.000			-		-	4.000
Bestemmingsreserve Jeugd	37.000		-	5.000	-	32.000		-	5.000	-			27.000		-	5.000				22.000			-	5.000	-	17.000
Nieuwbouw zwembad 2014	-		-	-	-	-		-	-	-			-		-	-				-			-	-	-	-
Bestemmingsreserve kunst in de openbare ruimte	42.000		-	-	-	42.000		-	-	-			42.000		-	-				42.000			-	-	-	42.000
Bestemmingsreserve duurzaamheid	9.000		-	-	-	9.000		-	-	-			9.000		-	-				9.000			-	-	-	9.000
	18.578.000				5.000	18.573.000				5.000			18.568.000							18.563.000					5.000	18.558.000
Totaal reserves voor jaarresultaat	30.678.500		237.000	2.027.000	1.813.500	2.027.000		1.032.000		646.000			29.488.000		177.000					29.660.000			105.000		129.000	29.636.000
Jaarsresultaat	-					-							-							-						-
Totaal reserves	30.678.500		237.000	2.027.000	1.813.500	2.027.000		1.032.000		646.000			29.488.000		177.000					29.660.000			105.000		129.000	29.636.000
Cluster 1 Voorzieningen ter afdekking risico's/verliezen																										
Voorziening afronding complexen	-		-	-	-	-		-		-			-		-					-			-		-	-
Voorziening reorganisatie buitensruimte	10.000		-	-	-	10.000		-		-			10.000		-					10.000			-		-	10.000
Voorziening wethouders pensioenen	315.000		-	-	-	315.000		-		-			315.000		-					315.000			-		-	315.000
	325.000					325.000							325.000							325.000						325.000
Cluster 2 Voorzieningen op basis van beheerplannen																										
Voorziening baggeren	221.000		108.000	-	15.000	314.000		108.000		10.000			412.000		108.000					520.000			108.000		-	628.000
Voorziening onderhoud kapitaalgoederen	152.000		210.000	-	227.000	135.000		210.000		57.000			288.000		210.000		267.000			231.000			210.000		102.000	339.000
	373.000		318.000		242.000	449.000		318.000		67.000			700.000		318.000		267.000			751.000			318.000		102.000	967.000
Cluster 3 Voorzieningen voor middelen vna derden die specifiek besteed moeten worden																										
Voorziening riolering	553.000		-	-	-	553.000		-		-			553.000		-					553.000			-		-	553.000
	553.000					553.000							553.000							553.000						553.000
Totaal Voorzieningen	1.251.000		318.000		242.000	1.327.000		318.000		67.000			1.578.000		318.000		267.000			1.629.000			318.000		102.000	1.845.000

Bijlage 4 Overzicht taakvelden

Taakveld en omschrijving BBV	Kolomlabels		2022		2023		2024	
	U	I	U	I	U	I	U	I
0.1 Bestuur	1.758		1.628		1.423		1.423	
0.10 Mutaties reserves	2.264	3.840	1.032	646	177	5	105	129
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten					-12		22	
0.2 Burgerzaken	958	174	943	144	943	144	943	144
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	371	263	353	263	307	263	298	263
0.4 Overhead	5.293		5.230		5.058		5.074	
0.5 Treasury	134	362	64	336	-6	311	-80	285
0.61 OZB woningen	154	1.395	154	1.395	154	1.395	154	1.395
0.62 OZB niet-woningen	135	3.414	135	3.639	135	3.711	135	3.711
0.64 Belastingen overig		732		167		177		177
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		30.662		30.819		30.801		30.790
0.8 Overige baten en lasten	113		235		477		528	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.492		1.492		1.492		1.492	
1.2 Openbare orde en veiligheid	439	18	429	18	429	18	429	18
2.1 Verkeer en vervoer	1.948	91	2.062	91	2.202	126	2.285	126
2.2 Parkeren	35		34		34		34	
2.3 Recreatieve havens	2	4		4		4		4
2.4 Economische havens en waterwegen	9		9		9		9	
2.5 Openbaar vervoer	55		55		55		55	
3.1 Economische ontwikkeling	96		96		96		96	
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	395	32	395	32	395	32	395	32
3.4 Economische promotie		32		32		32		32
4.1 Openbaar basisonderwijs	382		382		382		382	
4.2 Onderwijshuisvesting	768	12	744	12	734	12	719	12
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	792	340	792	340	792	340	792	340
5.1 Sportbeleid en activering	861	41	854	41	854	41	854	41
5.2 Sportaccommodaties	1.036	386	943	416	938	416	937	416
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	411	276	409	276	407	276	405	276
5.5 Cultureel erfgoed	420		420		420		420	
5.6 Media	426		426		376		376	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.215	16	2.204	16	2.111	16	2.108	16
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.301	543	2.239	577	2.155	583	2.086	514
6.2 Wijkteams	980	231	980	231	749		749	
6.3 Inkomensregelingen	7.014	5.095	7.122	5.203	7.243	5.324	7.369	5.450
6.4 Begeleide participatie	1.642	1	1.664	1	1.698	1	1.738	1
6.5 Arbeidsparticipatie	855		830		830		830	
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	321		321		321		321	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.092		4.145		4.174		4.223	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.390		5.381		5.191		5.188	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	169		-51		-51		-51	
7.1 Volksgezondheid	1.153	55	1.154	55	1.154	55	1.154	55
7.2 Riolering	1.102	1.520	1.109	1.520	1.120	1.520	1.131	1.520
7.3 Afval	2.609	2.968	2.611	3.282	2.612	3.282	2.611	3.282
7.4 Milieubeheer	605		605		596		596	
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	403	522	402	522	401	522	400	522
8.1 Ruimtelijke ordening	483	28	472	28	433	28	433	28
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.879	2.748	738	1.563	16	18	2	18
8.3 Wonen en bouwen	1.758	917	1.558	1.132	1.558	1.132	1.558	1.132
Eindtotaal	56.716	56.716	52.800	52.800	50.583	50.583	50.727	50.727